

Audèth de papèr

Libre de lectura

**Conselh Generau
d'Aran**

Damb era colaboracion de :

© Conselh Generau d'Aran

Maquetacion e ilustracions: Alfonso Robles Moga

Ua bona part des tèxtes son trebalhs premiats en Concors de Mossen Condò der an 2012, adaptats per Cèlia Medan Amiell e Laura Medan Amiell

ISBN : 978-84-899-40-55-X

DL : L-1480-2013

Octobre de 2013

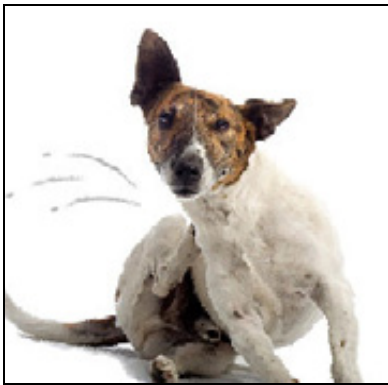
E NSENHADOR

Arrepervèris	_____	p. 1
Eth solei	_____	p. 8
Istòria d'un chapèu	_____	p. 10
Eth mèn gat	_____	p. 18
Era gateta des uelhs blus	_____	p. 20
Era princessa Lídia	_____	p. 26
Eth solei	_____	p. 33
Eth Montcorbison	_____	p. 35
Eth potz des desirs	_____	p. 37
Era leona	_____	p. 85

<i>Eth cooperativisme</i> _____	<i>p. 88</i>
<i>Es mies vivéncies</i> _____	<i>p. 92</i>
<i>Era vida vidanta</i> _____	<i>p. 94</i>
<i>Eth punt d'enguarda dera gavina</i> _____	<i>p. 97</i>
<i>Er estiu</i> _____	<i>p. 100</i>
<i>Tot bastint rebrembes damb tu</i> _____	<i>p. 105</i>
<i>Istòries dera nòsta mair-sénher</i> _____	<i>p. 113</i>
<i>Aventures en colònies</i> _____	<i>p. 135</i>
<i>Aventures enes isles Galàpagos</i> _____	<i>p. 155</i>
<i>A trauès des sòns</i> _____	<i>p. 169</i>
<i>Era eréncia</i> _____	<i>p. 191</i>

ARREPERVÈRIS

*Se vòs que te dure
que te shude.*

*Qu'a mès trabalh qu'un
can damb piudes/pudes.*

*Eth que cerque e que tròbe
non pèrd eth sòn temps.*

*Tà qui trabalhe, era palha,
tà qui non hè arren, eth hen.*

Arrepervèris

Non cau cap anar a cercar
amics, entad açò
que posques hèr tamb es dits.

Ua man que laue era auta
e totes dues amassa que
lauen era cara.

Melhor vou escotar
que tròp parlar.

Qui escote qu'apren, eth
qu'ei languassut que desparle.

Entà plan parlar
que cau saber carar.

Cadun que ve meddia
ena sua pòrta.

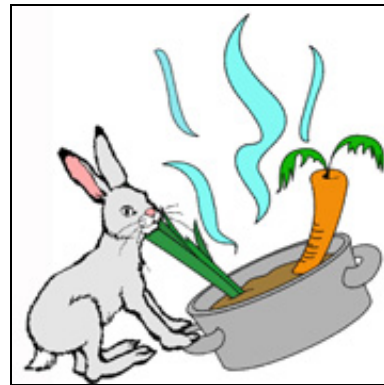
Cadun que sap çò que se
còtz ena sua ola.

Non cau pas batiar eth
mainatge
abantes de que nèishe.

Arrepervèris

Non cau pas hèr eth civet
abantes d'aucir era lèbe.

Eth can que s'a escapat,
quan a hame
qu'ei tornat tà casa.

Eth qu'a pan e vin
que pòt convidar ath rei
tath sòn festin.

Meddia eth pan en horn, eth
solei cogat, eth pan minjat.

Arrepèrèris

*Tota flor
non a pas bona aulor.*

*Er alh cau que sigue ligat
tath mès de mai.*

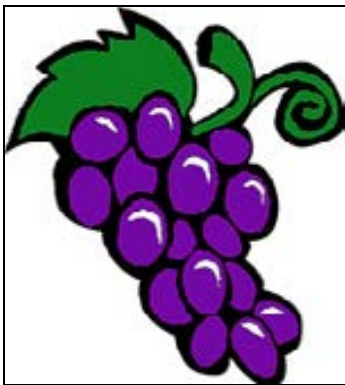
*Era vida qu'ei un tripòt,
atrape qui pòt.*

*Mau coneishut
miei guarit.*

Arrepèrvers

S'auetz eth cap fresc
e es pès caudi,
non seratz jamès malauti.

Que cau vrenhar
quan ei era sason.

Tamb sòs, chapèus en París.
En pagar, chapèus en París.

Quan lutz eth solei,
era lua non a que clucar
eth uelh.

*Eth deman
non ei cap d'arrés.*

*En Quareme velhar
com er ase volar.*

*Hè era tèrra a on voleràs
eth prat a on poiràs.*

*E*TH SOLEI

*Ei eth solei ua estela preciosa
tostemp plan orgulhosa
pr'amor qu'ei eth rei
e non a cap de lei.*

*Eth mos aumplís de vitalitat
tà poder hèr era nòsta activitat
mos acompanhe tot eth dia
e jamès pèrd energia.*

*L'an de besonh es animaus
e tanben es vegetaus,
atau pòden nèisher
e tamb fòrça créisher.*

*Pera net tanpòc dromís
se'n va a passejar per un aute país.
Nosati auem companhia
pr'amor que ges era lua.*

*Se bèth dia s'enfade
e ja non mos cauhe,
ena tèrra tot s'acabarà
e non sabi pas se qué passarà.*

Marta Céster Farré

I STÒRIA D'UN CHAPÈU

Vos vau a compdar era istòria d'un joen de vint ans que venguec tara Val d'Aran tà trabalhar. En passar eth tunèl, s'impressionèc molt en veir es montanhes tan granes e bères, es huelhes des arbes de toti es colors: verd, marron, jaune, vermelh; es audèths...

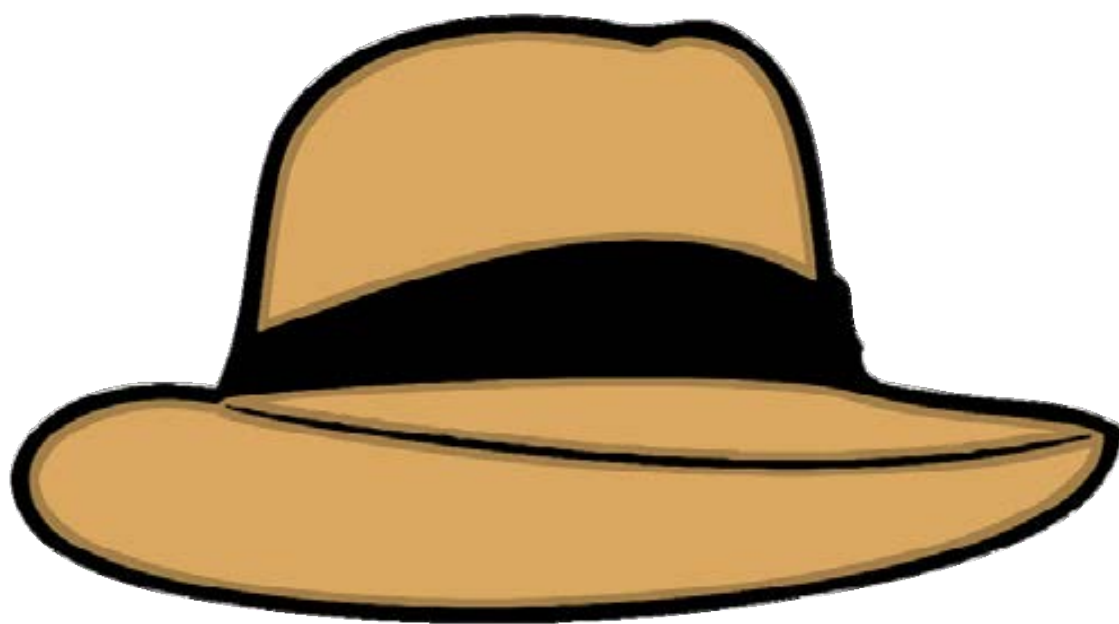

Viuec en diuèrsi pòbles dera Val, mès ara fin se posèc en Les, perque ère un pòble molt polit. Un còp aqui, trobèc ara hemna tamb qui se maridèc e jamès se separèc.

Istòria d'un chapèu

Toti es òmes portauen chapèu; ua causa qu'eth jamès auie vist. Ath cap deth temps se'n cromptèc un, se le metec e jamès se le treiguec. Voletz saber qui anaue dejós deth chapèu? Ara fin dera istòria vos ac diderè.

Ad aquest joen li agradaue molt era natura e tostemp que podie anaue entara montanha tà veir animals coma: saglièrs, cèrvis, vops... Semblaue que parlaue damb es animals; se l'apropauen coma se se coneishessen de tota era vida.

Istòria d'un chapèu

Son tantes es causes que d'eth aprení que jamès lo desbrembarè. Ara madeish me'n brembi, coma se siguesse aué, d'ua istòria que vos vau a condar.

Pròp dera mia casa i a un prat que li diden "Clòsa de Simon". Un dia d'iuèrn enteníem a miular un gat insistentament.

Cerquèrem tà veir a on podie èster.

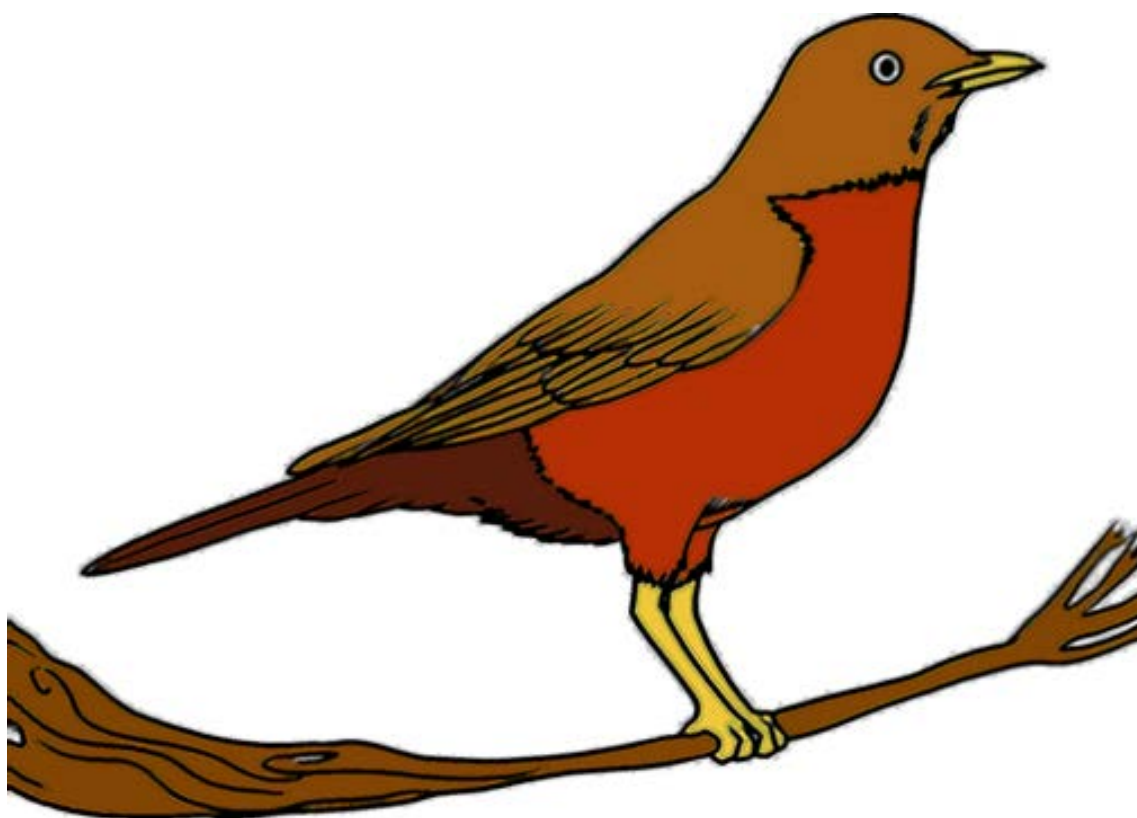
Non sabíem com auie podut pujar en un piquet dera lum, mès aqui qu'ère, sense poder baishar.

Se passèc eth dia e era net miulant, miulant e miulant.

Istòria d'un chapèu

Er òme vedie que volie baishar mès que non podie. Alavetz, sabetz ce qué hec? Agarrèc ua escala e coma podec pugèc en piquet. Eth gat, espantat, se deishèc agarrar e un còp baish s'escapèc des sues mans e comencèc a córrer tot content.

Sabetz ce qué hège damb es audèths? Ena hièstra dera codina tostep metie moretes de pan entà que se les mingèssen.

Istòria d'un chapèu

Gràcies ada eth è aprenut que cau saber respectar e estimar a toti es animaus. Jo tanben meti moretes de pan ena hièstra. Non sabetz com ei polit de veir a sies o sèt auderonhs minjant aqui.

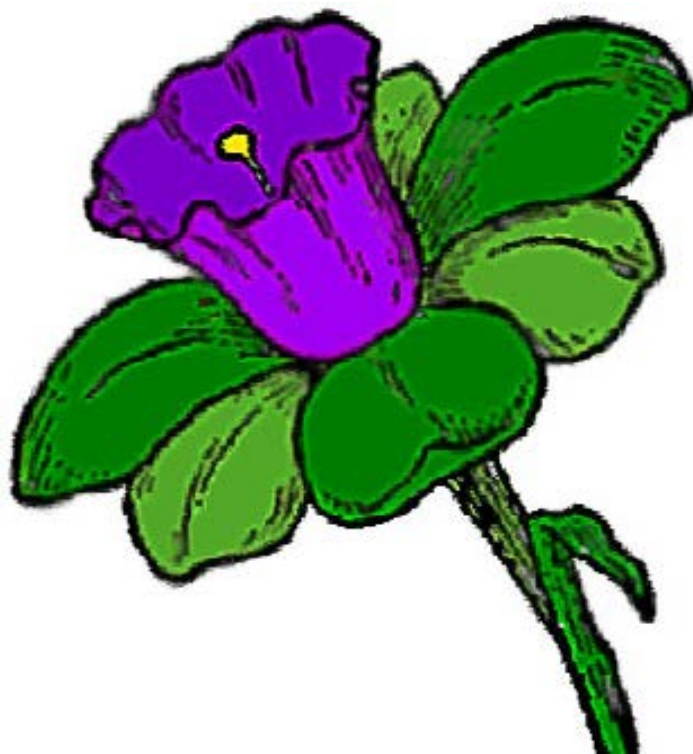
Ara ja deuetz saber de qui parli, vertat? A veir! qui de vosati non a auut ath sòn costat un “abuèlo”?

Eth mèn ère especiau. Jamès demanaue arren, en cambi jo tostep le didia: “abuèlo” m’aparies açò?, cerca-me aquerò! e eth tostep ère disposat.

Istòria d'un chapèu

Un còp, quan jo èra molt petit me portèc tath uart, agarrèc ua petita arraïc, me la metec enes mans e me diguec: ara tu la plantes en aquest pòt e te n'encuedaràs d'arrosà-la e cuedà-la, e atau ac hi.

Passèren dus o tres mesi. Era primauera, en arribar, me portèc una grana suspresa. Auie creishut ua flor! Atau aprení que damb ua causa molt petita, damb suenh e molta paciència, pòt gèsser quauquarren de polit.

Istòria d'un chapèu

Eth mèn "abuèlo" auie molta paciència e hège causes molt polides; per exemple agarraue es uassi des prues e des cerides e tamb eth guinahuet les convertie en cistalhetes. Jo sagi de hè-les, mès ei mès dificil que non semble.

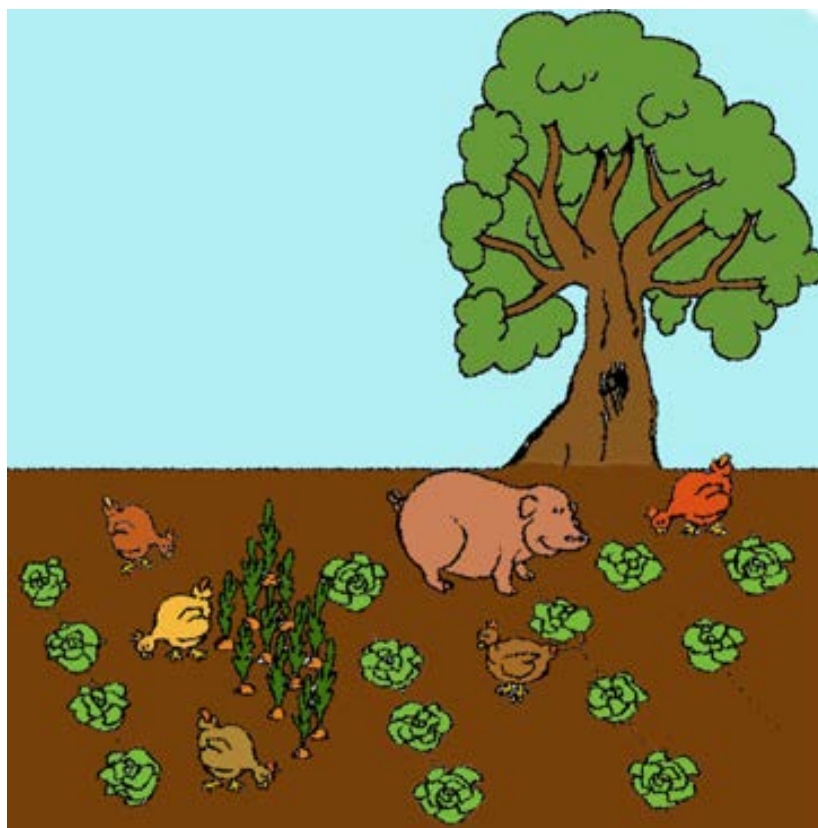
Sabetz coma se pòt hèr un shiulet? Se pòt hèr damb un baston verd de herèishe. Jo non sabi com s'ac hège, mès sonaue coma un shiulet.

Istòria d'un chapèu

Totes aquestes istòries que vos è condat son totes vertat. Eth mèn "abuèlo" hè pòc que se n'anèc e non le tornarè a veir. Qué digui?, s'encara me semble vedé-le en uart, damb es garies, setiat en corrau... Son tanti rebrembes que tostep, tostep les portarè en mèn còr.

Voi que sigue aquesta istòria un petit omenatge entath mèn, e entà toti es "abuèlos"!

Pablo Remiseiro Puerma

ETH MÈN GAT

Un dia entenèrem mieular a un gat.
Mieulèc tot eth dia!

Guardèrem ath torn de tota era casa e trapèrem un gatet petit, plan petit. Ère grisós, fòrça polit; auie es uelhs deth color dera mèu. Lo cuedèrem fòrça.

Li dèrem lèit. Alavetz en tot
jogar comencèc a hèr desastres.

Penjà-se pes ridèus, córrer per

tota era casa,

dromir enes

lhets e

enlordí'c tot.

*Alavetz decidírem portà-lo tara casa des nòsti pairins
tà qu'avesse mès pati e que corresse pes carrèrs sense
pòur d'èster atropelhat pes coches e a londeman
s'escapèc.*

*Quan ac sabí me metí a plorar fòrça e lo cerquè per
tot eth pòble.. Coma non la trapèrem pensè qu'un
mainatge lo auie cuelhut e lo cuedarie coma jo lo
podia cuedar.*

Alfonso Robles Moga

ERA GATETA DE UELHS BLUS

Aguesta istòria succedic hè quauqui ans en un petit pòble plaçat ath pè d'ua grana montanha. En aquest pòble i viuie pòga gent. Es cases èren de pèira, e es tets de lòsa nera. Ena casa mès grana deth pòble i viuie Quimeta. Ère ua senhora ja grana e veuda. Era sua hilha se n'auie anat a víuer luenh, e era unica companhia qu'auie ère era d'ua gata que se didie Reina.

Reina ère ua gata molt docila, de color gris tamb plapes marrones.

Era gateta des uelhs blus

Es sòns uelhs èren neri e tostemp portaue era coa quilhada. Quimeta estimaue fòrça ara gata, mès çò que non li agradaue de Reina ei que se passèsse eth dia en carrèr.

Un dia, Quimeta entrèc en casa e coma cada dia dèc de minjar a Reina. Era gata non mingèc e en compdes de minjar-s'ac s'ac emportèc. Quimeta se quedèc fòrça susprenuda.

E atau toti es dies. Quimeta li daue de minjar e Reina s'ac emportaue.

Un bèth dia Quimeta determinèc de seguir ara gata e vedec qu'entraue en un vielh corrau.

Quimeta non se podie creir çò que vedien es sòns uelhs. Òc... cinc gatets iguals que Reina!

Era gateta des uelhs blus

Quimeta se metec fòrça nerviosa en pensar que se li ramplirie era casa de gats. Embarrèc a Reina ena casa, metec es gatets en ua bossa e les anèc a lançar. Tornèc entà casa fòrça contenta, pensant que s'auie trèt un pes de dessús. Sopèc tranquilament, guardèc ua estona era television e se n'anèc a dromir.

Quimeta auie era costum de dromir damb era hièstra dubèrta e aquera net, en tant que dromie, Reina desesperada sautèc pera hièstra entà anar a cercar as

Era gateta des uelhs blus

sòns gatets. Prumèr anèc entath corrau e non les trapèc. Cerquèc per toti es horats deth pòble e arren... Finaument arribèc en ua planhèra plia de rominguères e aqui u èren es gatets mòrts. Molt trista tornèc entà casa.

Quimeta se lheuèc peth maitin e hège coma se non auesse passat arren. Arribèc eth ser e Quimeta, fòrça cansada, se n'anèc a dromir. Un còp en lhet trobèc un pes ena hlatzada, e aqui i èren es gatets mòrts.

Quimeta alavetz se'n dèc compde que Reina tanben auie sentiments e un shinhau avergonhida e espantada se prepausèc de non tornar a aucir jamès as gatets.

Era gateta des uelhs blus

Ath cap d'uns mesi, Reina tornaue a hèr pancha. Un dia Quimeta entrèc en casa, pengèc er abric, se metec es pantofles, dèc de minjar ara gata e aguesta, en compdes de minjar, se l'empòrtèc. Quimeta, aquest còp que la seguic de prèssa e contenta. Ena bòrda vedec tres magnifics gatets. Un d'eri auie es uelhs blus. Quimeta, londeman agarrèc es gates damb molt de tier compde e les repartic peth pòble.

Era mia mairia ère fòrça amiga de Quimeta e se trapèren peth pòble. Mairia s'enamòrèc dera gateta de uelhs blus e sense pensar-s'ac dus còps se la empòrtèc entà casa.

Era gateta des uelhs blus

Ère ua gateta de uelhada intelligenta, fòrça carinhosa e de peu marron. Mairia li metec eth nòm de Blueta e demorèc en casa tà tostep. Aué, passadi es ans, quan vau entara bòrda tostep me trapi un gatet de uelhs blus.

E, a que non sabetz de quin color è jo es uelhs?

Blus!!!

E tric tric, e tric trac, aquest gat a miulat.

Esther García

ERA PRINCESSA LÍDIA

Aguesta ei era hòla istòria d'ua princessa que se cridaue Lídia.

Lidia ère magra, damb es uelhs blus e eth peu jaune e long. Auie 19 ans e viuie en un palai damb eth sòn pair, era sua mair e es sues fraies.

Era mair de Lídia se didie Anna, eth pair se didie Loís e es fraies: Èlia, Amaia, Ariadna, Marina e Dorotea.

Era Princessa Lídia

Es sòns pairs èren es reis deth parçan de Montreiau e es sues fraies sonque se guardauen en miralh, mès era mès beròia qu'ère Lídia.

Eth palai ère plaçat ath cap d'ua montanha, damb es cases des abitants entornejant-lo e un gran paredau entà protegir-se des enemics.

Un còp arribèc ua bruisha en Montreiau. Aquera bruisha se didie Antònia. Ère fòrça gelosa dera beresa de Lídia, atau qu'endromic a tota era gent deth parçan e s'emportèc ara princessa tath castèth e la embarrèc ena tor.

Era Princessa Lídia

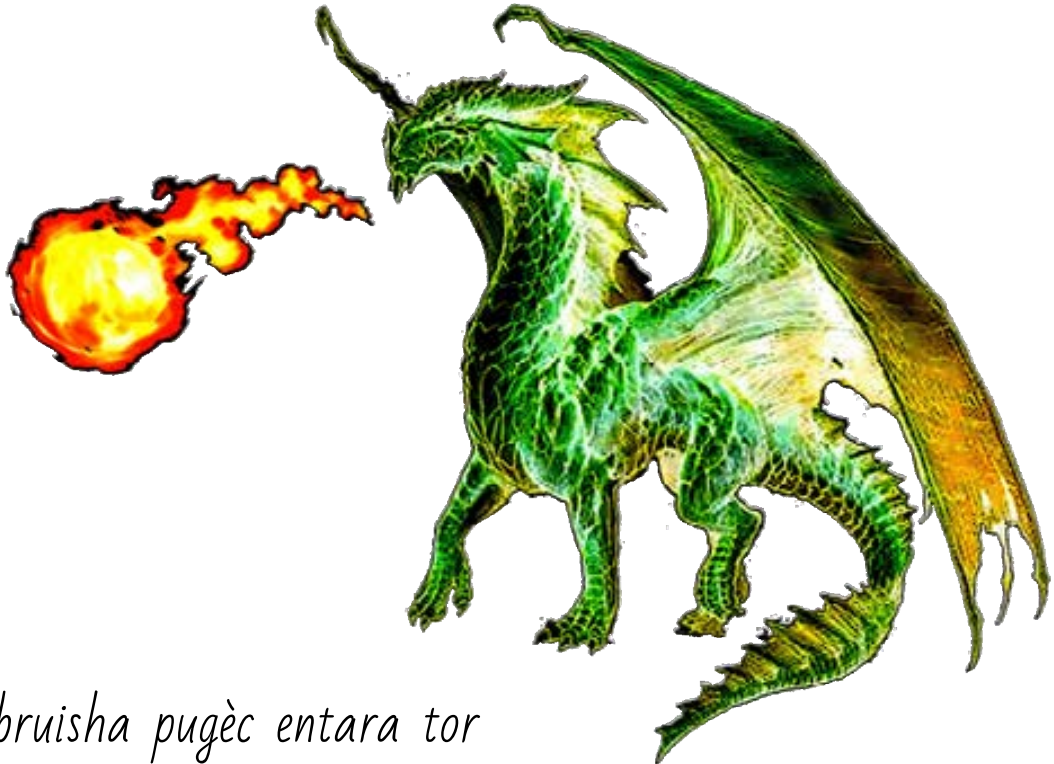
Lídia ère vigilada per un dragon entà que non s'escapèsse. Era bruisha Antònia premanie ua poción entà convertir ara princessa en un arrat e atau, damb bèri peus der arrat, elaborar eth siròp magic que la travestirie ena hemna mès bèra deth parçan.

Un dia, un valent prince cridat Joan, vengut de fòrça luenh, se presentèc en palai dispausat a rescatar ara princessa en tot aucir ath dragon e tornar, atau, era felicitat ath pòble. Joan ère magre, damb es uelhs blus e eth peu jaune e cuert, e sustot se caracterizaue peth sòn coratge.

Era Princessa Lídia

Joan agarrèc era sua espada e eth sòn shivau. Pugèc enquiath castèth d'Antònia, armat de valor. Eth dragon se'n dèc compde dera sua preséncia e ara seguida comencèc a trèir huec pera boca.

Era bruisha pugèc entara tor a on ère embarrada era princessa. Com encara non auie acabat de premanir era pocion se decidic a endromir-la pendent 50 ans entà qu'arrés la podesse salvar, mès non compdaue damb qu'un prince valent, arribat de quinsevolh lòc, poderie acabar damb es sòns plans, e justament eth salvador ère aqui.

Era Princessa Lídia

Aquesta bruisha ère un shinhau pèga e non se'n brembaue de coma endromir-la. Acabaue d'endromir a tot un parçan e ara non sabie coma endromir a ua persona.

Ena entrada deth castèth, eth prince e eth dragon lutauen desesperadament. Eth prince li clauèc era espada ena coa e coma se se des.holèsse gessec volant e quan tornèc s'auie convertit en un gat. Aquesta bruisha!

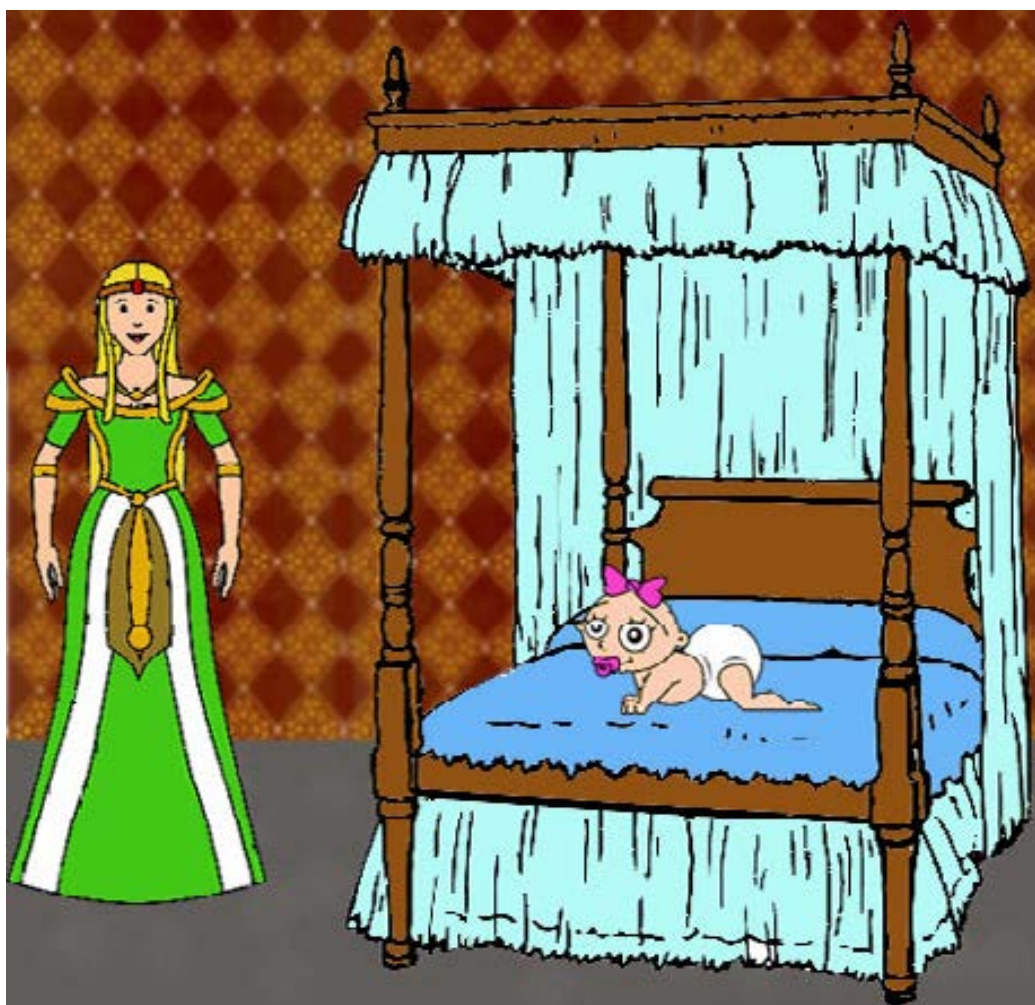
Era Princessa Lídia

Eth prince pugèc e pugèc es gradons enquia qu'arribèc ena torn mè s nauta a on ère era bruisha o melhor dit un mainatjon e era princessa que l'abraçauè.

Era princessa diguec:

- M'è desvelhat e è trobat aguest mainatjon...

- Vene damb jo entath palai... Non sai qué haram damb era bruisha; ei talament lhòca que s'a convertit en un mainatjon!

Era Princessa Lídia

Se n'anèren damb era bruisheta, eth gat e eth shivau deth prince.

Quan arribèren, era gent deth pòble non ère endromida coma se pensauen. Alavetz dedusiren de qu'en hèr-se petita era bruisha, totes es causes qu'auie hèt damb màgia auien tornat tath sòn estat normau.

Toti èren contenti e ac celebrèren damb ua grana hèsta. Lídia e Joan se maridèren e ara "bruisheta" la cuedèren e eduquèren es pairs de Lídia e jamès sabec qu'auie estat ua bruisha.

*E atau en Montreiau,
toti viueren coma cau,*

Carla Gómez Caubet

*E*TH SOLEI

*Era lua ges de net,
eth solei ges de dia,
es estèles tamb era lua.
Ei solet aquest solei!*

*Quan ei naut tà meddia,
se passege peth cèu,
mos da tota era sua calor.
Ei fòrça gran aquest solei!*

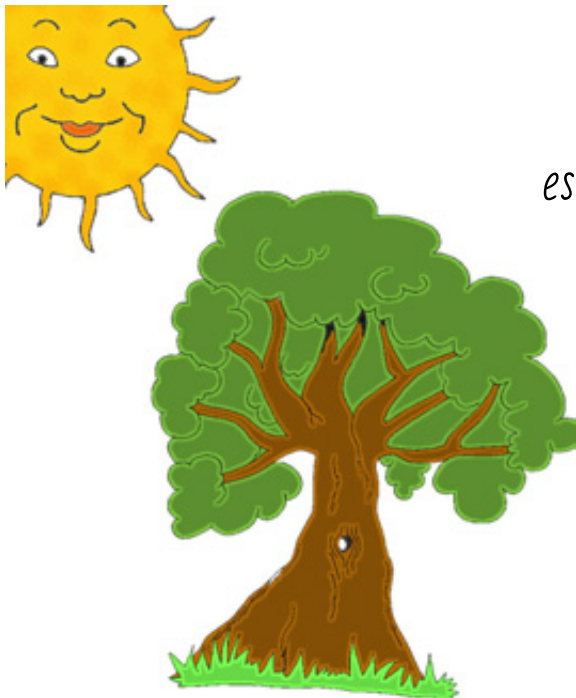
*Toti se capèren,
se meten lunetes neres,
toti es auti se'n van tà casa,
tà non veder-lo aquest solei!*

Eth solei

Jo me lhèui tamb eth,
e me cali en lhet quan se'n va,
tostemp m'acompanhe peth dia.
Ei un bon amic aquest solei!

Quan era broma se met en miei,
trist, non da calor, sonque lutz,
dempús mos premanís un arcolan.
Ei bona gent aquest solei!

Tà endromir-me en ostiu,
meti eth cap ena ombra,
es sòns rajòus m'escauhen es pès.
Ei plasent aquest solei!

Un gòi ei veder-lo tot,
èster cauda en miei des prats,
era net ei heireda e nera.
Coma m'estime aquest solei!

Carmen García-Riart

*E*TH MONTCORBISON

*Guardant pera hièstra
un dia que nheuaue
vedí ce com ère de polit
eth paisatge que guardaua.*

*Eth Montcorbison tocant eth cèu
s'anaue vestint de blanc
pera nhèu qu'eth sòn cap caperaue.*

*Dempús deishèc de nheuar,
eth cèu s'esclaric.
Semblaue un quadre
hèt per un gran pintor.*

Eth Moncorbison

*Eth cèu ère blu fosc.
Es montanhes de blanc pur.
Mès tard se hec de net.
Era lua e es estèles
gesseren entà miralhar-se
en aquesta polida òbra dera natura.*

*Dempús comencè a pensar
Que polit serie
que tot aquest paisatge
lo poguéssem mantier tà tostemp.*

Javier Farré Madrid

ETH POTZ DES DESIRS

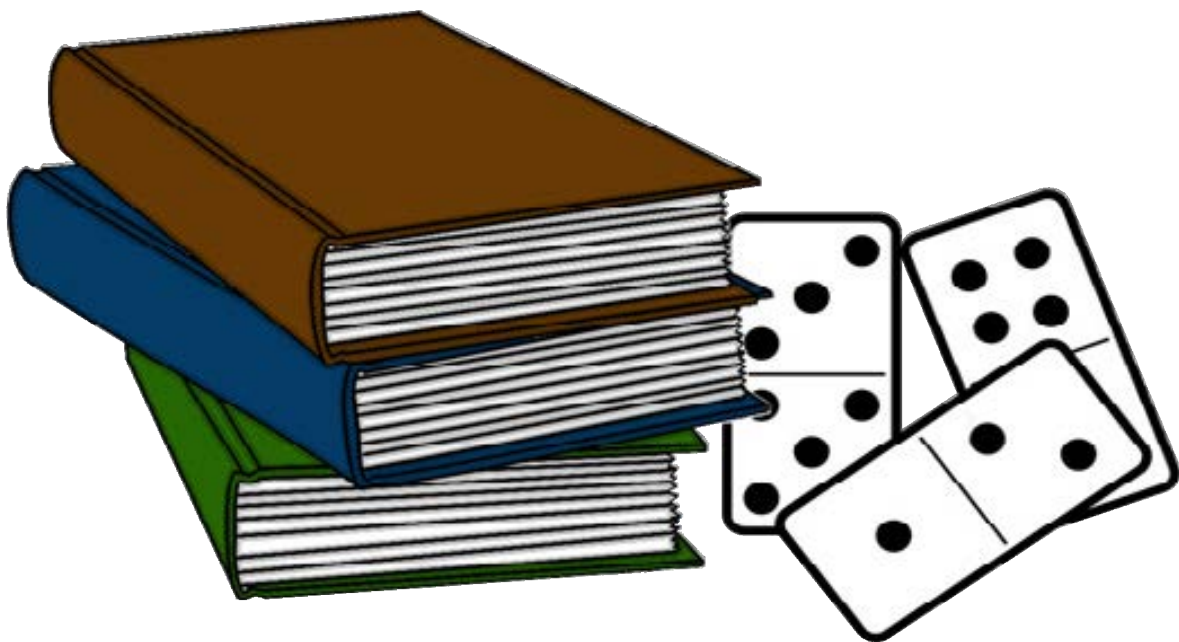
Tot comencèc er an 1756. I auie un avantpassat mèn que viuie en pòble de Bossòst. Se didie Francisco, mès toti es sòns amics e parents li didien Cisco, ja qu'ère mès cuert.

Cisco ère un mainatge intelligent, brave e aimant des badinades, non guaire gran, e fòrça magre. Auie eth peu cuert, de color castanh clar, tostemp pientat tath costat.

Eth potz des desirs

Ère brun de pèth, auie es uelhs verdi e beròis. Auie comes longues que lo hègen a córrer com eth vent; uns braci cuerti, fòrti e resistentis que servien tà ajudar ath sòn pair a talhar e a portar lenha, pr'amor qu'èren en iuèrn.

Entre es sues afeccions i èren jogar ara amagadera, as cartes, a tocar e parar, ath dominò, as quilhes e as guèrres de nhèu. Mès quan ploiguie se posaue en casa, tà lieger-li libres ara sua germana petita que se didie Maria. Libres coma: Don Quijote de la Mancha, La Divina Comedia, Tirant lo Blanc, e d'auti mès. Auie 11ans!

Eth potz des desirs

Era germana de Cisco, Maria ère cèga de neishment. Ère ròia, de peu auriò com eth solei, de pèth blanqueta coma era nhèu, e de pòts color cerida. Ère ua mainada plan polida. Ère petita mès ère plan carinhosa, sustot damb Cisco, ja qu'ère eth sòn frair e, ath delà, la guidaue. Auie 8 ans.

Entre es sòns amics deth pòble i ère Felip, qu'ère eth mès intelligent e auie 14 ans. Ère fòrça amistós e se portaue ben damb toti mens damb Àlex, damb qui totemp èren enfadadi.

Eth potz des desirs

*Li agradaue fòrça pujar
en shivau deth sòn pair
e ne sabie fòrça.
Ère gran e grasset.*

*Alejandro (Àlex) ère petit e magre, ère molt dera broma
e corrie coma eth vent. Auie eth peu nere e ère brun de
pèth. Ère eth frair d'Anna e Noèlia (Nòe), es bessoes.
Tostemp se pelejaue damb Felip, e ère fòrça valent e
tracassièr. Auie 13 ans.*

*Ruben ère un mainatge fòrça petit e magre, tostemp
cercaue eth moment d'apropar-se a Maria, mès com
aguesta tostemp ère damb eth sòn frair Cisco, jamès li
podec declarar eth sòn intens amor secret. Ère un
mainatge fòrça tranquil e reservat. Auie 8 ans.*

Eth potz des desirs

Samuèl ère un mainatge d'aparença tranquilla, mès quan sw l'ahiscaue non i auie arrés que le podesse parar es pès; li agradauen fòrça es canhòts e n'auie dus que se didien Rudo e Moreta e ja auien criat diuèrsi viatges.

Ère eth melhor amic de Cisco e eth frair de Sandra.

Auie 11 ans.

Anna e Noèlia (Nòe) èren bessoes, auien eth peu castanh e long. Èren fòrça presumidòtes. En temps liure jogauen as cartes e enes jòcs per parelhes tostemp guanhauen. Auien 11 ans.

Mireia (Mire) ère era melhor amiga de Maria, tostemp ère damb era. Auie eth peu fòrça long e castanh, ère fòrça valenta, mès tanben temerària. Auie 9 ans.

Eth potz des desirs

Sandra auie es uelhs marrons e eth peu ròi com eth solei. Li agradaue fòrça shordar as mainatges tà que se fixèssen en era mès jamès ac artenhec. Auie 13 ans

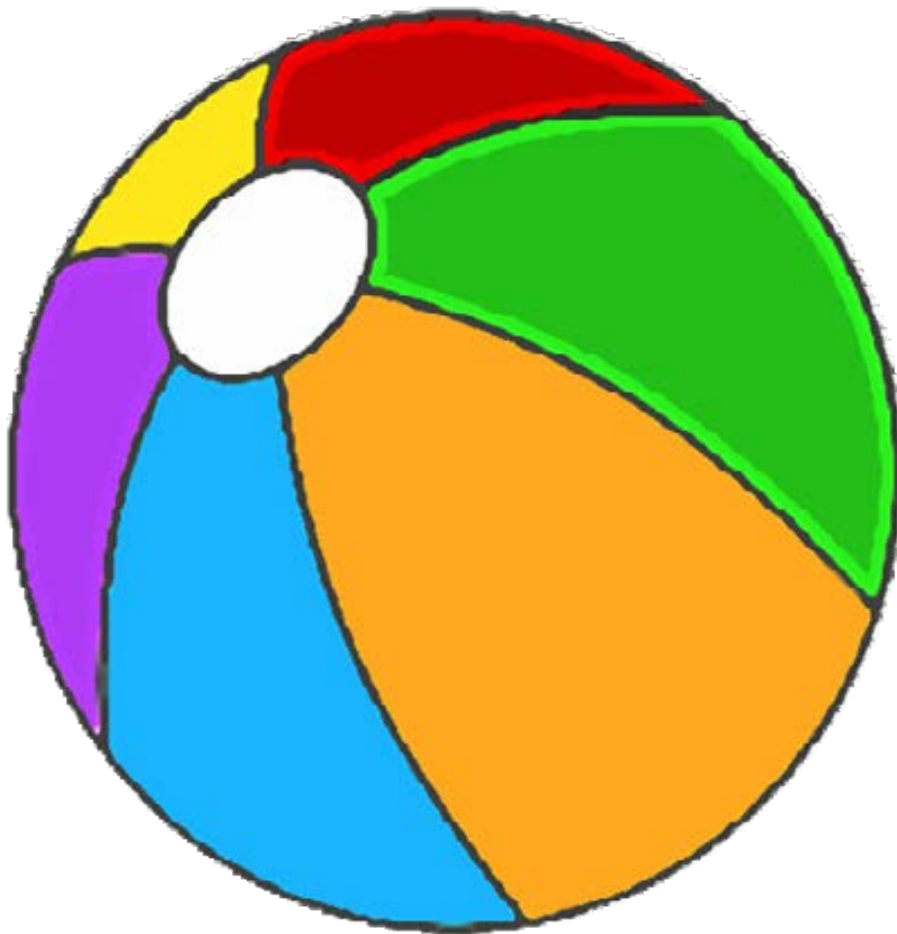
Pau (Pauet) ère eth mès petit deth grop, ère ròi, un ròi tan blos que semblaue blanc. Ère fòrça tracassièr, e quan mens t'ac demoraues ja ne hège bèra ua des sues. Ère de pèth bruna, e de uelhs blus. Auie 6 ans.

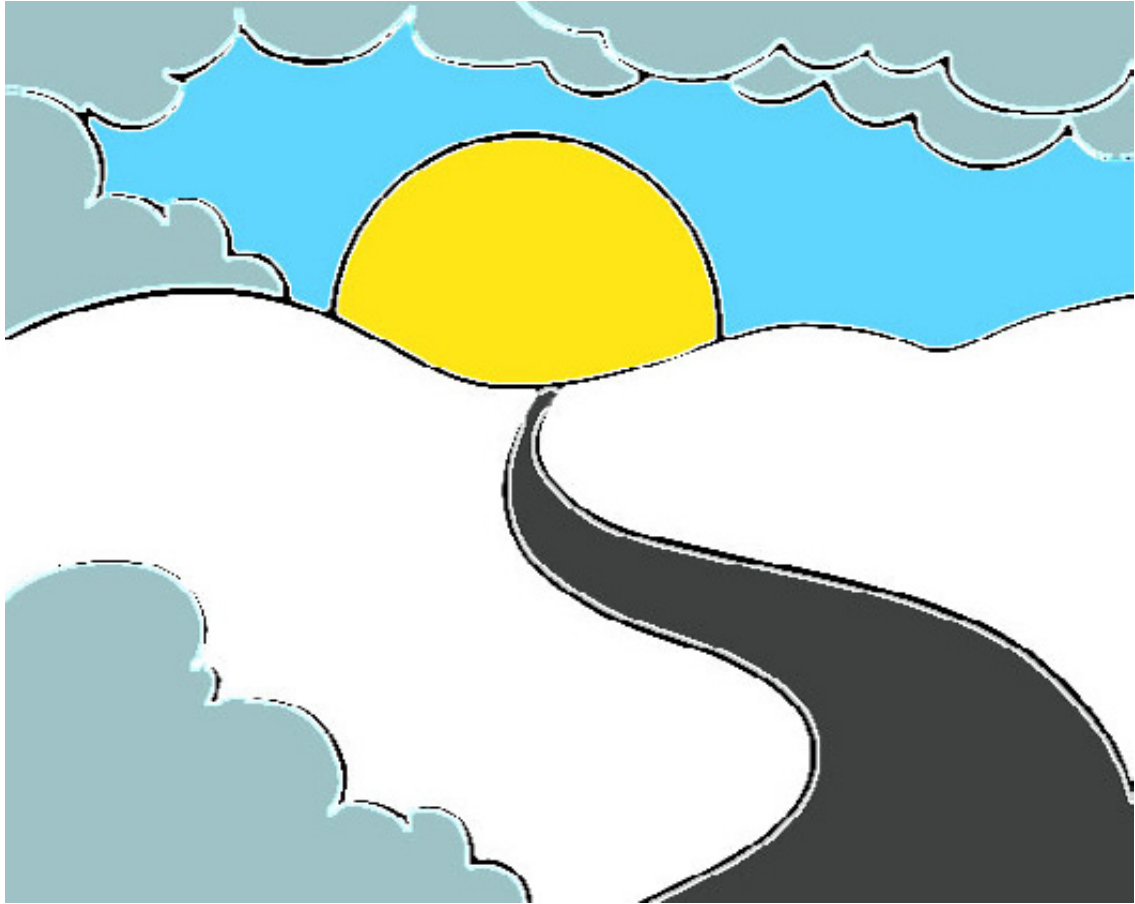
Eth potz des desirs

Nelson auie vengut aqueth madeish dia, e ja s'auie hèt mès o mens amic de toti, encara que non sabi per quina rason les inspirèc molta desconfiança des deth prumèr moment. Eth sòn pair tralhalhaue en ajuntament, ère brun e petit. Auie 13 ans.

Aguest ère eth grop des Tracassiers, e tostep anauen a jogar amassa, mès i auie d'anti grops per tot eth pòble.

Eth potz des desirs

*Tot comencèc un polit maitin d'iuèrn, exactament eth dia
2 de deseme. Eth solei gessie timidament entre es
montanhes e es bromes. Còp sec arribèren uns estrangèrs
que les demanèren:*

—Ei açò era Val d'Aran? —didec eth mès gran .

—Òc! —responec Felip

—Alavetz èm en Bossòst? —didec era hemna.

—Òc, ètz en Bossòst —diguèren es bessoes.

Eth potz des desirs

—Toti aqueri camps son de coitius? —didec un òme
petitonh, senhalant es prats.

—Òc..., e perqué voletz saber tot aquerò? —demanèc Cisco
en tot mefidar-se.

—Donques, tà bastir!, òme, tà bastir cases e pisi! —didec
er òme qu'ère en miei des cinc.

—D'a on vietz damb aqueres ròbes tant estonantes
—demanèc Sandra.

—De Madrid —digueren de còp

—Vos portaram tar ajuntament —didec Mire.

—D'acòrd —dideren es auti.

—Vos i portaram —didec Felip.

—Au, hètz lèu! —didec era hemna, grossièra.

Eth potz des desirs

Èren cinc persones vestides d'auriò, e cadua portauè escrit eth sòn nòm en tricòt. Federico, eth mès gran e hòrt de toti, auie era cara plia d'arrupes, entre eres ua que li baishaue des dera espessa celha, enquiath còth. Auie eth nas chato e cara de gorilla. Auie es comes longues e peludes, e un còs desproporcionat comparat damb eth sòn cap.

Alfons, que supausadament ère eth que manauè, ère eth mès petit de toti, auie es pòts tostemp talhats, e un braç enguishat. Uelhs neri e odiosi, e un arrir sarcastic.

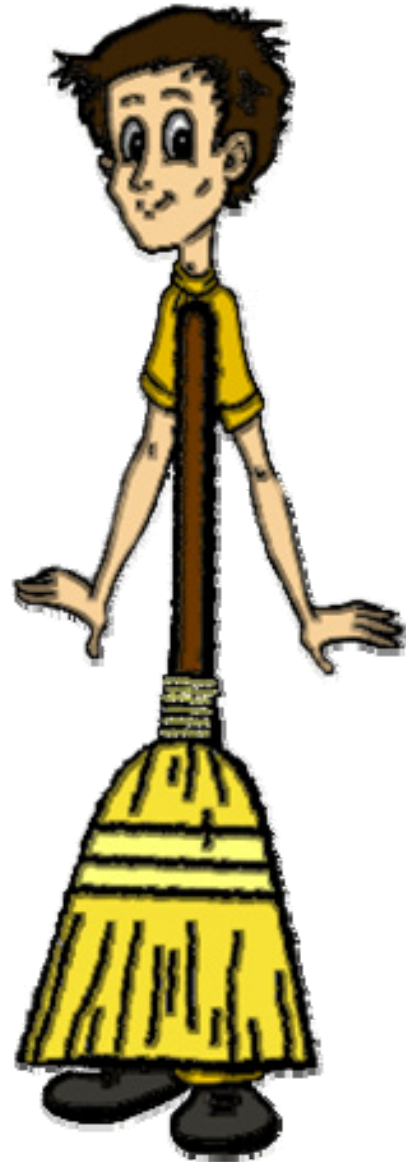

Eth potz des desirs

Almudena ère ben gròssa, auie era cara grassa e redona, uelhs de sèrp e, en aparença, ère era mès degordida deth grop.

Raiül ère un òme gran, beròi, ben plantat. Ère mès prim qu'eth garròt dera baleja.

Carlos ère cappelat e vielh e auie tota era mina d'èster mauencarat. Auie eth cap petit e redon, damb uelhs d'ihon.

Eth potz des desirs

Arribèren en ajuntament, les portèren tara pòrta principau, e dempús se n'anèren a jogar ara amagadera. S'ac passèren fòrça ben e çò mès chocant de tot siguec que Pauet se queiguec ena hanga e l'auérem de portar tà casa sua tà que se cambièsse de ròba. En daurir-les era pòrta, era sua mare hec un crit: era vertat ei que semblaue un monstre.

Dempús anèren a vrespalhar pastissons en casa de Sandra.

Eth potz des desirs

*En tornar tara plaça, veigueren qu'aqueri estrangèrs
gessien hastiadi der ajuntament e mauparlauen:*

*—Quan se n'assabente eth nòste senhor de çò qu'an dit
mos aucirà —didec Raiül.*

*—O ada eri... —deishèc anar Almudena damb ua
arridolet mès faus qu'ua moneda de plastic.*

—Dilhèu —intervenguec Federico.

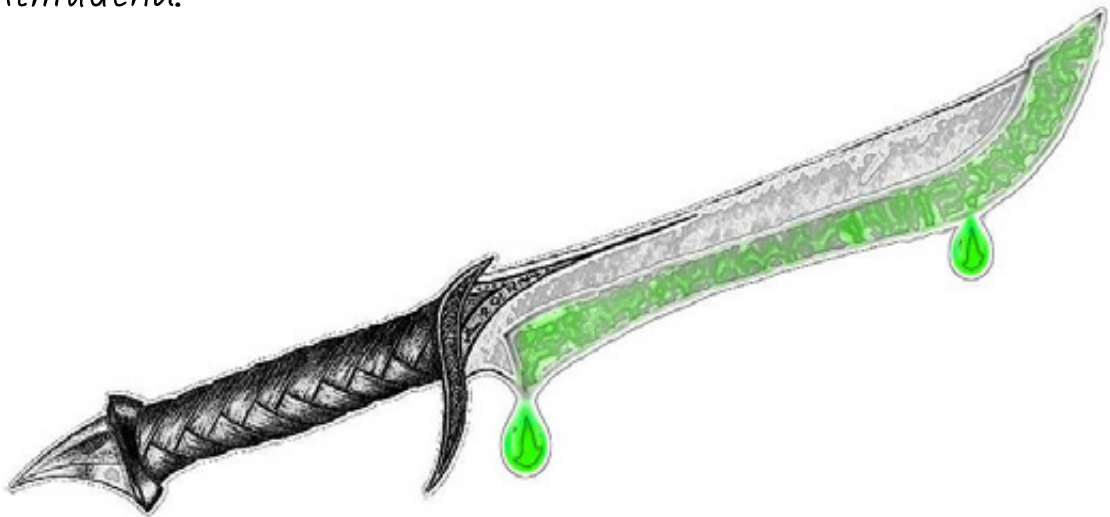
Eth potz des desirs

Dempús d'aquerò se seigueren a pensar en un plan.

*—Se les atacam damb guinhauets empodoats dilhèu
càmbien d'idea —didec Carlos.*

—Mès mos cau auer refòrci —higec Alfons.

*—Ja les auram, ja, es refòrci —deishèc d'anar
Almudena.*

*Es mainatges, dempús d'escotar aquerò, correren a
comunicà'c en ajuntament. Passèren dus dies extremant es
precaucions, mès ena organizacion i auie un infiltrat der
ajuntament, que les didec es moments exactes entà atacar.
Ath delà, auien un aute infiltrat, mès aquest m'estimi
mès que demore en secret (de moment).*

*Es atròces guinhauetades
comencèren dies dempús,
e cuelheren a tot eth
pòble desprevengut.*

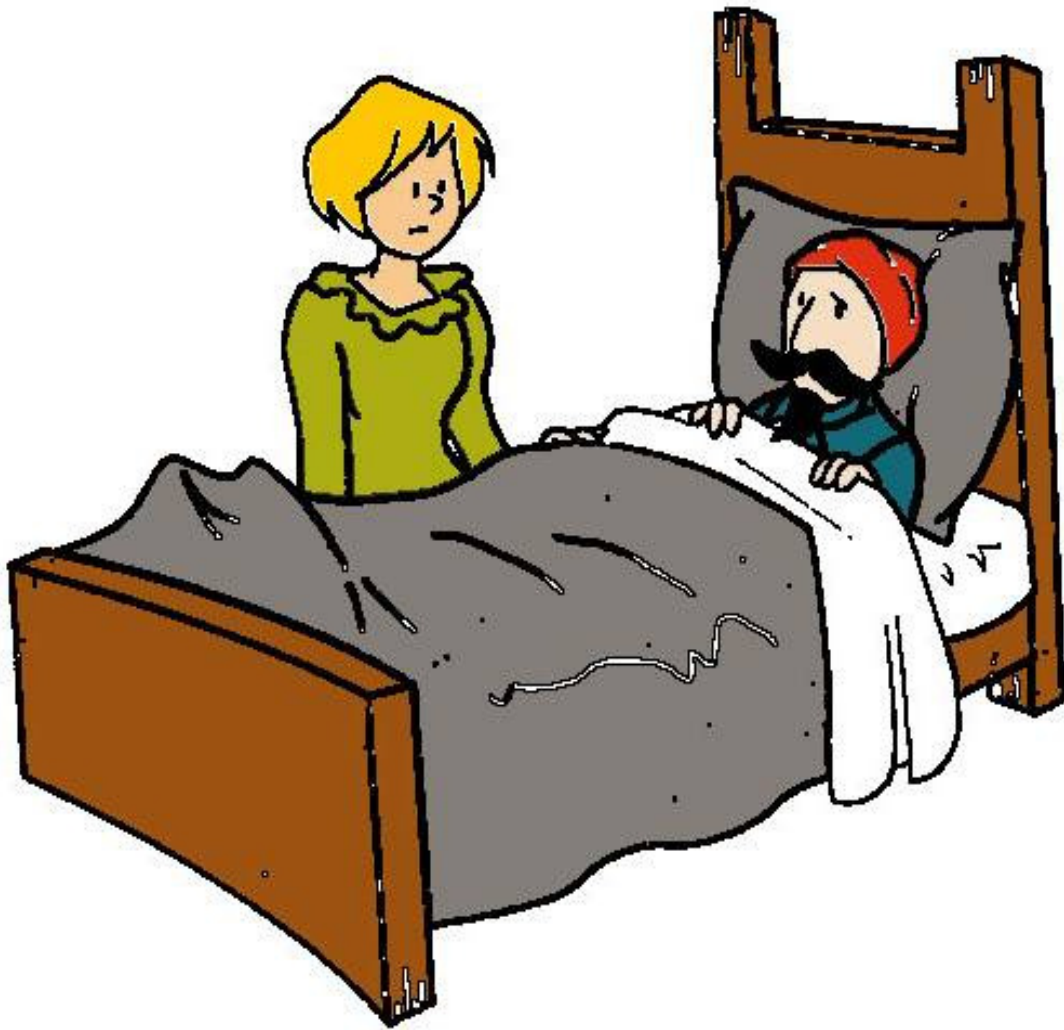

*Es atacants èren 14 en
totau, mès toti sabem de
ben segur que n'i auie
mès d'amagadi pensant
en bèth aute plan.*

*Es atacs comencèren eth 7 de deseme, segontes es
testimònis. Es atacants anauen vestits de nere, e tostep
atacauen pera net, camoflats entre era escuretat. Es
atacats non morien, mès patien fòrça, per empodoament.
E totes es persones qu'auien estat atacades o qu'auien
presenciat es atacs, demorèren en secret seguint es ordens
der alcalde, tà non disparar era alarma en pòble.*

Eth potz des desirs

Es mainatges se n'assabentèren dera grèu situacion quan ataquèren ath desafortunat pair-sénher de Cisco. Manèren ath pair de Cisco a cercar medicines en Vielha, mès quan tornèc les comunicquèc que ja non ne quedauen, e aquerò volie d'ider que i auie fòrça familhes que, coma eri, auien anat a cercar medicines.

*Ua net, Cisco gessec
damb es sòns amics tà
parlar entà distrèir-se:*

*—Se mos atrapen aqueres persones, mès vau que corram
—didec Pauet tristament .*

*—Se tanpòc n'i a tà tant! Segur que nosati soleti
poderiem acabar damb eri —didec Noe.*

Mès... se van en grops, qué? —didec Maria.

*Aquerò ja serie ua auta causa —responec rapidament
Felip.*

—S'escoten shivaus —higec Samuel.

—Qui serà? —demanèc Anna.

—Son eri, corretz ! —cridèc Cisco.

Eth potz des desirs

Baishant coma arrais, apareisheren es catorze, disposats a hèr-les de tot. Anauen armats damb guinhauets, que mès o mens mesurauen 12 centimètres.

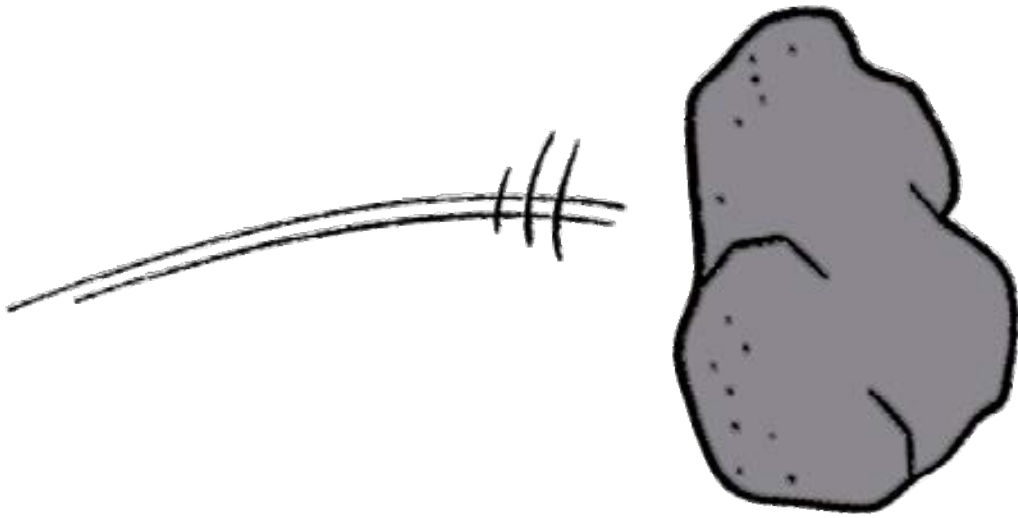
—Pauet! Era horona —didec Cisco.

—Mès se non l'è —didec Pauet miei arrint-se.

—Pauet! —cridèc Felip en tot guardar-lo damb severitat.

Fin finau, eth mainatge se rendec e li balhèc era horona a Samuel, ja qu'ère qui auie mès punteria de toti.

Cuelhec ua peiròta des granes de tèrra, d'aqueres que hèn mèss mau. Carguèc era arma, e sense cap de consideracion apuntèc tath cap d'un òme e disparèc. Dèc en blanc de plen, e dempús de desequilibrar-se queiguec en tèrra e aqui demorèc, estabornit, damb era cara plia de sang. Dempús se hec un silenci molt long, incomòde, infinit, abismau... Toti se guardauen es uns as auti enquia qu'es atacants cambièren d'intencions, lancèren en tèrra es guinhauets.

—Ben —cridèc Anna.

Eth potz des desirs

E cuelheren es pistòles; es ganes qu'auien abantes de lutar ara ja non les auien cap. Contra 14 pistòles non podien hèr arren.

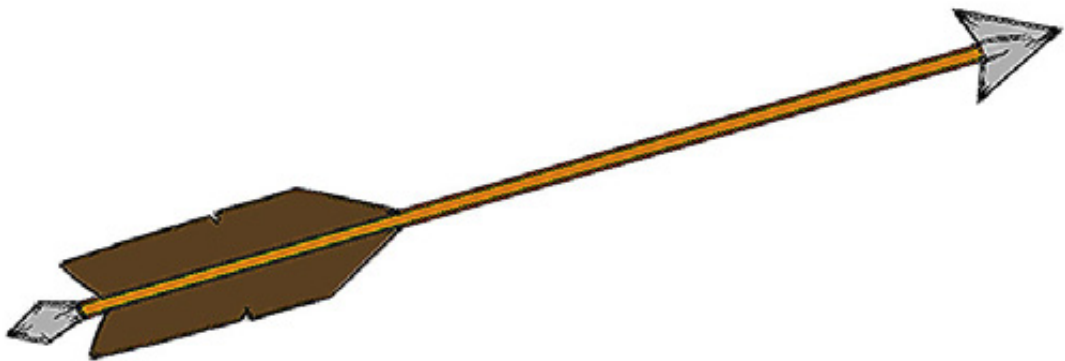
—Ps!! Maria, seguís-me, te portarè enquia un lòc segur. Se quan eth relòtge dera glèisa tòque es 12 encara non è arribat, cor tà avertir a papa; Ruben e Pauet t'acompanharàn —didec Cisco.

—Maria, Pauet e Ruben s'amaguèren en ua vielha trapa qu'ère plaçada dejós d'ua lòsa de pèira, que cinc ans entà darrèr Sami e Cisco catèren damb intencions d'amagar-se. Hège tres mesi que non sabien dejós de quina pèira ère amagada, mès ara, quan mès l'auien de besonh, la trapèren.

Eth potz des desirs

Es estrangèrs sigueren auançant damb intencions d'aucir-les a toti, ignorant çò qu'acabauen de hèr.

Tot d'un cop, ua flècha gessec der arren e trauessèc quauques pistòles. Moments dempús, a ua velocitat immensa, ua lança trauessèc quauques pistòles mès. Es estrangèrs que demorauen armats comencèren a disparar a dreita e a esquèrra enquia que se les acabèren es municions e non poderen arténher ad arrés.

Era ploja queiguie sense parar, atau qu'a on abans i auie es guinhauets ara un arriuòt se les auie emportat còsta enjós. Es mainatges se tranquillizèren ja que non podien èster atacats, mès encara les podien segrestrar.

Eth potz des desirs

Çò mès estonant d'aquerò ère que non sabien s'a on ère Nelson?

Felip usant era sua intelligéncia ideèc un plan:

—Cisco, tu cor a cercar armes; Mire, tu... as d'anar a cercar bèth garròt long que servisque entà palejar; Sandra, tu vene damb jo tà pensar un plan!; ben, Àlex, tu... tu ajuda damb era horona a Sami. Tè, jo ne pòrti un. Vosates, Nòe e Anna, auetz d'anar a demanar ajuda tan lèu coma podésquetz. Hètz lèu! —didec Felip.

Mès lèu lèu arren d'aquerò foncionèc. Anna e Noe corrien tant coma podien, mès non arribèren en lòc. Dus d'aqueri estranhs estrangèrs les atrapèren damb facilitat e les heren a préner un bolhon que les hec a dromir ath moment.

Eth potz des desirs

Alex e Sami tirauen fòrça ben e toquèren a diuèrses persones, mès dus òmes grani e gròssi, d'aqueri que s'auessen neishut a finaus deth sègle vint serien ues promeses deth rugbi, derribèren damb fòrça a Àlex e a Sami.

Sami ère plen de blus e patacs, e l'agarrèren sense dificultats. En cambi, Àlex gessec disparat entath solèr e se dèc un patac tan hòrt ena tèsta que se trinquèc era celha e demorèc inconscient.

Felip e Sandra pensèren e pensèren, mès èren mòrts de pòur damb çò que les auie passat as sòns amics e en un descuet les estaquèren.

Eth potz des desirs

Sonque demorauen Cisco, Mireia e es petiti, mès ad aguesti non les poderen atrapar. Quan passèc eth perilh anèren a minjar en casa e sense comunicar era notícia se n'anèren a sajar de rescatar-les. Gesseren ara auba, pugèren pes montanhas a cercar s'a on probablament ère era sedença des dolenti, mès peth camin se trapèren dus mainatges, e per logica èren es que londeman les sauvèren d'ua trista mòrt.

Eth potz des desirs

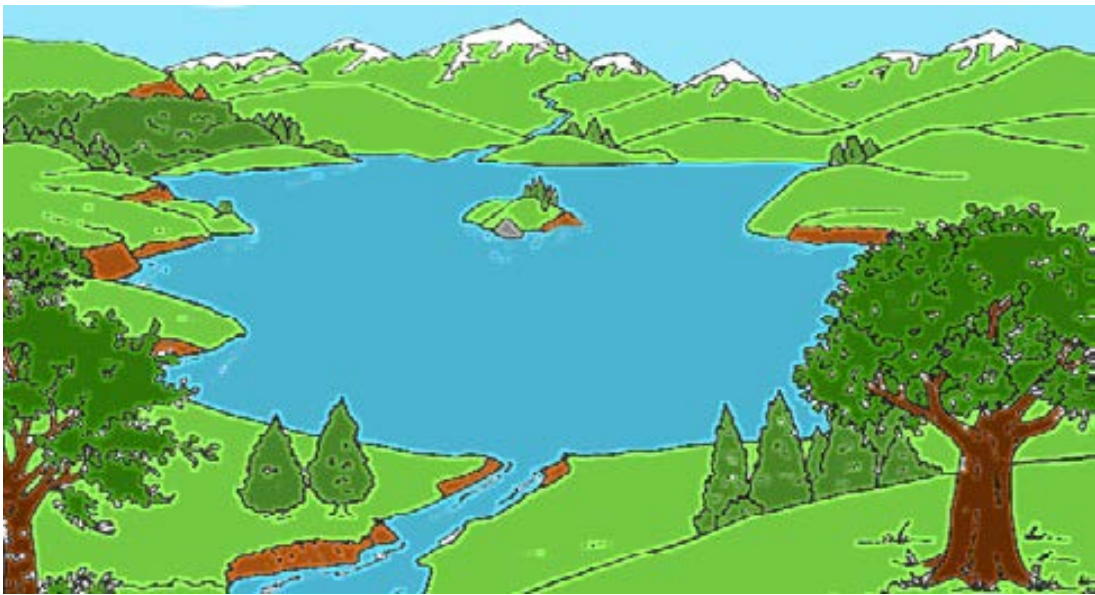

*Didien que volien
trapar eth Potz
des Desirs.*

Un se didie Hadian Bahadur, mès lo cridèren Hadi. Ère brun e gran e auie 11 ans, es comes longues e ua rialha ludenta. Didie que venguie pr'amor qu'ère eth prince d'un país deth Himàlaia, e eth mèstre que lo cuedaue des des tres ans auie emmalautit grèument. E per açò anaue a cercar eth potz des desir, entà trobar eth bolhon tà guarir-lo. Auie un arc e ua sòrta d'aluquet damb eth quau alugaue eth huec des sues flèches; tanben portaue ua lança. Ja auie recorrut fòrça quilomètres per tèrra e per mar, tostemp solet, enquia qu'arribèc en Marròc, a on coneishec a Sarahai e contunhèren eth camin amassa.

Eth potz des desirs

Sarahai ère ua mainada d'un barri praube de Rabat, e volie cercar sòs entà mantier as sòns 12 frairs, pr'amor qu'ès sòns pairs èren mòrti. Auie 13 ans e auie ua arma semblanta a un bòli bic sense tap que lançauè dards.

Toti amassa, damb es nauï amics, seguiren eth camin pujant montanha ensús, e en prumèr moment oportun que trapèren les liurèren deth sòn embarrament e atau tornèren tà casa. Dempús anèren caminant peth Bòsc d'Aubàs, camin deth Lac de Mar, que ditz era legenda qu'ère a on se trapaue era clau tà poder accedir tath tuc dera Sèrra Nauta. Mès es estrangèrs se n'encuedèren de qu'ès mainatges ja non i èren e anèren a cercar-les.

Eth potz des desirs

Eth grop seguic caminant peth bòrd deth bòsc, mès aqueri instants de felicitat non durèren guaire, ja que pujadi en shivaus venguien es estrangèrs tà aucir-les, pr'amor qu'èren es unics testimònis des sòns plans e deth sòn magatalh.

Mès, es mainatges cometeren un error: a Felip se li auie queigut dera pòcha un plan deth camin qu'anauen a recórrer, e es estrangèrs s'assabentèren lèu des sues intencions. Atau que seguiren eth viatge per laguens deth bòsc entà esvitar èster descubèrti.

Eth potz des desirs

Çò mès estonant de tot ère que Nelson ja non i ère! Ère mès, des deth prumèr atac que ja non lo veiguien, mès en virar-se lo veigueren que les perseguie e comencèren a sospechar que dilhèu ère un infiltrat, mès eth mainatge hènt us dera sua extrèma intelligéncia, s'inventèc ua istòria coerenta e lo creigueren.

Eth bòsc ère molt polit, es casses hègen ombra a un solei ludent.

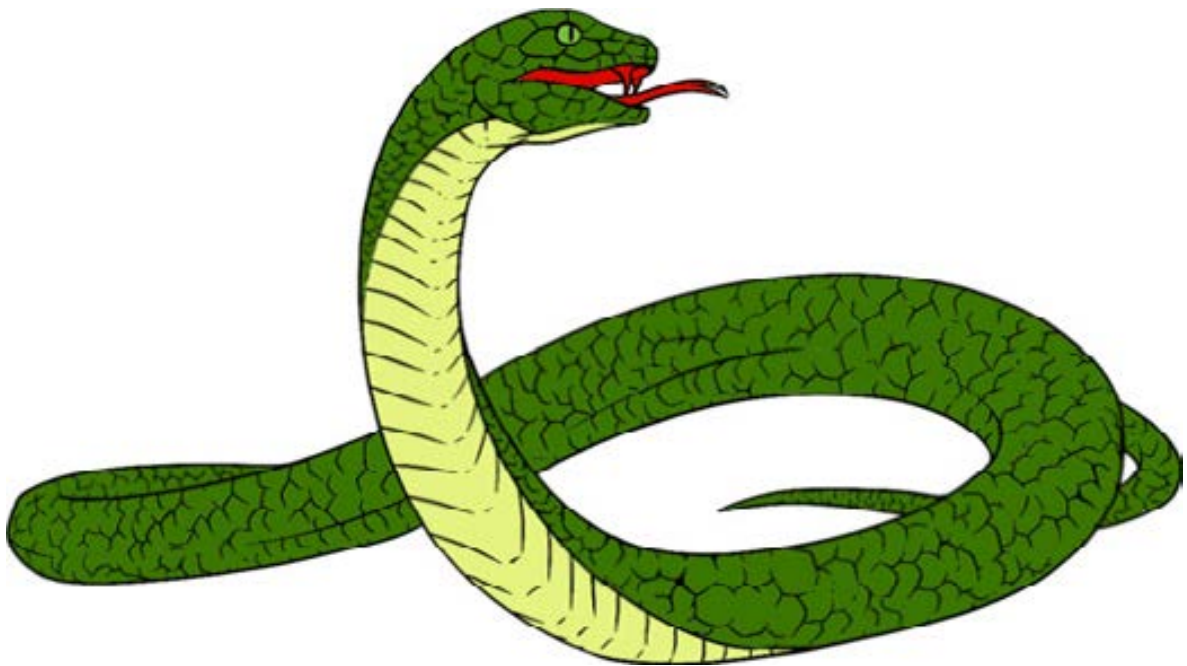

Semblaue tot tan polit que per aquerò valie era pena tot eth viatge. Es esquiròs sautauen d'arbe en arbe, es auderonhs que neisheren ena primauera passada volauen ath torn des sues mairs, un horat de bohèra gessie deth tèrra, e ua vop espiaue entre es arbes.

Eth potz des desirs

Aquerò ère tot felicitat e non siguec senon moments dempús qu'ua sèrp trinquèc tota era armonia e mosseguèc era cama de Ruben. Eth praube mainatge dempús d'aquerò demorèc traumatizat damb es sèrps.

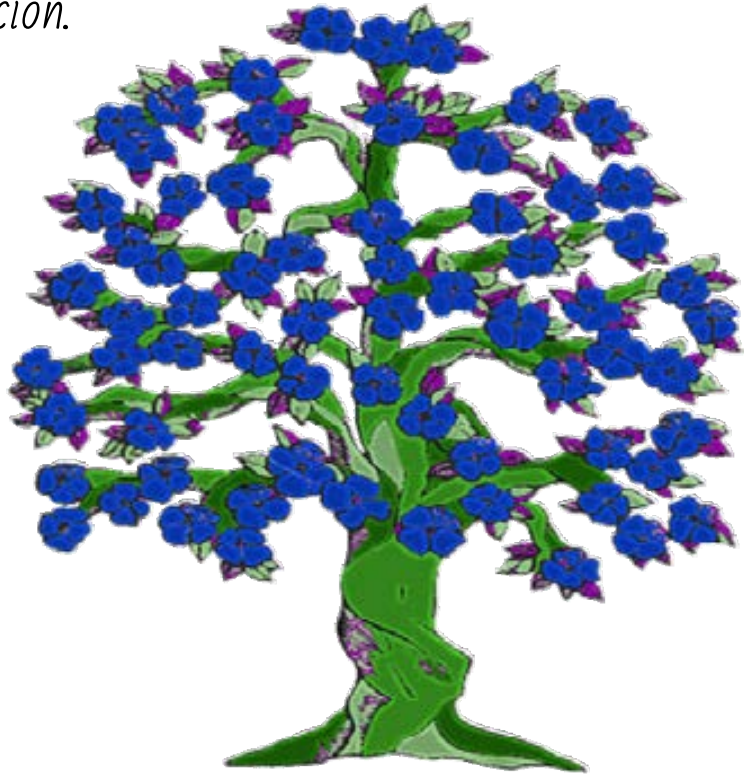

Era sèrp dempús de mossegar-le era cama entornegèc eth còs deth petit mainatge e li trinquèc bèra costelha, mès Alex, que ja auie auut fòrça enfrontaments damb es sèrps e per aquerò non les auie pòur, treiguec un guinhauet dera sua pòcha e subjectèc damb fòrça sang heireda eth cap dera sèrp e l'ac talhèc damb un còp sec.

—Molt ben Àlex! —didec Sandra.

Eth potz des desirs

—Aquerò plan qu'ei èster valent —lo felicitèc Pauet
damb grana admiracion.

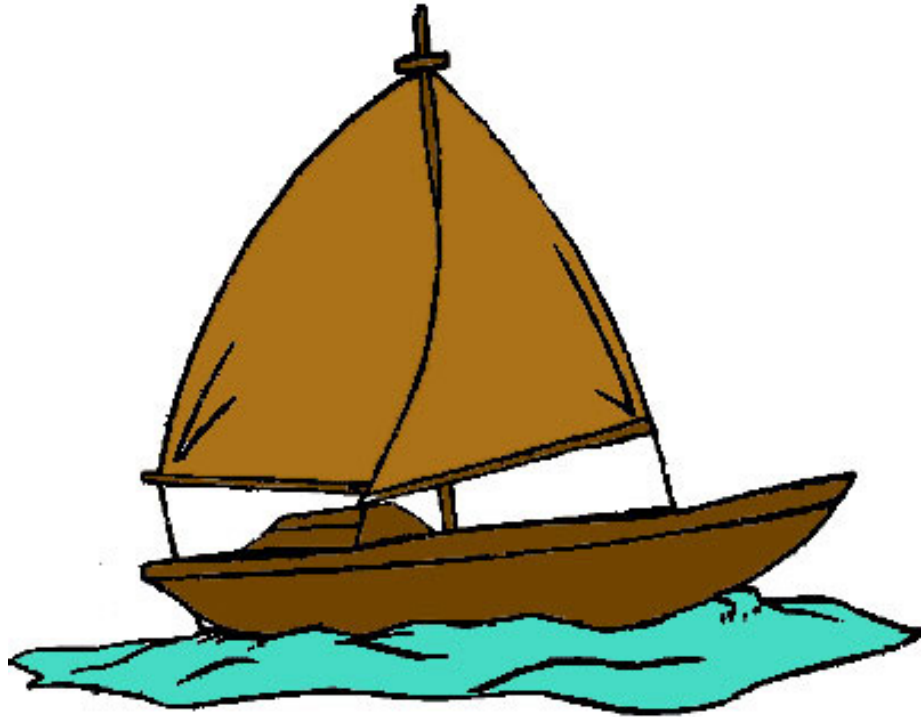

Dempús d'aquerò Sarahai anèc a cercar èrbes medicinaus e damb un shinhau de sòrt en ores recuperarie era consciéncia. Li empodoèren eth còs damb ues èrbes e demorèren ues ores enquia qu'eth mainatge recuperèc era consciéncia e li expliquèrem çò que li auie passat. Podie caminar, e per molta èrba tà calmar eth dolor que li dauen non podie esvitar, a còps, ploriquejar. Seguiren caminant ores e ores enquia arribar en Es Bòrdes.

Felip auie familha en pòble e passèren era net ena casa. Londeman contunhèren eth camin. Se lheuèren d'ora e dempús d'esdejoar bèra causa seguiren eth camin. Trauessèren eth bòsc de Gèles enquia arribar ena cabana deth Pontet a on dinèren, e pera tarde ara fin, arribèren ath pè deth lac de Mar. Aquiu s'installèren e comencèren a despartir-se eth trabalh.

Eth potz des desirs

Felip auie de dessenhhar era barca tà poder lançar-se en lac; Sandra e Maria serien es codinères; Àlex caçarie e pescarie, e es bessoes recuelherien es frutes e tà acabar, Cisco, Sami e Mireia bastirien eth vaishèth damb era ajuda des que ja aguessen acabat eth trabalh.

Anèren passant es dies e entre toti pugèren en vaishèth que demorèc mès ben de çò que pensauen. Li heren ua quilha tà tier mielhor es ondades, uns rems entà remar, e Àlex, damb era pèth d'un animau hec ua vela damb era quau eth vent lo possarie e arribarien mès lèu ena ièrta

Eth potz des desirs

deth miei deth lac que conde era legenda que sonque se pòt veir es dies que i a bromèra espessa.

Quan comencèc eth dia sarpèren. Era aigua, de moment, ère en calma. E un aute còp tocaue despartir es trabalhs, mès ara cadun trigarie eth sòn:

—Jo serè era codinèra —didec Sandra.

—Jo ajudarè a Sandra ena codina —didec Maria

—Jo me n'encuedarè de qu'eth vaishèth tostemp sigue ludent —didec Mireia.

—Nosates ajudaram a Mireia —diguèren es bessoes

—Jo m'encuedarè de pescar —didec Àlex.

—Jo e Cisco seram es vigilants —didec Sami.

—Jo e Nelson traçaram eth mapa e preneram es decisions mès importantes, seram es capitans— didec Felip content des sòn tripulants.

Eth potz des desirs

—Jo e Hadi mos encuedaram des torns dera net e peth dia remaram —didec Sarahai qu'ère fòrça trabalhadora.

Es trabalhs ja èren despartits e toti èren contenti damb çò que les auie tocat.

Atau, ena còva deth vaishèth, que non ère guai grana, remauen damb fòrça e de naut avisèren qu'eth vent bohaue damb fòrça, atau qu'aerien ua estoneta liura entà parlar:

—Tu cres qu'ara fin artenheram d'arribar en Potz des Desirs? —didec Sarahai .

—Jo creigui que i podem arribar se mos esforçam

—didec Hadi molt segur d'eth madeish.

Eth potz des desirs

—Cambiant de tèma: tu en tòn país auies bèth animau que te siguesse assignat? Jo òc, a jo me didien era Agla Imperiau —didec Sarahai.

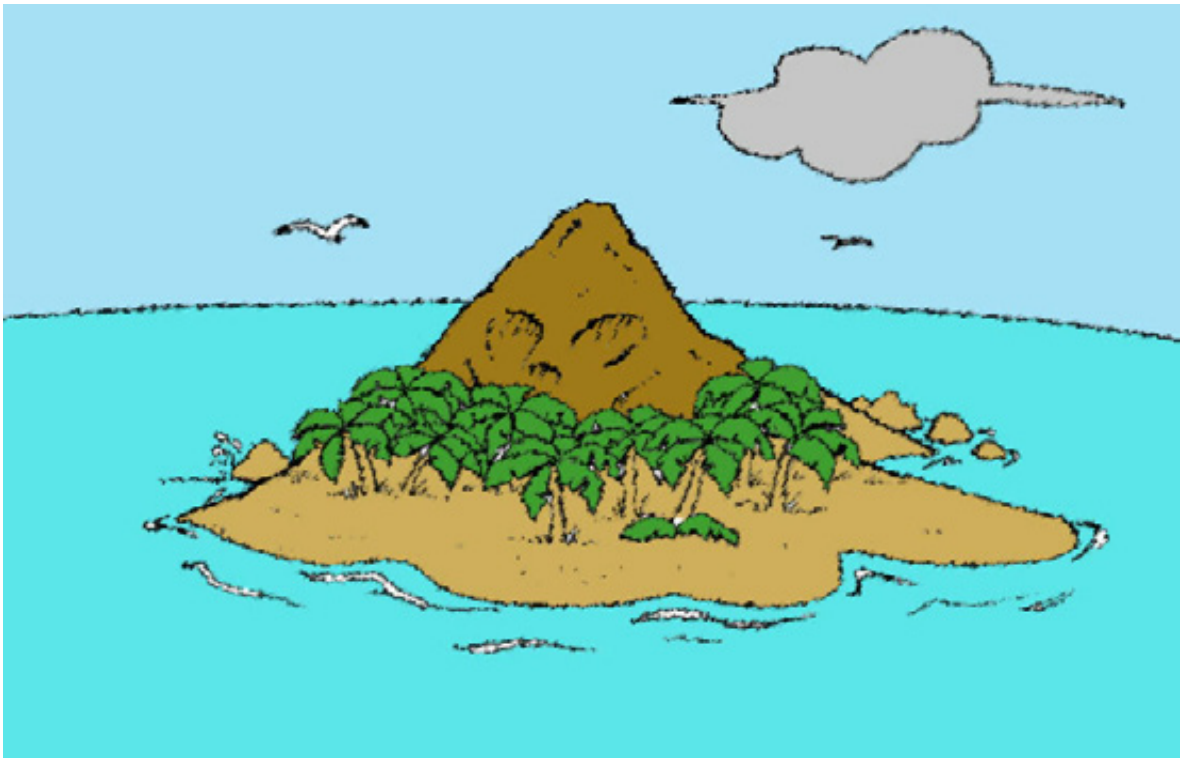

—Jo jamès è entenut ath mèn mèstre, mès ara òc. Eth tostemp didie que jo èra un os, mès jamès m'ac è creigut enquia ara —didec Hadi.

Des de naut les interromperen pr'amor que calie anar a dinar e pugèren a minjar bèra causa caudeta.

Sandra e Maria heren ua sopa de peish fòrça caudeta, atau que toti la mingèren damb ganes encara que non ère guaire gustosa.

Eth potz des desirs

Anèc passant era tarde e fin finau arribèc era net. Hadi e Sarahai auien auut ua net tranquilla e dempús dromiren grana part deth maitin. Ara ora de dinar guardèren tà deuant e vederen ua ierlòta petiteta que subergessie ena aigua. Veigueren tanben que i auie ua cabana, un uart e un ramat.

En arribar caminèren miei perdudi entre era bromèra mès dempús de moltes confusions, arribèren ena cabana e les dauric un vielh que les recebec damb un arrir e les didec:

Eth potz des desirs

*Com vos va, joeni? Ah!,
mès se non me
coneishetz... Sò eth vielh
mague Joesli, e qué vos
pòrte peth mèn petit
tròç de tèrra?*

*—Senhor Joesli, venguem tà trapar eth Potz des Desirs
—dideren es mainatges embadoquits pera estonanta mina
d'aqueth òme.*

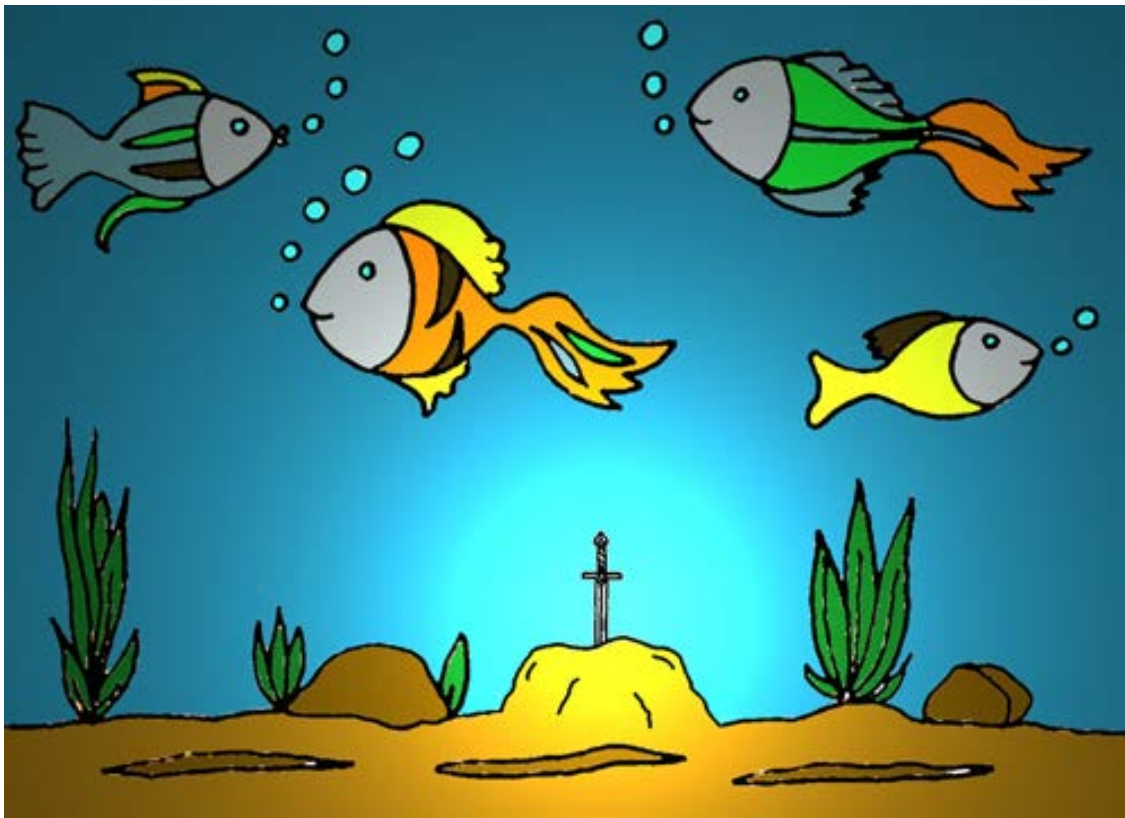
*—E qué vos pòrte tath Potz des Desirs? —demanèc
Joesli.*

*Dempús de condar-li cadun es sues nòbles intencions
demorèc estonat e les senhalèc eth punt dera aigua exacte
a on ère era clau qu'auie forma de espada.*

Eth potz des desirs

Es mainatges, estrambordats damb aquerò d'auer de “bussejar”, se portèren un gran desengust quan se capihonèren e veigueren qu'ère a quinze braces de profunditat e qu'en un tròç i auie algues.

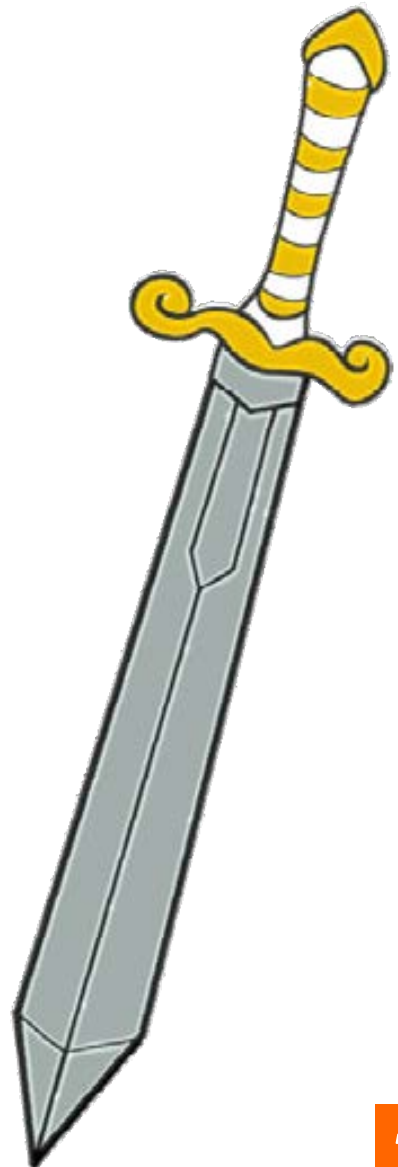
Ac sagèren fòrça viatges, mès per manca de velocitat “bussejant” o per pòur de cuelher-la e morir, arrés ac arteneh. Àlex hège un moment qu'auie arribat a tocar ua alga d'aqueres, mès non auec eth sufisent valor entà arribar en hons.

Eth potz des desirs

Enquia qu'arribèc Sami e se lancèc des dera barca estant e s'en-honsèc. Ara meitat deth trajècte, e “bussejant”, cuelhec era espada e la treiguec deth hons deth lac. Sonque li quedauen tretze mètres, mès eth solet non arribarie jamès; còp sec, ja assabentat qu'aqueri podien èster es darrèrs segons de vida deth sòn amic, Cisco se lancèc enes aigües gelades.

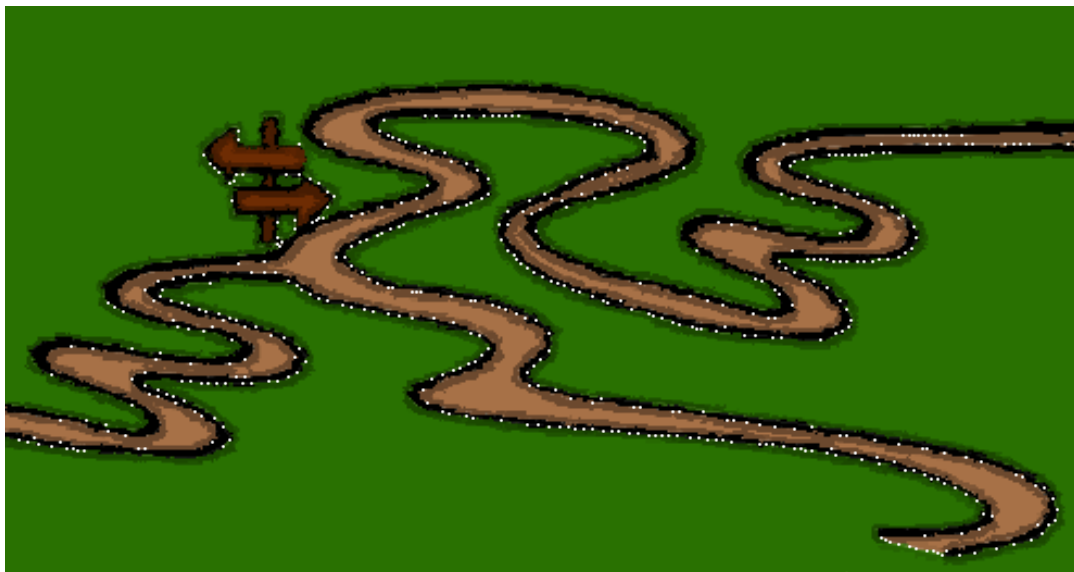
Eth sòn amic pujaue lentament, mès ja non “bussejaue”, flotaue: auie arribat tard, eth sòn amic auie mòrt e eth non podie hèr arren. Coma consòl, encara qu'insufisent, Sami auie cuelhut era espada hòrt e non demorèc en-honsada. Cisco, en tot eth viatge, non se perdonèc ada eth madeish de non auer arribat a temps.

Eth potz des desirs

Mès eth viatge auie de contunhar, atau que dempús d'ues minutes de silenci, seguiren eth camin plens de dolor.

A Cisco, çò que mès ràbia li hège ère que non auie podut cuélher eth còs deth sòn amic e enterrar-lo. Quan lo deishèren ath costat deth lac ua ondada se l'emportèc. Seguiren eth viatge enquia arribar ath pè dera Sèrra Nauta. Pugèren e pugèren, mès se trapèren en un crotzament de camins, atau que se separèren en grups.

Nelson anarie a investigar damb Sandra, Mireia e Pauet, e es auti se posarien en lòc d'abantes. Mès sonque tornèc Nelson e semblaue fòrça empenedit de çò qu'auie hèt.

Eth potz des desirs

Didec qu'auien desapareishut e queigec com un farrat d'aigua heireda. Ath long deth dia toti es qu'èren ath costat de Nelson desapareisher.

Ère clar: Nelson pertanhie ara associacion des mauvats estrangèrs e auie aucit lèu lèu a toti. Sonque demorauen Noe, Àlex, Ruben, Maria e Cisco. Felip e Nelson auien desapareishut e se pensauen çò de pitjor, atau qu'eth testut d'Àlex anèc a cercar-lo.

Eth potz des desirs

Cisco auie fòrça pòur e anèc a cercar-les. Se trapèc qu'Àlex ère penjant d'un barranc, atau que s'abalancèc sus Nelson e lo lancèc peth barranc. Mès Àlex tanben auie queigut. Ère ua tortura insuportabla, aquerò de guardar com morís un amic.

En arribar se trapèc as estrangèrs qu'auien segrestrat ara sua germana e l'auien aucida damb Ruben. Es estrangèrs li volien disparar ada eth. Ja li hège igual tot, s'estimaue mès morir que víuer sense es sòns amics.

Eth potz des desirs

Mès, còp sec, der interior d'ua tuta gesseran un os e ua agla; er os ataquèc as estrangèrs e acabèc damb eri e era agla cuelhec a Cisco d'un braç e lo portèc tath tuc dera montanha. Ère fòrça marejat e non auie fòrça entad arren, mès tot e atau seguic caminant enquia trapar eth Potz des Desirs, mès se desplomèc. Tant d'esfòrç e ara que l'auie deuant non podie hèr arren.

Ère ua sensacion d'impoténcia que non podie tier mès! Auie de contunhar e non se sap d'a on treiguec era fòrça. Lheuèc es sues cames, que li tremolauen peth heired e qu'ara li sagnauen e anèc apropant-se tath Potz, e coma se ja ac auesse hèt abans, calèc era espada en un horat.

Eth potz des desirs

E virèc era espada, e còp sec apareishec un farrat plen d'aigua e un senhor vielh que i penjaue, e le reconeishec ar instant:

—Òla Joesli —didec Cisco fòrça content de poder-lo veir de nau.

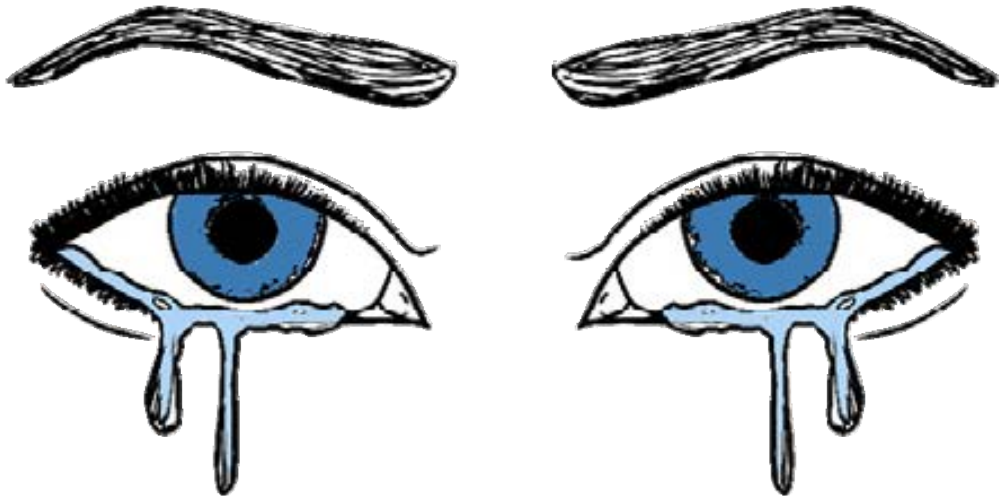
—Qui t'as pensat qu'ès mainatge arrogant? —didec Joeslo— Coma m'as podut confóner damb eth mèn frair, se jo sò mès beròi? segur que t'a lauat eth cervèth!

—Desencusatz senhor, non ère era mia intencion ofener-lo —didec Cisco.

—D'acòrd, senhoret, t'accepti es desencuses. Jo me digui Joeslo e sò eth guardian deth Potz des Desirs, mès me demani coma me pòs auer confonut damb eth mèn frair.

Eth potz des desirs

E dempús d'aquerò, esclatèc a plorar. Era vertat ère qu'ère un òme fòrça estonant, en paraules d'ara, ère maniacodepresiu.

—E perquè eth tòn frair ges ena legenda deth Potz des Desirs e tu non? —didec Cisco pensant qu'aqueth ome l'enganhaue. —E qué è de hèr tà accionar es poders deth Potz des Desirs? —demanèc Cisco.

—Snif!, m'as de hèr a arrir, snif! —didec Joeslo.

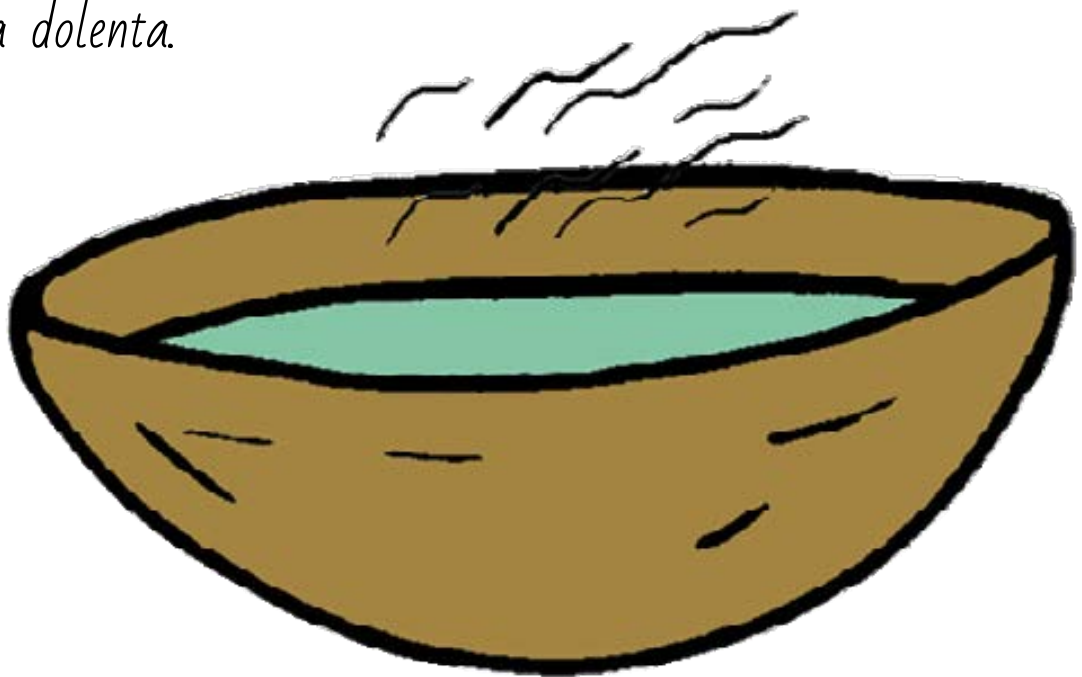
Eth potz des desirs

Mès ère impossible hèr a arrir ad aqueth tipe. Comencèc a hèr pegaries, mès sonque artenhec que plorèsse mès. Ara estona, dera montanha queiguec un petit laueg, mès anaue fòrça rapid e hec a quèir a Cisco e l'acabèc de escauhar. Er òme felicitèc a Cisco, ja que se n'auie arrit mès qu'en tota era sua vida.

Quin arrir mès macabre qu'auie aqueth ome!

Ara se compliràn es tòns desirs e tanben es des tòns companhs de viatge, sonque se te beues aquesta aigua.

Tot d'un còp, Cisco se beuec tota era aigua, tot e qu'ère fòrça dolenta.

Eth potz des desirs

Alavetz se desvelhèc. Ère en sòn lhet, dejós dera sua hlatsada, shudaue e ploraue. Tot auie estat un sòn mè s'ère tan reau que creiguie qu'auie passat. Ne Hadi, ne Sarahai, ne es frairs Joesli e Joeslo existien. Tot auie estat frut dera sua imaginacion.

Anèc en tot córrer a condar aquerò que l'auie passat, mè s' n'emportèc ua grana suspresa: era sua germaneta ara fin dauric uns uelhs blus com eth cèu e deishèc entrar era lum deth maitin.

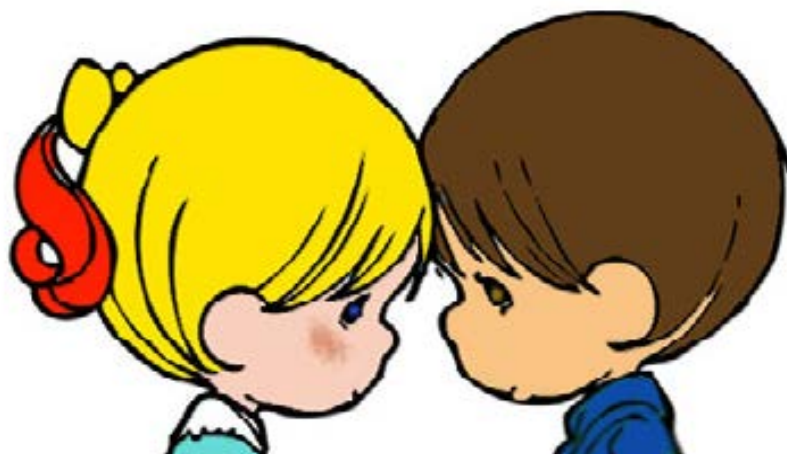
Eth potz des desirs

Era mainada auie vist ath sòn frair per prumèr còp. Ja mès acostumada ara lum, li anèc a condar aquerò as sòns pairs e, contenta, anèc a jogar ena plaça, damb eth sòn frair. Quan arribèc ena plaça e es sòns amics veigueren que podie veir se n'alegrèren fòrça. Parlèren damb toti e eth sòn frair l'ensenhèc tot çò que sap ua persona que pòt veir.

—Maria, t'è de díder ua causa, m'agrades —didec Ruben.

—A jo tanben m'agrades —didec Maria.

Maria s'apropèc e li hec un punet e eth mainatge se metec vermelh.

José Ramón Rodríguez Palacín

ERA LEONA

*Era leona africana
Caçaira letau,
Reina deth mon animau
Demore ena sabana*

*Protegís era camada
Des sòns rivaus,
Que tanben son animaus,
Enquia que creishe era ventrada*

Era leona

Quan se'n va a caçar
Damb ua presa a d'aparéisher
S'eth sòn ramat vò hèr a créisher
Entà que sa mair non l'age d'escriassar

Era presa non sap que aqui ei
Mès òc que i é
Sus era sua presa se lance
E dessus d'era se pause

Dempús de caçar

En ua ombra va a reposar

Er esfòrç a estat fòrça gran

Mès lèu mès carn es petits demanaràn

S'amòrte eth solei darrèr d'un arbe

E ath temps toti s'amassen entà demorar era net

E hèr dera sabana eth sòn lhet

E atau se demoren quieti com eth marme

Guilhèm Berini Fernández

ETH COOPERATIVISME

*Aquest cors ena escòla
Auem anat ara mòda
Auem trabalhat enquiar abisme
Sus er objectiu deth cooperativisme.
Toti mos auem implicat
En aquest ahèr tant emocionant.*

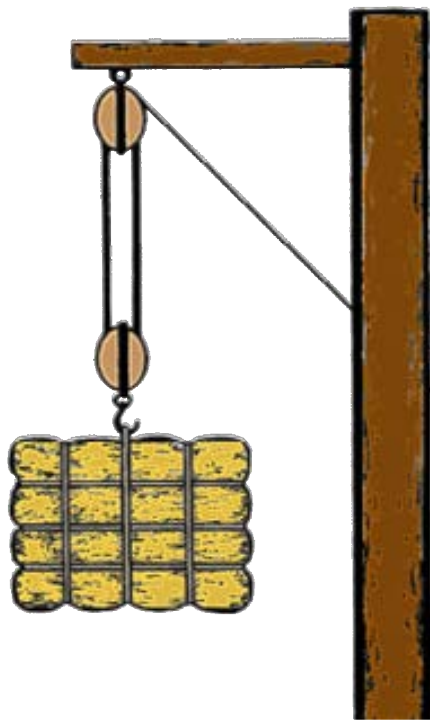
Eth cooperativisme

A veir qui sap qué vò díder

Aquesta paraula tan longa?

Cooperativisme vò díder quauquarren mès qu'ajudar,

Cooperativisme vò díder quauquarren mès que compartir,

Cooperativisme vò díder auer
era idèa clara de qu'arrés
pòt arribar ena mèta
se non i arribam toti.

Era pòur compartida ei mens pòur,

era fòrça compartida ei mès fòrça,

èster damb es auti

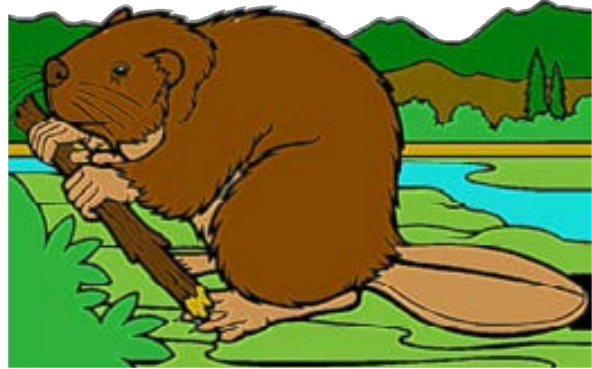
ei mielhor qu'èster contra es auti,

era espècia umana

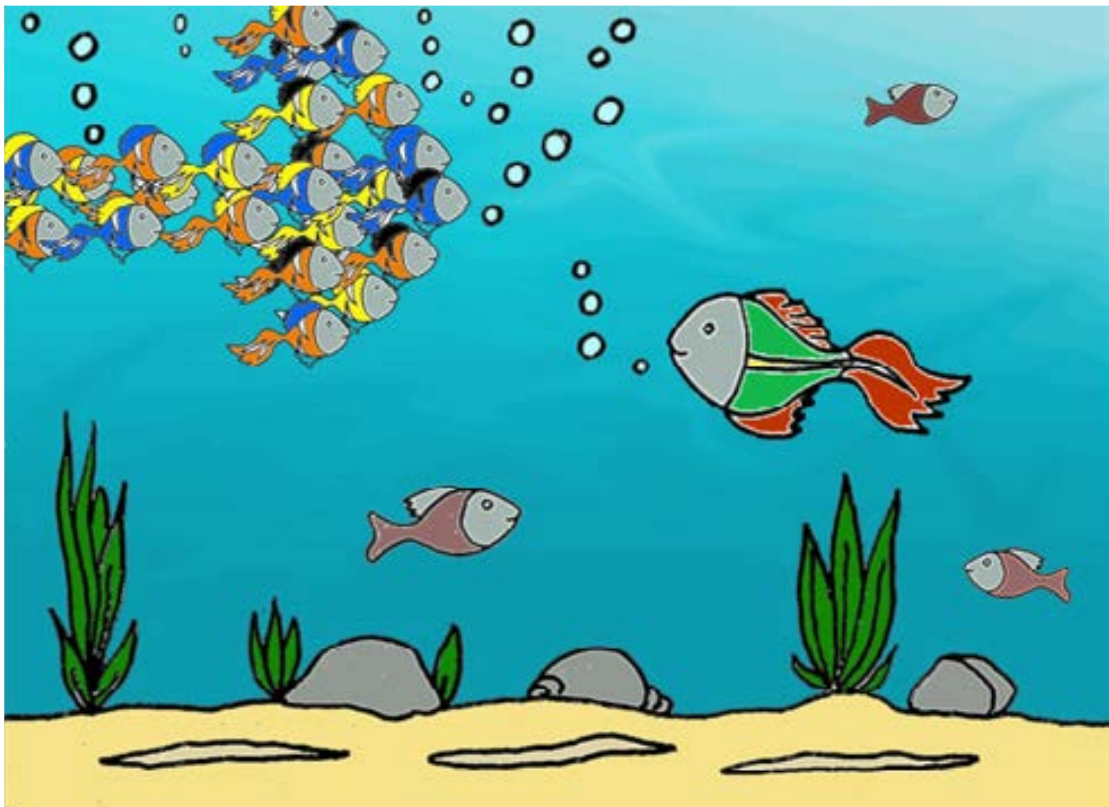
ei mès umana quan ei amassa damb es auti.

Eth cooperativisme

Mès non sonque er òme
ei un èster sociau,
tanben i a fòrça animaus,
que pòden èster sociaus
guarda-les ben en cada moment,
e apreneràs fòrça causes tu tanben.

Animaus petiti, animaus grani,
Animaus de tèrra, animaus que vòlen,
Animaus que naden, animaus dejós dera aigua,

Animaus nauti, animaus baishi

Toti aguesti ja saben cooperar

Quan eth ben dera sua espècia cau cuedar.

Non impòrte bric era mesura

Se non que sonque impòrte eth trabalh

Guarda es hormigues, es abelhes e es sues amigues

Ja quan eres son petites

Tanben se saben entre eres organizar

Qu'enquia ua reina

ja an coronat.

Álvaro Peremiquel Cerezuela

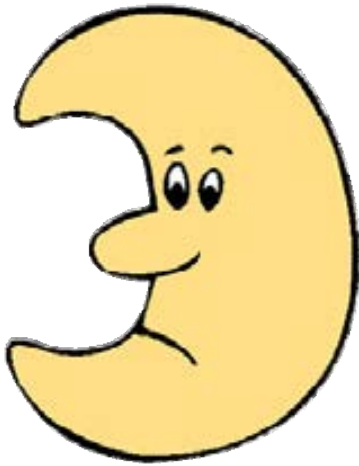
ES MIES VIVÉNCIES

*Aciu e ara,
en aguesti moments de soletat
senti es mies més absurdes vivéncies
e era propietària e senhora qu'ei
era mia mair experiéncia.*

*Aqueth moment me merquèc era frustada caréncia
dera mitologica divessa voluntat;
qu'un dia deishèc d'èster era mia ombra
e m'abandonèc sense pietat.*

*Non m'ac podia creir, la trapi mens
la è de besonh coma era lua as esteles
coma un mainatge ara sua mair e
coma jo ath mèn amor.*

*Aué encara seguís batanant aquera sensacion
ath hons deth mèn èster.*

Jamès desbrembarè aqueri moments,

Aqueres vivéncies mès tanben aqueres experiéncies.

Ares Capdevila Brualla

*E*RA VIDA VIDANTA

Eth prumèr instant ei impressionant!

Pòs contemplar tota era natura,

Es sòns tresaus e es prats

Dempús d'auer estat en vrente dera tua mair.

Comences a créisher pòc a pòc,

Te hès gran.

Es deth tòncostat desapareishen,

Dilhèu non i son.

Amics e familhaus se tornen desconeishuts...

Non te quede arren,

Ès perdut

Enquia qu'er

amor apareish

E t'embrome era vision.

Es guinhauets te semblen flors

E era tua parelha un àngel entà tu

Enquia que te'n das compde qu'a estat ua mentida

Corbida per un perhum afrodisiac.

A compdar de tot açò

te tornes vielh

e era gent sent

compassion per tu.

Era vida vidanta

*Es amics que t'ajudauen a viuer
E a l'heuar-te quan ères en tèrra,
Se convertissen en medicacion entà poder suberviuer.*

*Atau ei era vida,
E se non te shaute,
Non n'as ua auta que contunhar-la.*

Neus Vidal Taull

ETH PUNT D'ENGUARDA DERA

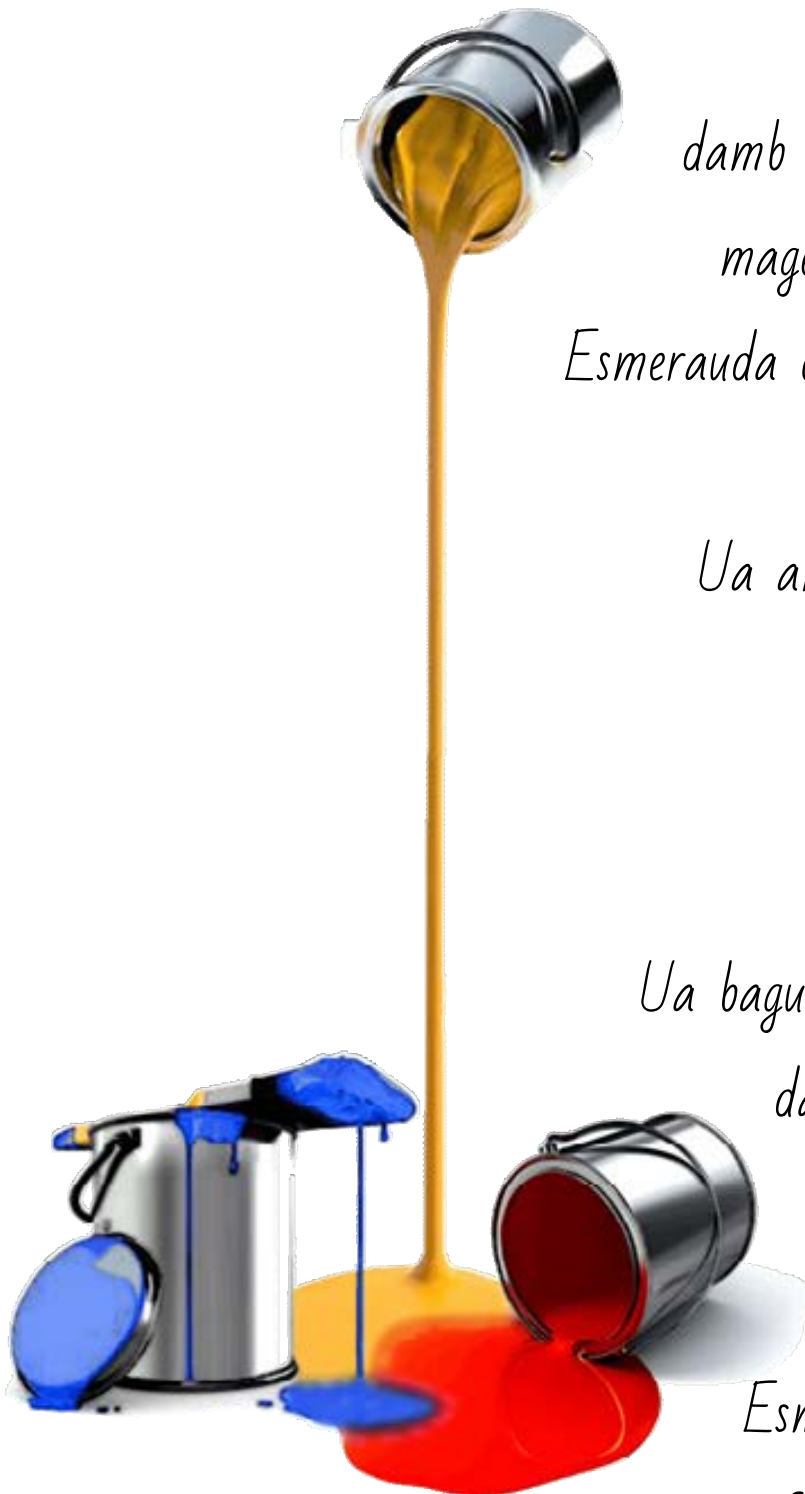
GAVINA

*Azur que se hon en òcre
quan era planta ei naut en cèu
indi, cobalt, cian
taques de jade, veronés e nhèu.*

*En cèu bromes ambres
vents violetes
se cògue eth gran carmin
blu de prússia blu marin.
Blu electric, ceruli
taques de nacre en blu turquesa
rebats de malaquita payne e antracita.*

Eth punt d'enguarda dera gavina

*Eth carmin torne
damb marfils e mandarina
magenta, lavanda, mauva
Esmerauda en començar er auba.*

*Ua amelha se hon en indi
esgluma blanca,
turquesa, nhèu
oliva e verd pin.
Ua bagueta clauada en anhil
damb reflèxes de pèrta
lima plata e marfil.*

*Esmerauda plata ambre
marfil lavanda, blu marin
cobalt hònt d'inspiracion tà toti e tà jo.*

Eth punt d'enguarda dera gavina

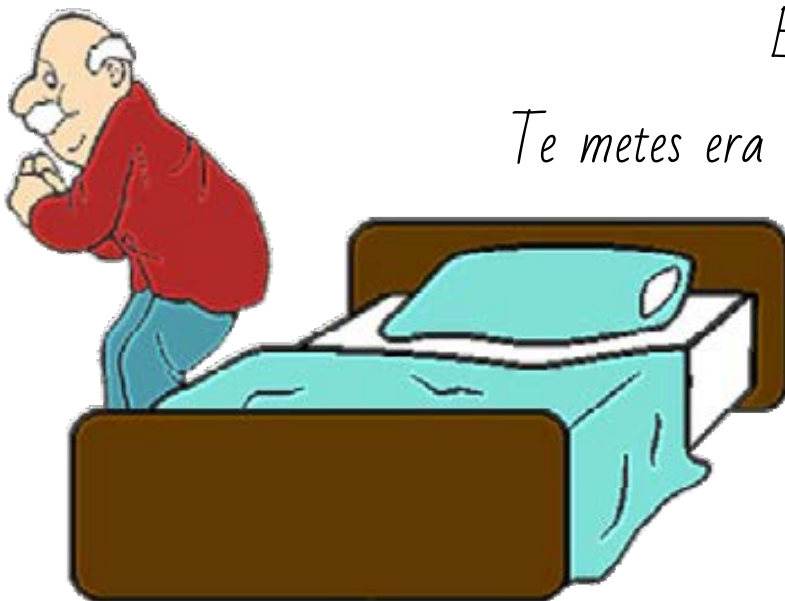
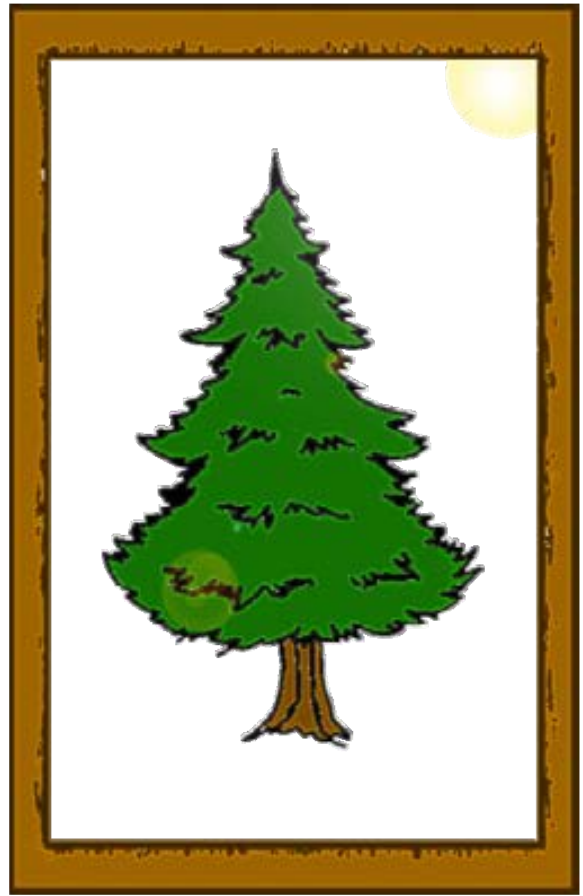
*Anhil inspiracion puge,
turquesa inspiracion puge,
quan era inspiracion arribe ath sòn punt naut
tons mandarina kiwi e lèit.*

Raúl Manero Díez

E RESTIU

Daurisses es uelhs,
E te trapes ja er auet,
Eth rai de lum t'a enluernat,
E encara non sabes a on ès.

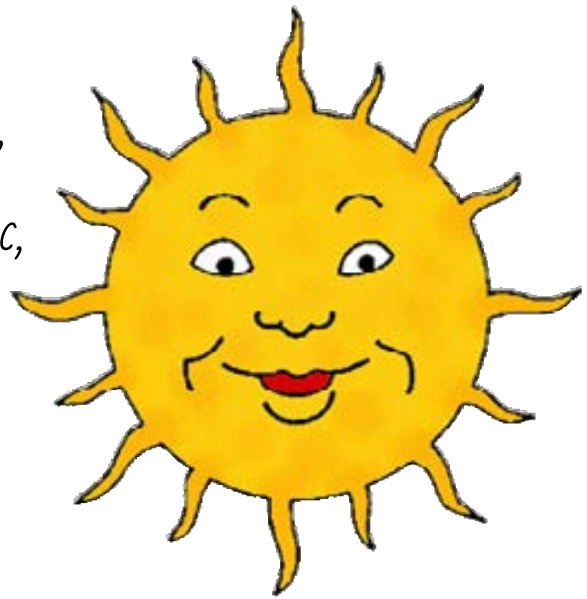

Te lhèues deth lhet,
En tot hèr un saut,
Te metes era blosa e eth chapèu,
E a treballhar,
Que cau minjar.

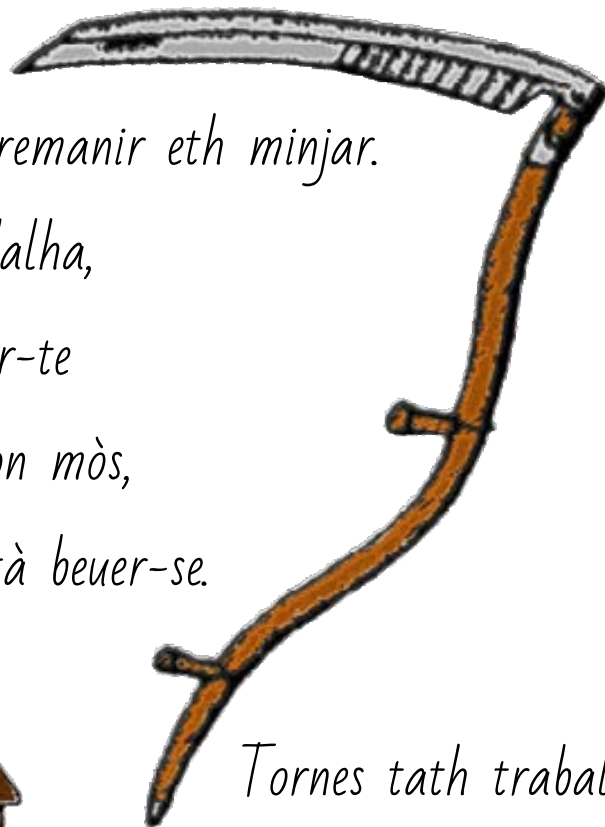
Arribes ena codina,
A on demore era familia, minges un tròç de cansalada
e un shinhau de lèit,
E te'n vas pera pòrta damb un aire arridolant.

Es prats son d'un color auriò,
Damb fòrça horment e milhòc,
Eth cèu de color blu,
E eth solei que creme fòrt.

Er estiu

Mentre trabalhes era tèrra,
Es mainatges son en estudi,
Era, damb eth bestiar,
E Mia en casa en tot premanir eth minjar.
Tà meddia dèishes era dalha,
Cerques ua arròca tà sèir-te
te metes a minjar eth tòn mòs,
E era bota en costat entà beuer-se.

Tornes tath trabalh,
Sense guaire desir,
Pensant qu'auries de dromir,
E non tant patir.
Eth solei ja ditz adiu,

Te'n vas tà casa qu'as desir de sopar,
Mès encara as d'embarrar eth bestiar,
E es garies que son per aqui.

*Quan ja as sopat damb era familia,
Se meten a parlar ath cant deth huec,
En tot comentat qu'es mainatges non an anat tà estudi,
Pr'amor qu'an pòur dera mèstra.*

*Quan arribe ara fin,
Es mainatges jòguen per casa,
Atau qu'ajudes a Mia a lavar es siètes,
E a dromir que ja i son es esteles.*

Er estiu

*Quan ja ès en lhet penses:
Que tot açò ei un esfòrç entàs mainatges,
Entà que non agen de patir,
Ne deishar-se-i era pèth.*

*Damb aquesta poesia,
Condar-vos era sua vida volia.
Des pairs-sénhers.*

Carmen Nart Pomar

TOT BASTINT REBREMBS D'AMB TU

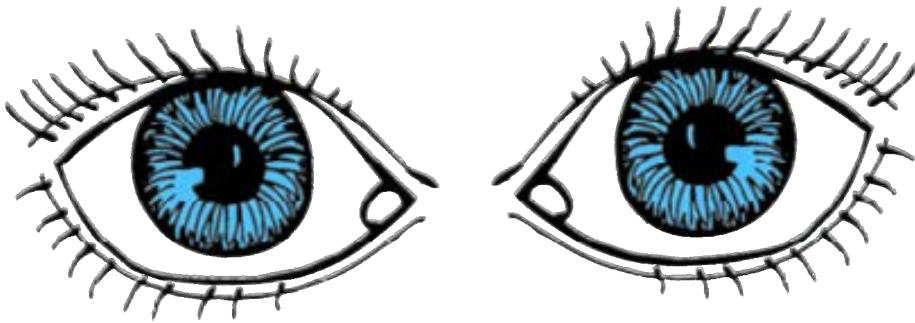
Anava damb camisa blua e sabates neres
Pantalons grisi e es pòches uedes
Portava ua poesia entà tu ena man
Pr'amor que jo desirava dar un pas entà deuant.

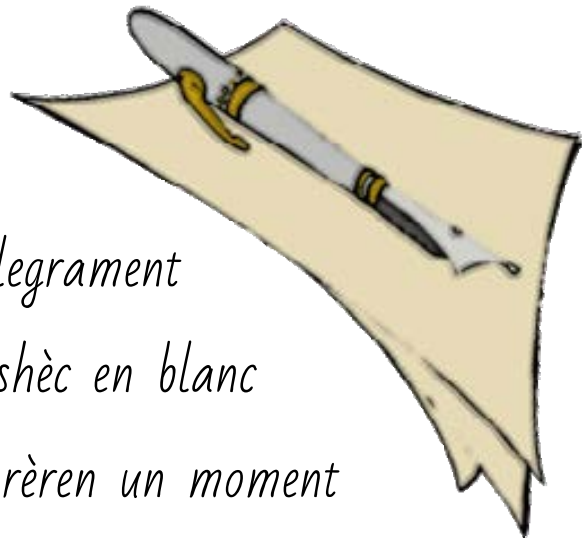
Caminava rapid pes longui carrèrs
Cercant es tòns uelhs en toti es cornèrs
Ua net de junhsèga d'aqueres caloroses
Jo auia es mans heiredes e es comes tremoloses

Tot bastint rebrembes damb tu

Pòga pòc e en tot cavilar
M'apropè ath lòc a on demoraues setiada
Alavetz rebrembè tot çò polida
Que podie arribar a èster ua guardada.

E atau siguec coma en veder-te de luenh
Es mèns nèrvis entrèren en guèrra
E aquera poesia que t'auia escrit damb suenh
Pera mia tremolor queiguec en tèrra

Alavetz tu me saludères alegrement
E era tua ludentor me deishèc en blanc
Es mèns pensaments s'arturèren un moment
E era mia cara arteneh eth color dera sang

Tot bastint rebrembes damb tu

Era poesia queiguda, entre era gent s'amaguèc

E non la poguí arremassar

E damb fòrça valor e sense liéger

Eth mèn amor t'auí de coheissar

Te diguí: Me cau condar-te quauquarren

Mès non sai coma començar

En ua net tan beròia auent-i tanta gent

Ei sonque damb tu que voi parlar

Ja è fòrça temps que te coneishi

Auem estat amics tostemp

E cada còp que te'n vas

Sonque desiri que tornes soent

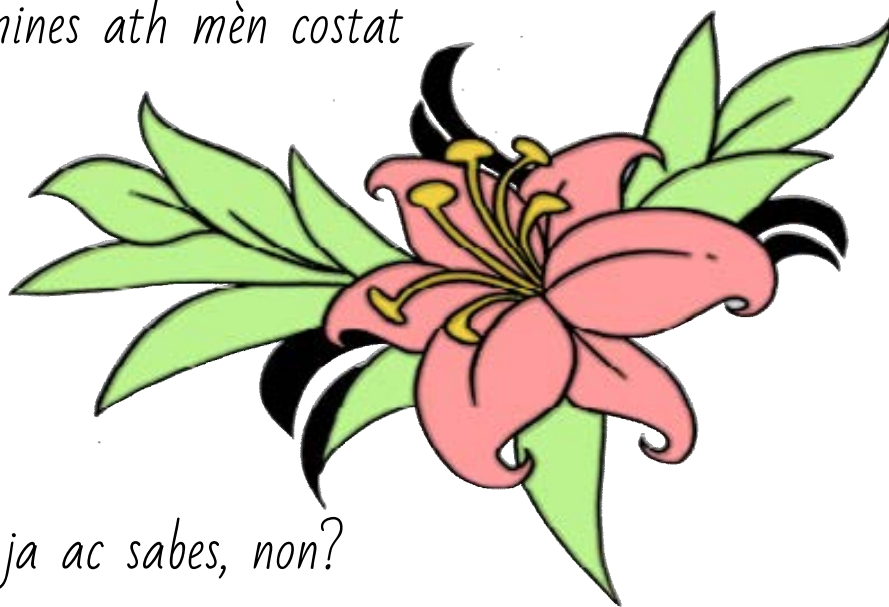
Tot bastint rebrembes damb tu

Sabes çò que signifiqués està jo?

Ac vos saber per curiositat?

Entà jo es era unica flor que camine

E ath delà camines ath mèn costat

Me semble que ja ac sabes, non?

M'agrades – E mo'n arrirem amassa

Ac senti, t'ac auia de díder

Non sai se aurè tardat massa

Me diguís: Tu a jo tanben me shautes pegarràs

Hè temps que demori aquest moment

Ès un gojat amable, simpatic, com cau

Mès çò que m'enamore ei qu'ès especiau

Tot bastint rebrembes damb tu

Que polida aquera camisa blua
E tanben aqueres sabates neres
Vene damb jo a campar era lua
E se vòs condaram esteles

Era gent deth carrèr mos campaue
E aqueri que sopauen dehòra enes taules
Tu e jo mos diguérem damb es uelhs
Causes que non se pòden díder damb paraules

Te aufrí era mia man tà passejar
Mès tu m'agarrès peth braç
Jo doçament te pientè eth pèu
Tu en tot badinar me toquès eth nas

Tot bastint rebrembes damb tu

*Passegèrem tranquilament sense destin
Mos perdèrem en lòcs que coneishíem
E en tot parlar cercant eth camin
Mès m'agradaues e mès mo'n arriem.*

*Te seiguís ena èrba banhada
Sense pòur a enlòrdir eth vestit
Jo m'apropè ath tòu costat
Amassa campèrem eth cèu infinit*

*Guardant guardant, tu en cèu vedies
Un arbe de nadau e es sues bòles
Campant campant jo sonque vedia
Era tua cara damb caròles*

Tot bastint rebrembes damb tu

Liegí enes tòns uelhs er amor
Encara non enteni coma passèc
Portès eth mèn braç entara tua esquia
E eth mèn còr s'accelerèc

Es tòns pòts s'imantèren
Tornant hòles es bossòles deth mon
Tu te transformès en centre dera Tèrra
Era gravetat portaue era tua direcció:

Atau, en un lòc non guaire
En ua calorosa e polida net
Tu e jo jos un cèu estelat
Mos dèrem eth prumèr punet

Tot bastint rebrembes damb tu

*Gaudírem eth silenci en tot trincar-le
Era net que rebrembi mès doça
Arturèrem eth relòtge deth temps
Jo sigui erós pr'amor que tu ères erosa*

*Ei aquest eth melhor moment
Ues ores que semblèrem minutes
Era sensacion mès agradiua
Tot bastint rebrembes damb tu*

José Ramon Rodríguez Palacín

I STÒRIES DERA NÒSTA MAIR-SÉNHER

Hè dètz ans en un pòble petit, qu'auie per nòm Orgiva, un pòble damb pòqui abitants plaçat entre montanhas e per a on passaue un arriu petit d'aigua heireda coma eth gèu. En pòble totes es cases èren apraiades pr'amor qu'abantes èren bòrdes entà salvar eth bestiar.

En aquera vila viuie ua hemna vielha, era ère de pèth blanca, auie eth peu marron coma es castanhes, ère prima e auie es uelhs marrons. Era hemna ère simpatica, graciosa, trabalhadora e fòrça inteligente.

Istòries dera dera nòsta mair-sénher

Era se didie Leonor.

Era senhora auie dus arrèrhilhs, un mainatge e ua mainada. Eth gojat auie dotze ans, era sua cara ère redona, auie un nas petit que non se semblaue bric as sòns uelhs, pr'amor que les auie tan grani coma plats, e èren marrons; es sòns pòts vermelhi coma era sang, èren força fini.

Eth sòn peu ère jaune e ludent com eth solei.

Eth mainatjòt ère simpatic, estudiant, esportiu, afectuós, animat e flexible; li agradaue anar tara escòla, èster damb

era familia e hèr manualitats, eth se didie Matèu.

Istòries dera dera nòsta mair-sénher

Era sua fraia Marta auie dètz ans, ère de pèth morena. Auie uns uelhs de color verdós coma era èrba, eth nas aplatit e uns pòts fini e petiti, auie es dents blanqui com ua huelha de papèr; Marta auie eth peu de color castanh e non ère bric gròssa.

Era ère simpatica, agradiua, ahardida, amabla, flexibla, tranquilla, estudiosa e intelligente. Li agradaue anar tara piscina, anar tàs prats a cuélher flors, tanben li shautaue era gimnastica artistica e crompar.

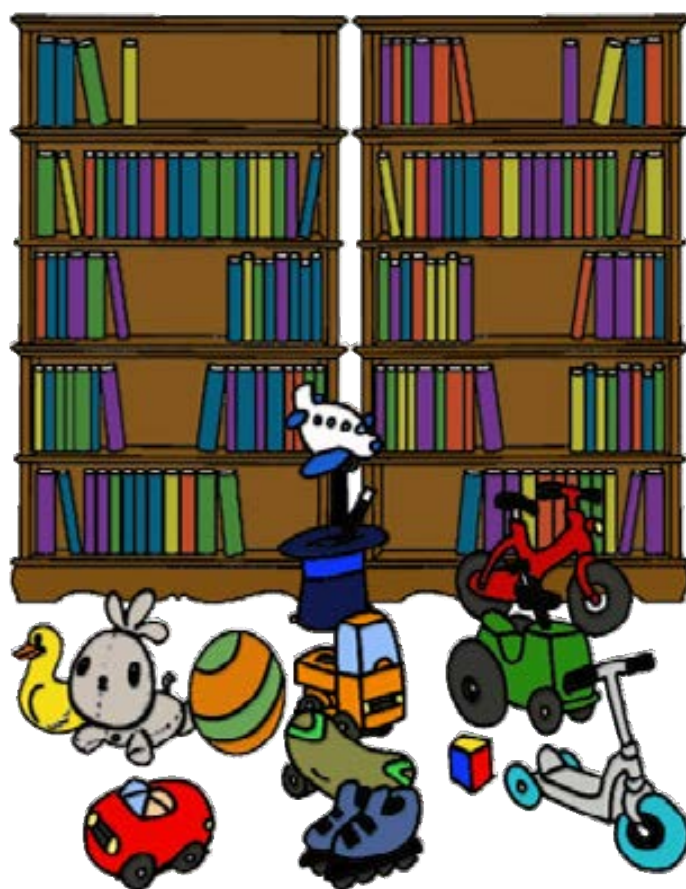

Era casa a on viuie Leonor ère grana. En jardin i auie flors de fòrça tipas e colors, ua piscina, arbes frutèrs, un uart e ua caseta.

Istòries dera dera nòsta mair-sénher

En interior dera casa se trapauen cinc crambes e dus banhs. Tanben i auie ua grana sala d'estar, ua codina petita hèta de marme, un minjador plen de fotografies e rebrembes ancians.

Laguens d'aquera casa tanben se trapaua ua petita sala plea de libres e joguets a on jogauen es mainatges e ena casa tanben i auie ues granes hièstres e uns balcons plei de flors.

En aquera casa quan i anauen es mainatges passauen granes aventuras a trauès des istòries que les condaue era sua mair-sénher.

Istòries dera dera nòsta mair-sénher

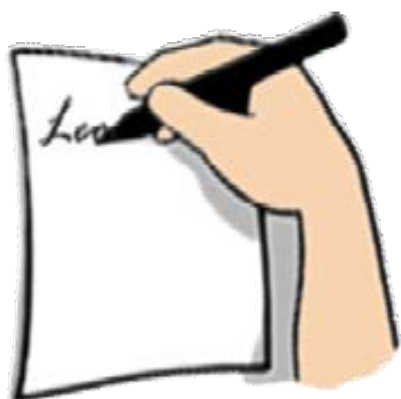
Un dia es mainatges gesseran dera escòla e vederen eth coche dera sua mair-sénher Leonor, anèren en tot córrer e òc qu'ère era sua mair-sénher. Es mainatges pugèren en coche e se n'anèren tath pòble d'Orgiva; qu'ei a on viuie Leonor.

En arribar ena casa, vrespalhèren ues torrades damb sucre e boder, en acabar de vrespalhar, heren es déuers. Es mainatges coma ja auien acabat de hèr eth trabalh que les auien manat ena escòla, li demanèren a Leonor que se les condèsse ua istòria serien fòrça contenti, e que se podie èster de quan era ère petita. A compdar d'aqueth moment comencèc era aventura...

Istòries dera dera nòsta mair-sénher

Era prumèra istòria que les condèc didie atau...Quan jo comencè a anar entara escòla i èra fòrça contenta mès tanben fòrça preocupada pr'amor que non anaua a veir as mèns pairs.

Aqueth dia m'encantèc pr'amor qu'aprení a hèr fòrça causes naues coma a escriuer eth mèn nòm o a díder era data de neishement; tanben a toti es mainatges e mainades dera escòla mos premaniren ua hèsta suspresa de titassi.

Istòries dera dera nòsta mair-sénher

Jo m'embrembi que me desguisè de medusa, siguec fòrça divertit mès quan acabèc toti mos encuedèrem qu'auien queigut tres mètres de nhèu e non podiem gèsser entar exterior.

Ath finau podèrem gèsser mès se m'embrembi ben mos demorèrem quate dies embarradi.

-M'a agradat fòrça!! - diguec Matèu.

-Òc, a jo tanben!! - sautèc Marta.

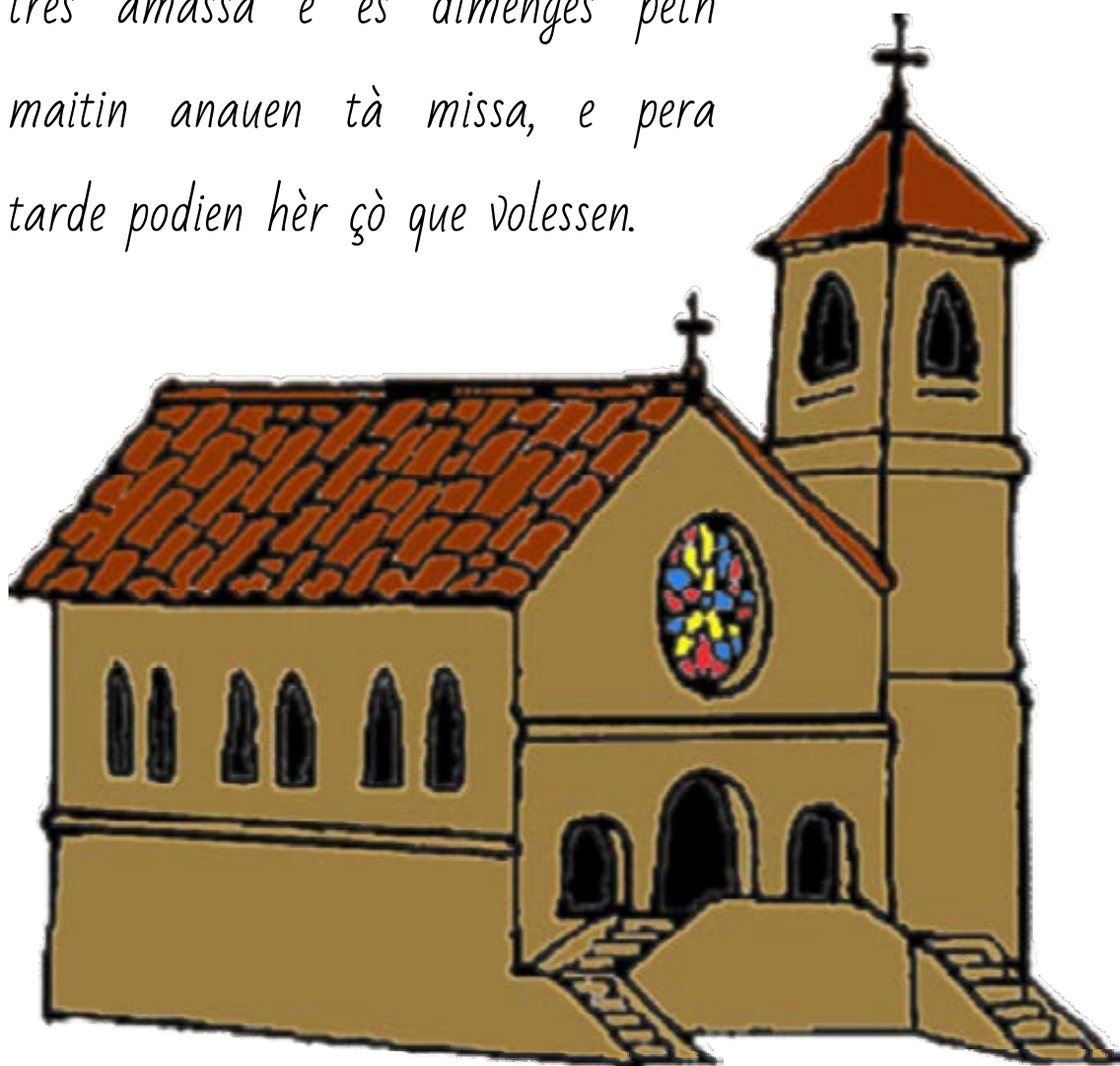
Me platz un pialèr que vos age agradat, mès ara vos vau a portar damb era vòsta mair.

Marta se metec trista pr'amor que volie quedar-se damb Leonor en Orgiva.

Istòries dera dera nòsta mair-sénher

Alavetz Leonor les diguec que londeman se portèssen ròba e atau se quedarien ua temporada a víuer damb era. Es mainatges demorèren un temps damb era. Marta e Matèu i èren fòrça contenti e Leonor encara mès de poder auer as sòns arrèrhilhs damb era.

Toti es dissabtes hègen causes es tres amassa e es dimenges peth maitin anauen tà missa, e pera tarde podien hèr çò que volessen.

Istòries dera dera nòsta mair-sénher

Un dissabte se n'anèren d'excursion tà ues tutes, qu'auien per nòm Montsènc. Aquiu vrespalhèren e entrèren laguens, vederen un shinhau coma viuien es preïstoric.

En gèsser es mainatges li demanèren a Leonor se les podie condar ua auta aventura.

-D'acòrd mainatges, mès non serà guaire longa que comence a hèr-se de net -didec Leonor.

Era auta istòria d'aventura didie atau.... Quan era ère petita jogaue ath jòc dera amagadera, era anaue damb ua auta amiga que se didie Manuèla. Totes dues s'anauen a amagar enes tutes de Montsènc.

Istòries dera dera nòsta mair-sénher

Un còp se trapèren a un òme ad laguens qu'anaue tot vestit de nere e portauè ua masca blanca pr'amor qu'èrè fòrça lèg e auie era cara cremada.

Aqueth òme les tenguec arrestades un pialèr de temps, èrè fòrça bon gojat e li agradauen es mainatges mès sonque mos daue pan e aigua entà minjar.

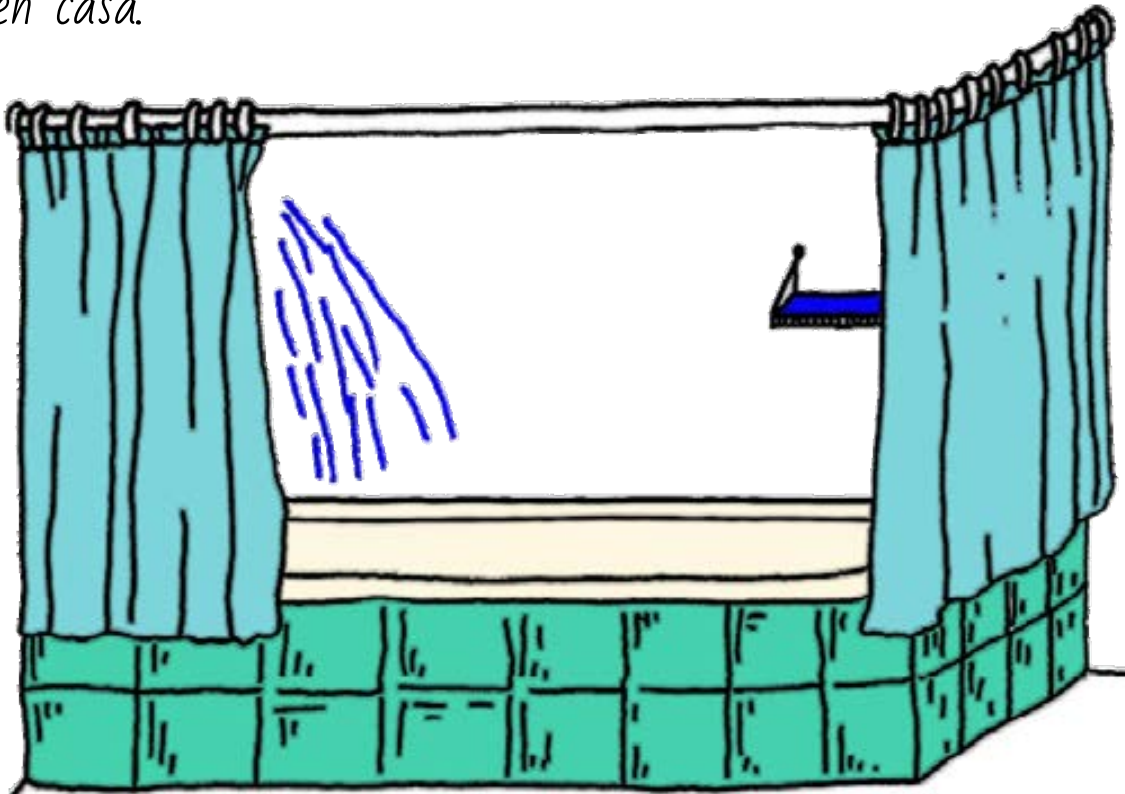
Manuèla e jo li didièm que mos deishèsse gèsser. Aqueth òme sonque mos deisharie gèsser se nosates li portàuem minjar pendent tot er an; e atau siguec, e conde condat ja ei acabat.

Istòries dera dera nòsta mair-sénher

-Per un moment è passat pòur,...- didec Marta.

-Donques a jo m'a agradat fòrça!- cridèc Matèu.

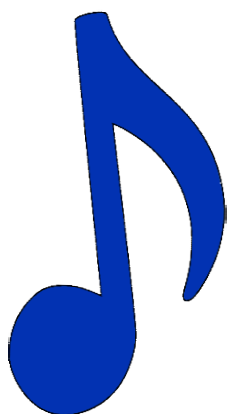
Leonor les didec que se n'auien d'anar pr'amor que ja s'auie hèth de net e auien un long camin enquià arribar en casa.

En arribar se lauèren eth còs e eth peu, se meteren eth pijama e sopèren ua tortilha de truhes damb carn ara brasa. Entà que se dromissen Leonor les cantèc ua cançon que didie atau:

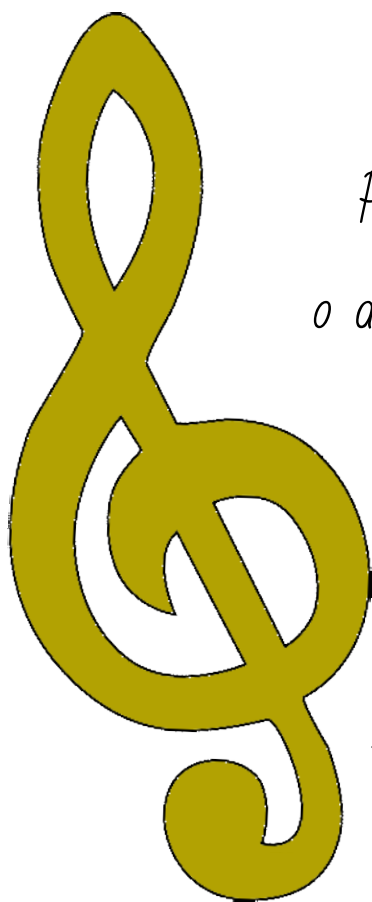
Istòries dera dera nòsta mair-sénher

*Anem mainatges a dromir
que mos cau reposar,
toti amassa a soniar,
que deman cau trabalhar
e mès istòries cau condar.*

*Podetz soniar damb angelets
o damb ua auta causa soniaratz
mès jo aciu serè entà
que dromigatz ben.*

*Anem mainatges a dromir
que mos cau reposar,
toti amassa a soniar,
que deman cau trabalhar
e mès istòries cau condar.*

Istòries dera dera nòsta mair-sénher

Es mainatges se dromiren e era sua mair-sénher tanben. Londeman es mainatges se desvelhèren, Leonor les portèc er esdejoar en lhet. Marta e Matèu esdejoèren, heren eth lhet e se vestiren.

Ajudèren ara sua mair-sénher Leonor a netejar era casa e era s'embrembèc d'ua petita istòria que didie atau: Quan jo auia ueit ans tostem ajudaua ara mia mair a netejar tota era casa.

Istòries dera dera nòsta mair-sénher

Un dia se m'acodic
pujar entath humarau
entà veir se coma ère e
atau poder-le netejar.

Apartè ues caishes e ath darrèr me trapè tot un cornèr
plen d'aranhes, arrates-caudes e arratòts. Der espant
tant impressionant qu'auí queigui entà darrèr e me dè
un patac fòrça, fòrça fòrt en cap.

Era mia mair me portèc rapidament e en tot córrer tar
espitau e me meteren ua benda e serom per vena. Me
calec hèr repòs ua setmana ena casa tà guarir-me.

Quan gessí tath carrèr tota era gent deth pòble me demanaue çò que m'auie passat e jo les ac explicaua.

Mès era mia pitjor amiga Matilde ère gelosa pr'amor que jo me hèja populara e ada era non li hègen cas.

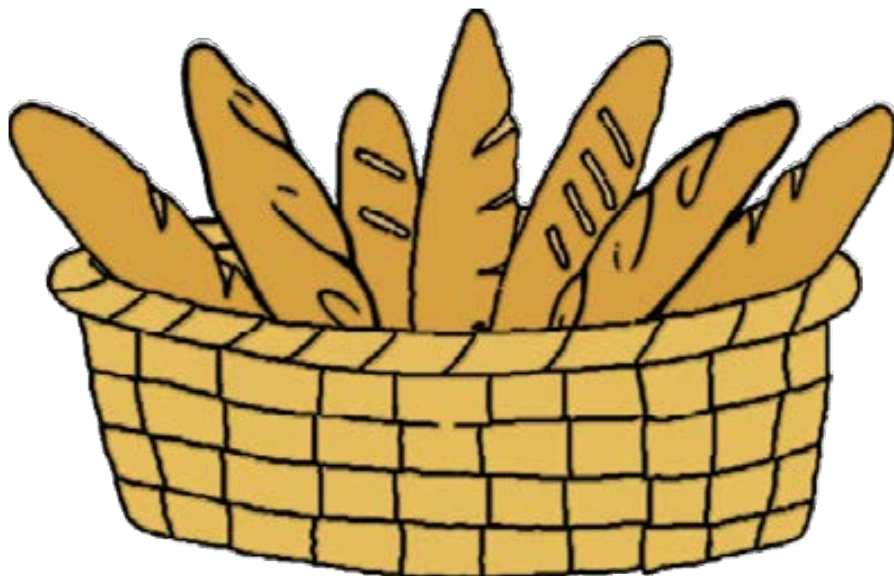
Era totemp me tractaue mau e jo non sabia pas perquè. Ja està, s'a acabat era istòria.

-Mia, tua ac sabes ara perquè non te tractaue ben?-
demanèc Marta.

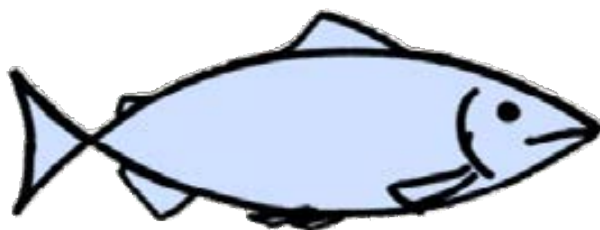
-Òc, mès aquerò vos ac explicarè en ua auta aventura.-
responec Leonor.

Istòries dera dera nòsta mair-sénher

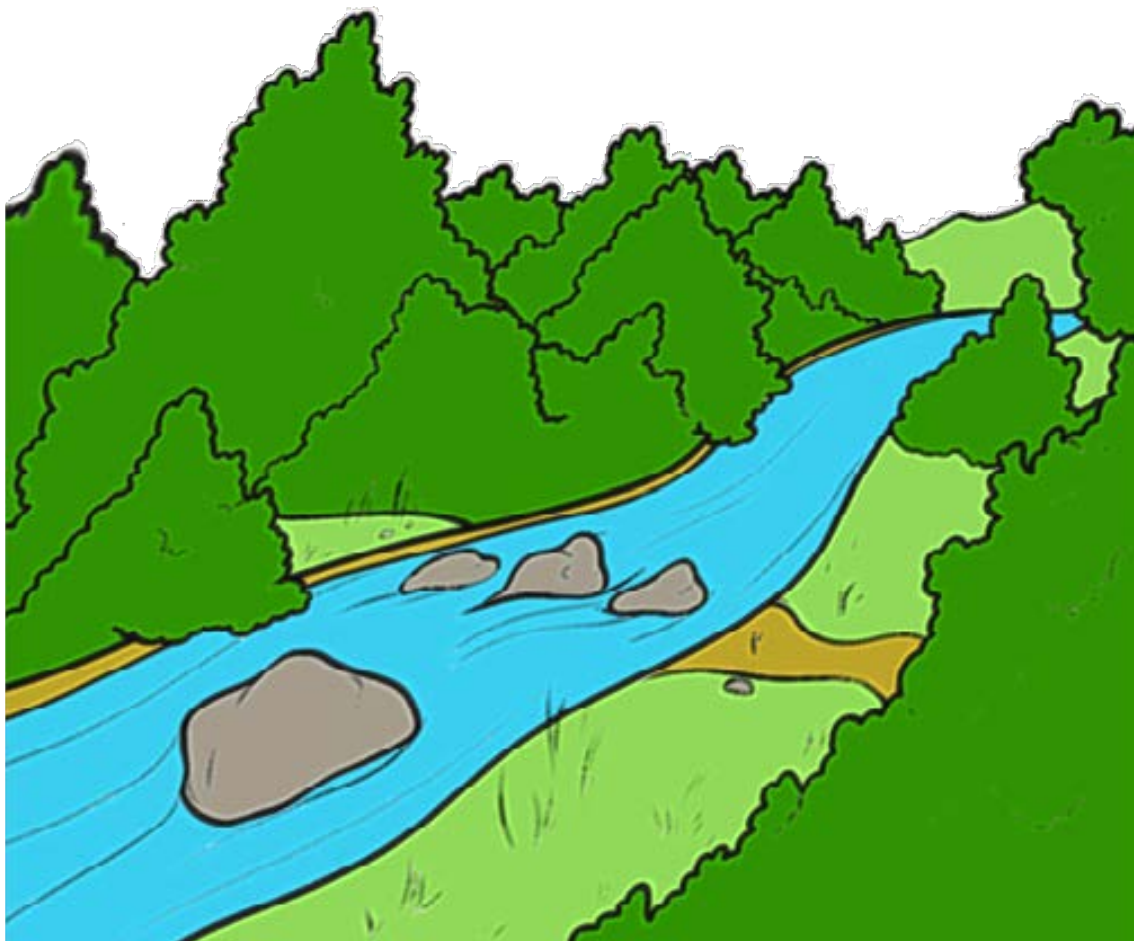
En acabar de hèr tot eth trabalh que i auie per hèr en casa se n'anèren a crompar prumèr tara panaderia de Manelet e Caterina qu'èren ua parelha d'enamorats.

Dempús tara peishateria que se didie Chisclet e fòrça Peishet, ara seguida anèren tà un bar que se didie Chicotet Boniquet a on preneren eth vermot.

Se n'anèren tara casa de Leonor entà premanir eth dinar. Heren un enciam damb tomata, hormatge e pinha, e dempús heren peish ara plancha entà atau poder anar tar arriu a jogar damb toti es mainatges.

Quan arribèren en arriu dempús de dinar, ère plen de mainatges e mainades dera poblacion d'Orgiva, aquíu Marta e Matèu heren força amics. Es mainatges li demanèren a Leonor se les podie condar ua istòria de quan ère joena e que se podie èster sus era aigua. Era didec que òc. E era istòria didie atau...

Istòries dera dera nòsta mair-sénher

Quan èra joena amassa damb es mies dues amigues Emma e Carmèla, anèrem tara isla de Benidòrm e mos calerem en interior. Alavetz era aigua d'un lac comencèc a hèr causes que non èren normaus. Nosates que i èrem laguens mos convertirem en serenes, e parlauem damb tot tipe de peishi.

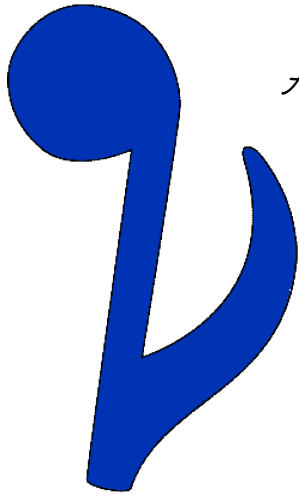
Mès ara ja non èm serenes, ara èm persones normaus e correntes.

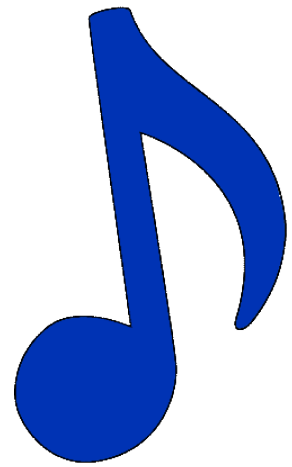
-Que divertit !!-dideren toti es mainatges ath còp. Leonor didec qu'auien d'anar tà casa que ja se hège de net. Toti es mainatges se n'anèren tà casa sua.

Entà qu'ès mainatges se dromissen Leonor les tornèc a cantar era madeisha cançon de cada dia:

*Anem mainatges a dromir
que mos cau reposar,
toti amassa a soniar,
que deman cau trabalhar
e mès istòries cau condar.*

*Podetz soniar damb angelets
o damb ua auta causa soniaratz
mès jo aciu serè entà
que dromigatz ben.*

*Anem mainatges a dromir
que mos cau reposar,
toti amassa a soniar,
que deman cau trabalhar
e mès istòries cau condar.*

Istòries dera dera nòsta mair-sénher

Es mainatges se quedèren dromits coma uns angelets.

Londeman Leonor les desvelhèc condant-les ua polida istòria d'amor que li passèc a era, mès que non acabaue guaire ben e didie atau:

Jo m' enamorè d'un gojat que se didie Kevin, quan mos enamorèrem auíem dètz-e-nau ans. Passèren dus ans amassa e quan auíem vint-e-un ans mos maridèrem eth dia sies deth mes de junh e tath maridatge vengueren familhaus e amics.

Anèrem de viatge de nòces tà Jamaica e Canàries e siguèc ua causa indesbrennable.

Quan es dus auíem vint-e-sies ans auérem hilhs: ara vòsta mair, a Ana e a Alfonso.

Quan eth vòste pair-sénher sonque auie trenta sèt ans auec un accident e moric.

Mès guarda, ara jo seguisqui entà deuant e es vòsti oncles e era vòsta mair tanben.

Es dus mainatges, Marta e Matèu se meteren a plorar e Leonor tanben.

Istòries dera dera nòsta mair-sénher

Vint ans dempús... Leonor moric e es mainatges Marta e Matèu li meteren ua carta damb totes aqueres istòries que les auie condat quan èren petiti.

Tostemp la rebrembaràn en sòn còr e les condaràn ara gent era bona persona que siguec e serà entà eri.

Lucía Pérez Abella

AVENTURES EN COLÒNIES

Sautar, cantar, arrir, plorar, cochar-se tard, reposar, parlar, l'heuar-se d'ora, jugar, trabalhar, diboishar, pintar, plantar un uart, codinar, investigar, netejar,...!

Que a on se pòden her totes aquestes causes? Donques enes colònies. Coma díden es grani, me semble que non me'n desbrembarè jamès pr'amor qu' a estat eth prumèr còp que i è anat.

Ja eth moment de premanir era maleta siguec emocionant. Tot eth materiau dessus deth lhèt gran des mèns pairs damb eth mèn numèro d'identificacion en tot escotar es explics dera mia família entà non desbrembar-me arren e entà qu'era estada me siguecse çò de mès comòda possible.

En cambi eth moment de recuèlher era madeisha maleta non siguec pas bric emocionant. Quin embolh! Per un costat volia tornar tà casa a veir ara mia família, sustot ath mèn frair damb qui compartisqui quasi tot eth dia.

Per ua auta part, non me'n volia anar d'un lòc a on t'ac passes tan ben e, tanben auia un shinhau de pòur per se me desbrenbaua bèra causa. Coma haríem entà recuperar-la a tanti quilomètres de distància?

Quini nèrvis deuant der autocar! Que s'entregar era targeta sanitària, que se dar es sòs que me podia gastar ara auta monitora, que s'entregar es medicaments ath monitor corresponent, que se crompar-me era samarreta des colònies que encara non l'auia...ah! e díder adiu as mèns, que quasi me'n vau sense díder-li adiu ath mèn frair. N'auia tantes ganes de partir!

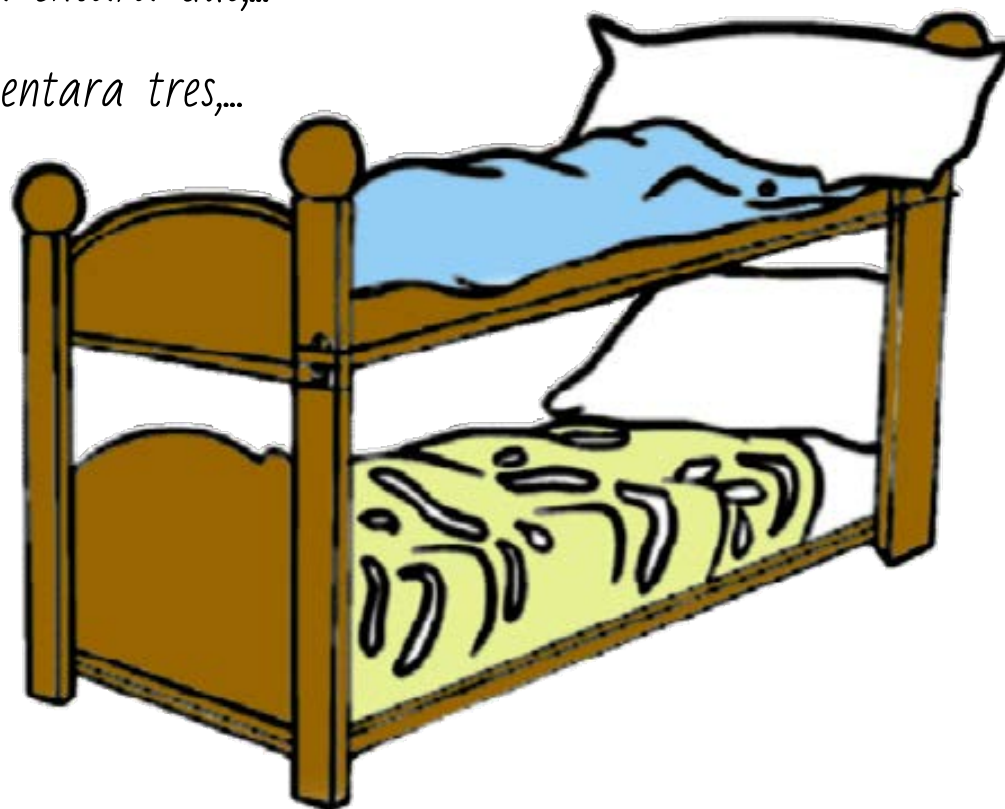
Aventures en colònies

Coma era màger part des viatges dera Val d'Aran, eth nòste viatge tanben siguec long. Parèrem tà esdejoar e tà dinar peth camin e arribèrem tàs quate e mieja. Anar de Vielha enquia Torrelles de Llobregat ei long, ac hèsques coma ac hèsques.

Esther entara quate,...

Paloma entara dus,...

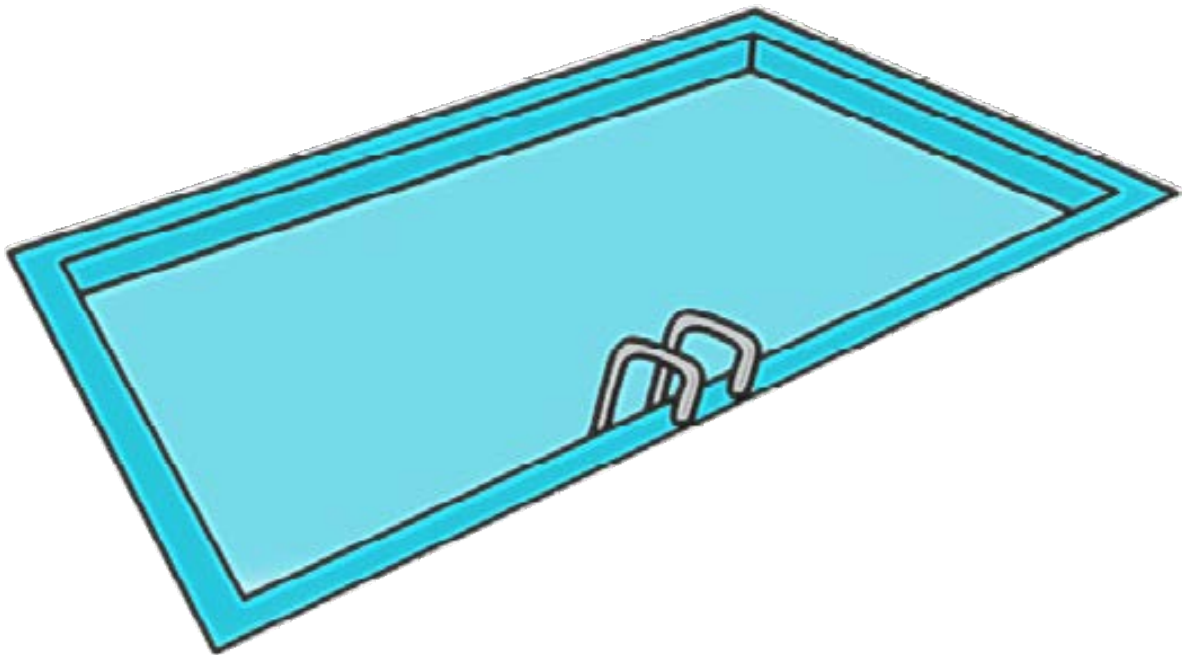
Victor entara tres,...

Atau mos cridèren entà enviar-mos tàs crambes damb es nòstes maletasses.

Sonque arribar ja comencèrem a jugar. Èren jòcs pensadi entà coneisher-mos entre nosati e, damb ordes individuaus cercar qui serie eth nòste monitor o premonitor. A jo me toquèc ua monitora deth mèn poble. Ua gojata joena, baisheta, fòrça simpatica, divertida, alègra e seriosa damb eth compliment des nòrmes.

Mos enshèren es installacions e mos digueren es limits. Ah! eth mèn grop se didie "Los Andaluces".

Aventures en colònies

I auie camp de fotbòl, piscina, centre d'interès, minjador, camp de fotbòl, codina, banhs exteriors e interiors, crambes, camp de fotbòl, zòna de pic-nic, doches, ua plaça, pati,...vos e dit que i auie camp de fotbòl?

Ère gran, ample, de tèrra, damb porteries de hèr e calhaus ath torn entà seigner-se e veir es partits. Dera granja deth cant non arribauen flaires estranhes. Non se podie passar deth camp de fotbòl e dera zòna de pic-nic.

Podíem reposar e auer temps liure des d'es tres enquiàs cinc. Era rèsta deth dia calie trabalhar e esforçar-se en toti es ahèrs.

I auie ua activitat de maitin dempús der esdejoar e de hèr es servicis per torns. Quin hàstic! Ua auta ena tarde ara seguida deth vrespalh e, era darrèra de net, dempús de sopar.

Aventures en colònies

Una representacion teatral de monitors peth ser mos premanie entàs activitats de londeman. D'aguesta manera hègem d' ortolans, escaladors, codinèrs, artistes, astronautes, vidèo-clip, servici militar, marshants de mercat,...

Totes es experiéncias sigueren fòrça emocionantes mès era que mès me cridèc era atencion siguec era simulacion dera MILI. A qui se li ocurrís desvelhar-nos tàs sies deth maitin?

-Recrutes, recrutes,...tath carrèr ,...a córrer!

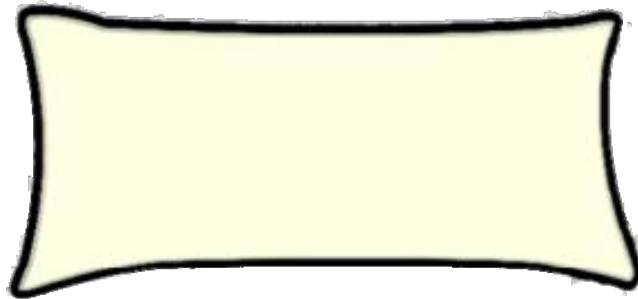
Quina sòrt que ja non existisque aguesta obligacion!

Timagines?

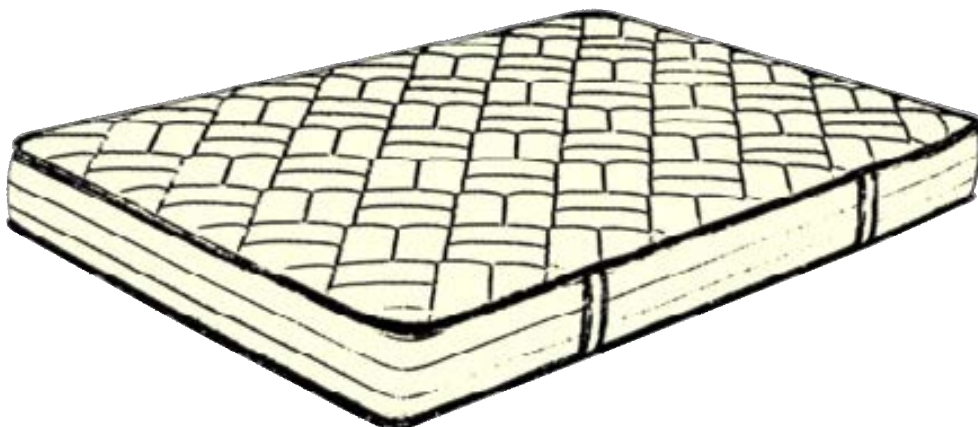

Que content qu'èra de poder-me cochar tan tard! Ena mia casa non me dèishen ne pendent es vacances! Damb eth pas des dies mèn dè compde qu'aquerò ère ua estratègia des monitors! Se te coches fòrça tard e te desvelhes tan d'ora, non te queden ganes de hèr hèsta pera net.

Ai Diu mèn, era prumèra net! Quina net tan longa! Non ère pas eth mèn matalàs ne eth mèn coishin e ath dessús, cada còp que pensaua causes polides entà relaxar-me e agarrar era sòn tostep mèn brembaua dera mia família e des mies causes.

Aventures en colònies

Ath finau queigui' rendut. Enquia qu'a londeman:

-A tu te felicitam damb tot eth còr...

-A tu te felicitam damb tot eth còr...

-A tu te felicitam

-A tu te felicitam

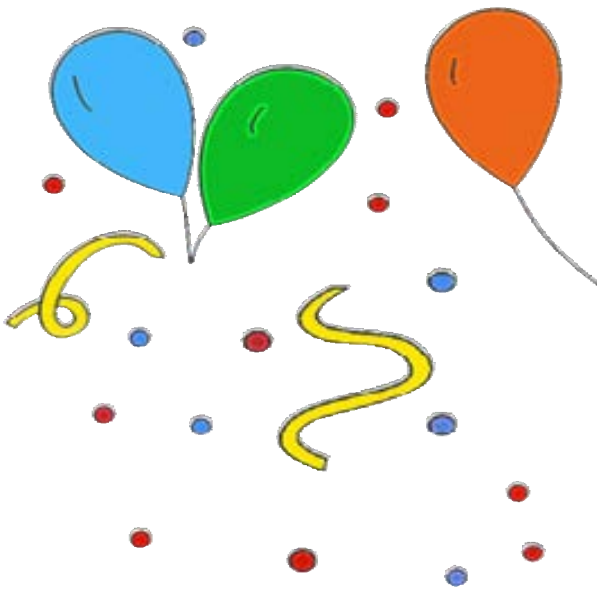
-A tu te felicitam damb tot eth còr...

- Yuppi-ia,ia, yuppi, yuppi-ia,...

- Yuppi-ia,ia, yuppi, yuppi-ia,...

Ère eth mèn
aniversari! Ja auia
onze ans.

Toti es monitors e
premonitors me cantèren
deuant deth mèn lhet
superposat e me felicitèren.
Tanben vengueren companhs
e companhes dera mia
cramba e des deth costat.

Quina barreja de sentiments: alegria, vergonha,
emocion...ganes de que s'acabèsse lèu,...Non i auec còca
d'aniversari, ne presents, ne dinar favorit, mès tàs tres
dera tarde...

Aventures en colònies

-Òla estimat! Felicitacions!

-Gràcies...

-Qué tal? Coma a anat era prumèra net?

- Ben...

- T'ac passes ben? E eth dinar, t'agrada?

-Òc...

- Te passi ath tòu frair!

-D'acòrd...

-Felicitacions!

-Gràcies...

-Qué as hèt?

- Causes...

-Te passi a papa e que t'ac passes fòrça ben!

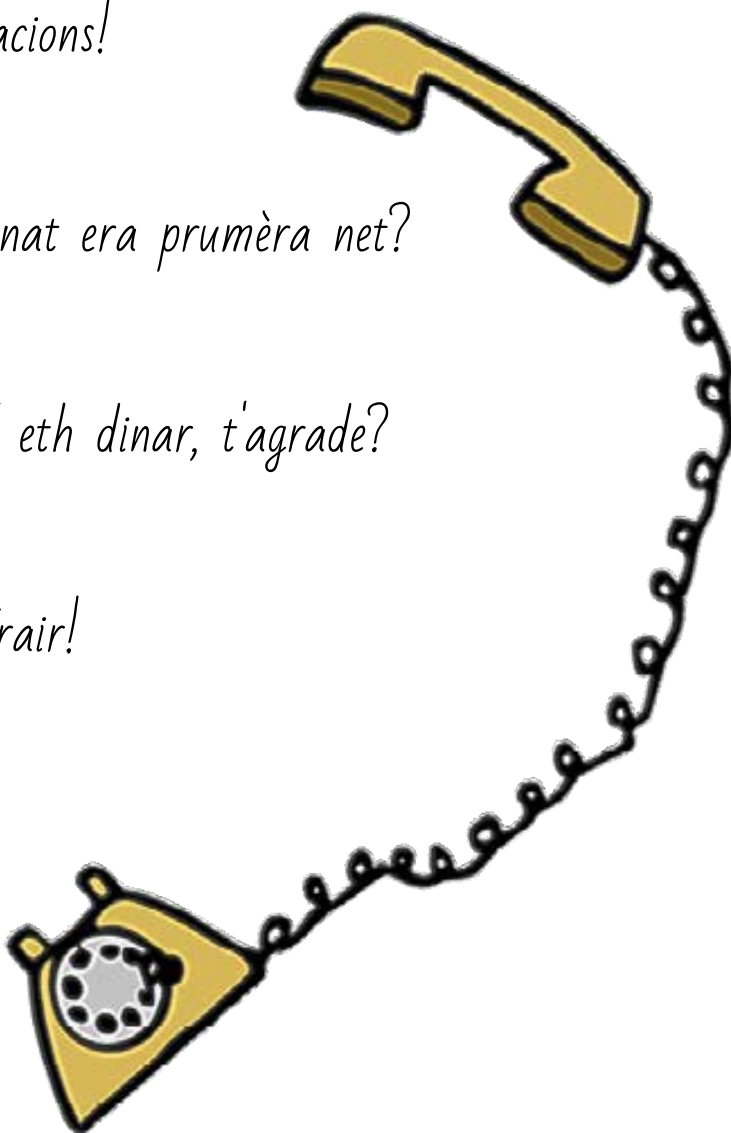
-Felicitacions! Qué tal?

- Ben...Gràcies...

-As hèt fòrça amics?

-Òc,...òc,...

-Ben estimat, que passes un bon dia e punets!

Quina manèra de pèrder ua bona oportunitat de parlar damb era mia familha!

Non sabi que me pugèc ena gòrja que non podia parlar. Sonque auia ganes de plorar. Sòrt qu'aguest sentiment desapareishec.

Mès de tretze monitors, monitores, premonitors e premonitores s'ocupauen de nosati. Èren coma dera nòsta familha. Tostemp èren ath nòste costat tàs causes bones coma tàs causes mès dolentes.

Ajudauen as qui ac auien de besonh, sustot as petiti e as auti mos deishauen hèr mès ahèrs, coma se ja siguésssem grani.

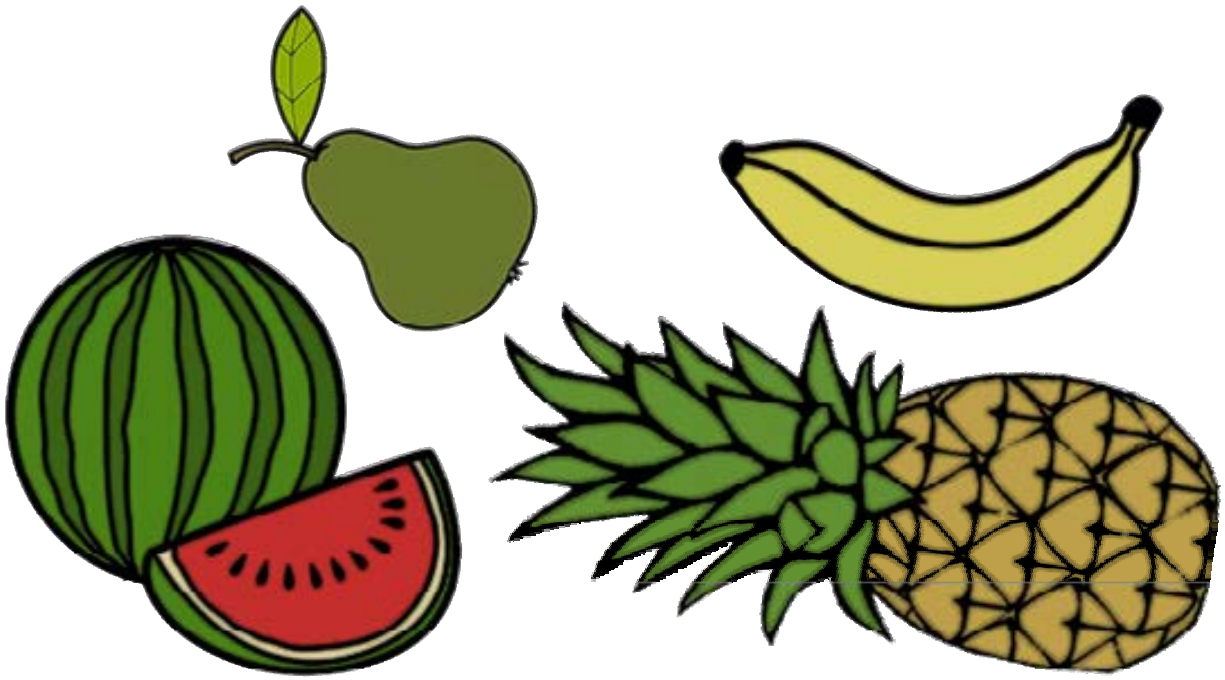
Aventures en colònies

Tantes ores amassa damb es companhs i auie temps tà repartir-se entre toti. A estones damb es amics de tota era vida e a estones damb es amics mès nau.

A bèth un ja lo coneishia dera Escòla de Fotbòl dera Val d' Aran e a d'alti les è coneishut enes colònies. Tantes ores amassa eth tracte ère coma de frairs.

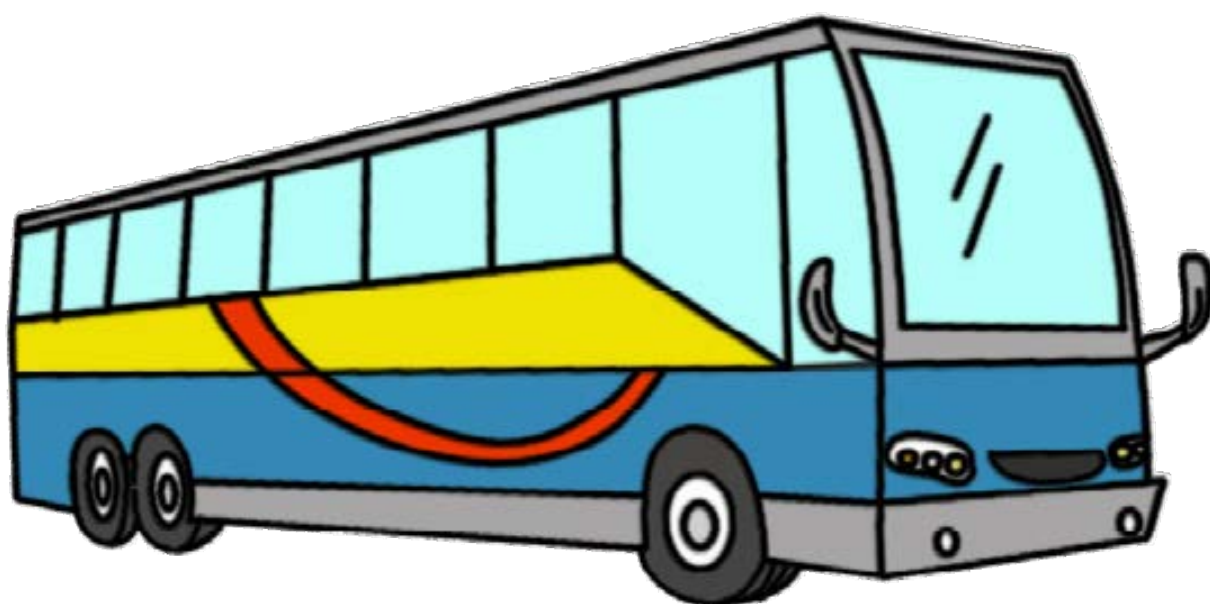

Era alimentacion, en generau, se semblaue ara dera mia casa. I auie fruta e verdura abundantes, mès jo, bèri plats non les coneishia pas. Non me pogui creir que m'auessa minjat es cedes, era purèa de coja e era menèstra de verdures! Aquerò vò díder que t'ac pòs minjar tot. Quin orror! Per contra i auie massa chicolate tàs mies abitudes. Mès d'akerò coma podetz imaginar non me queishè bric. Se t'ac dan t'ac as de minjar tot!

Aventures en colònies

Es dies passèren sense remèdi. Arribèc eth darrèr dia. Era net anteriora auie estat era Hèsta Blanca. Dancèrem, mos heren jòcs, mingèrem,... Ah! e herem era maleta.

Londeman mos dèren un esdejoar especiau sense lèit pr'amor qu'auiem d'agarrar er autobús e non volien qu'arrés se maregèsse. Çò que nosati non sabíem ère qu'eth bus non mos portarie entara Val d'Aran. Ben, òc que mos i portarie, mès prumèr anèrem entà Pòrt Aventura! Quina passada!

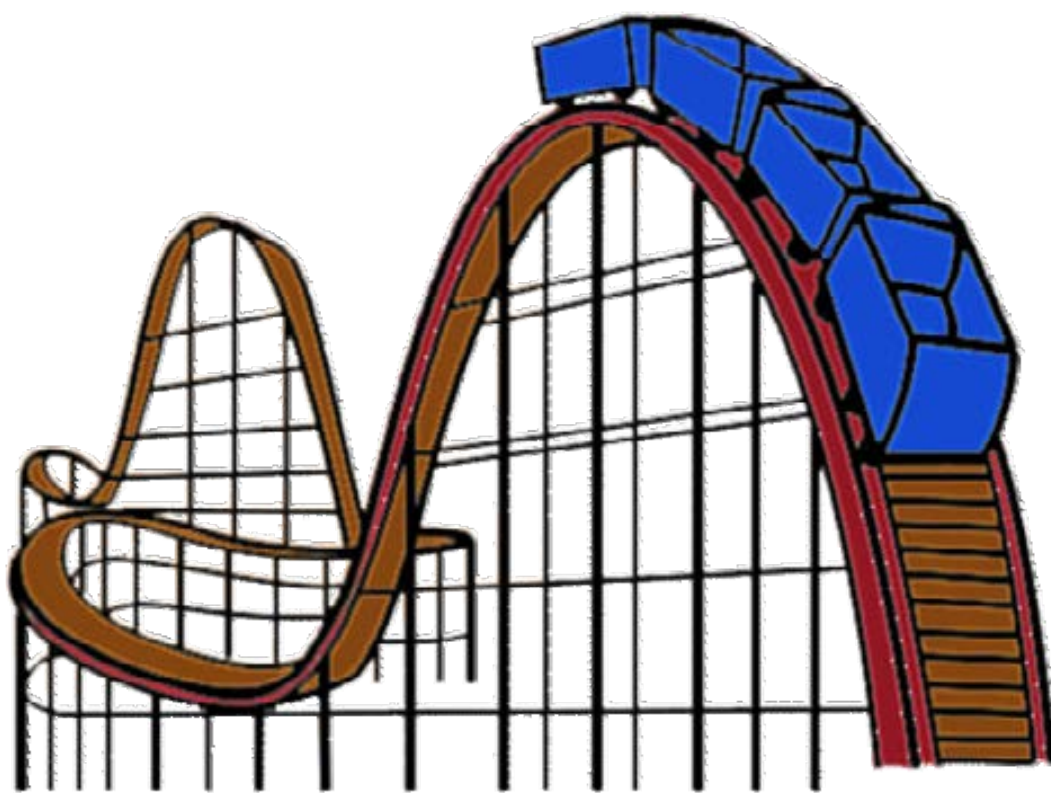
A compdar des escolans de dètz ans mos deishèren anar solets per aqui. Sonque mos digueren aquestes nòrmes: que non podíem pèrder era entrada, que non mos podíem separar deth grop, qu'auíem de salvar es sòs que mos dèren tà gastar e qu'auíem d'èster tàs dues ena Cantina de Mexic.

Peth maitin anèrem tar espectacle deth Temple deth Huac en Mexic, pugèrem ena Estampida e enes Canons Rapids deth Far West. Tàs dues arribèrem super puntuaus ena Cantina tà dinar. Macarrons, polhastre damb truhes, natilhes e beguda a escuélher. Aquerò òc que siguec un bon dinar!

Aventures en colònies

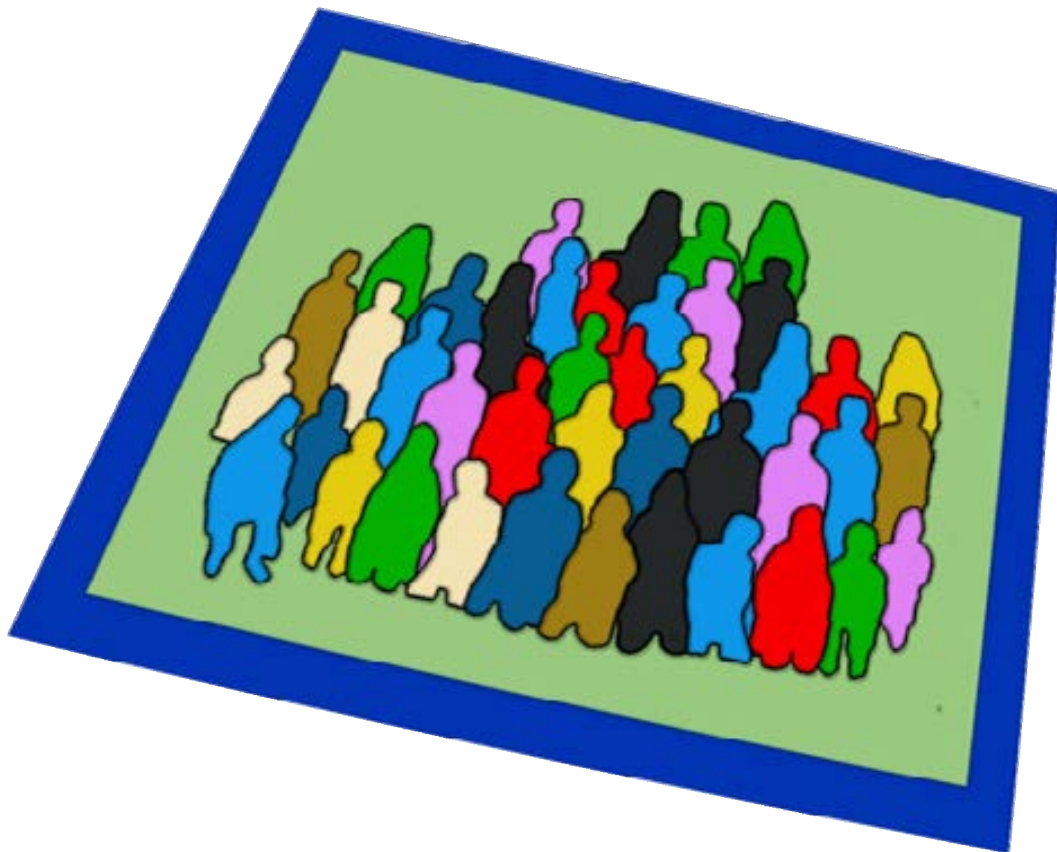
Ena tarde pugèrem en Dragon que viraue, Tren dera Mina, Tutuki Splash, Dragon Khan, Batèu Viking, e anèrem a veir ua pel·lícula en 4D en Sea Odissey. Òc, òc en 4D pr'amor que mos botgèrem e mos banhèrem tanben.

Darrèra nòrma: tàs sèt ena plaça deth "Pajaro Loco".
Aquerò de créisher a causes fòrça bones. Vas tu solet,
per a on vòs, damb es tòns sòs te crompes çò que vòs, o
mielhor dit çò que pòs...

Quan siguérem toti concentradi mos hérem ua grana fòto de grop e anèrem, quate o cinc de nosati, a cercar as nòsti pairs. Es auti partiriem entà Vielha e aqui ja les demorariem es sòns pairs. Alegria, punets, abraçades, bones paraules, rialhes, sarrada de mans, díder adiu, mès abraçades, arrir. E atau diguí adiu as monitors, monitores, premonitors, premonitores, companhs e companhes des mies prumèras colònies e enquiar an que ven.

Aventures en colònies

Era mia mair ditz qu'auria d'anar de colònies un còp cada trimèstre pr'amor que semble que torni mès beròi, mès tranquil, mès gran, mès endreçat, mès controlat, mès educat, mès responsable. E jo li demani perquè cau tornar tanti còps se melhori tant:

- Pr'amor qu'es efèctes se passen!

Álvaro Peremiquel Cerezueta

AVENTURES ENES ISLES GALÀPAGOS

Un còp un grop d'amics decidiren passar ues vacances enes isles Galàpagos. Crompèren uns bilhets d'avion, heren es maletes e quan arribèc eth dia se n'anèren.

En arribar aquí anèren entà recepcion a demanar era sua cramba, les dèren era clau e pogueren deishar es sues causes.

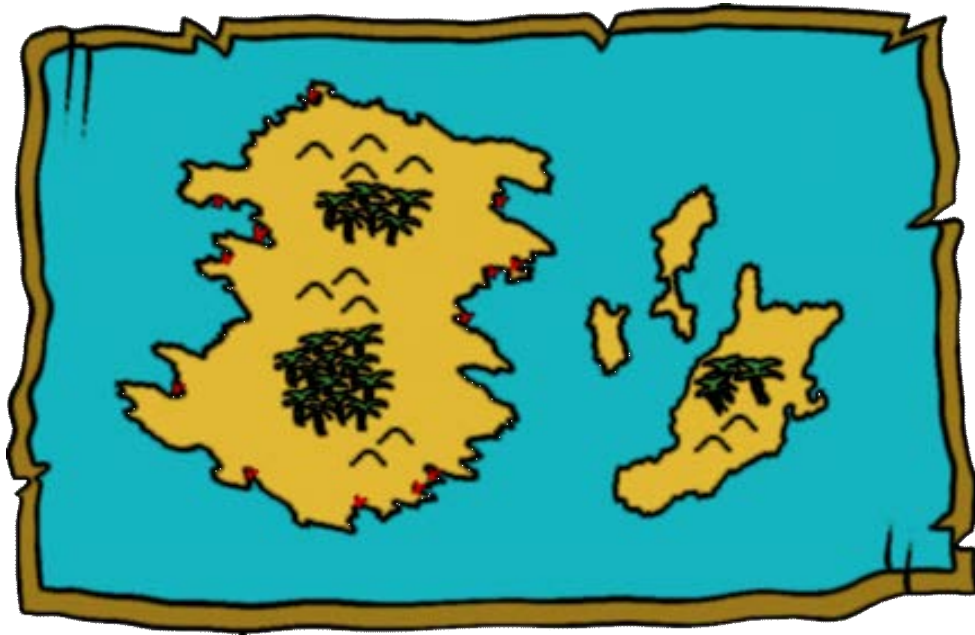
Aventures enes isles Galàpagos

Anèren entara plaja a banhar-se un shinhau e a préner eth solei, e pera net anèren a sopar en salon a on minjauen toti amassa. Se n'anèren a dromir e aqui comence era sua aventura.

Peth maitin se desvelhèren e se lheuèren tà esdejoar, e en tot minjar parlèren de com auien dromit, e a toti les arribèc ua causa força estranha: auien agut eth madeish sòn, eth d'ua tortuga qu'ère atrapada entre ues ròques e que les demanaue ajuda, Quan acabèren d'esdejoar, anèren a cercar un mapa ena oficina d' informacion tath torista, l'agarrèren e anèren mercant toti es punts a on i auie ròques.

Aventures enes isles Galàpagos

En acabar de mercar toti es punts, se meteren a caminar e visitèren toti es punts deth mapa, mès non la trapèren en cap de lòc. Pensèren que sonque èren imaginacions sues, e se'n tornèren tà casa.

Aquera net tanben se les apareishec era tortuga, que les didie:

-Non sò enes punts mercadi. I a ua còva amagada en miei dera isla, baishè enquia ues cascades sosterranhes, e caminant per aqui queigui. Ajudatz-me se vos platz - didie era tortuga.

Aventures enes isles Galàpagos

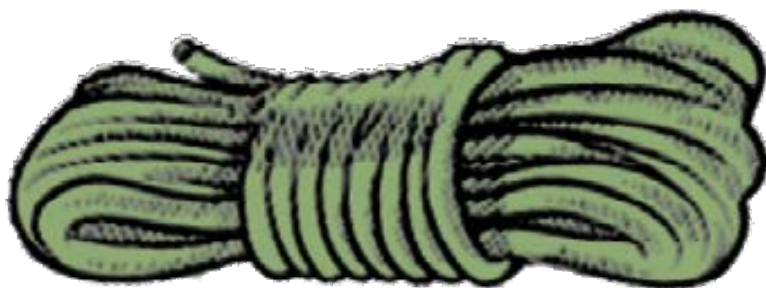
Toti se desvelhèren de còp e anèren a campar aquera còva. Ère plan vertat, i auie ua còva fòrça pregonda e se sentie eth son d'aigua queiguent. Èren es cascades que didie era tortuga e s'escotaue bèth animau cridant, coma se sigesse atrapat. Ère era tortuga!

Tornèren tara cramba, preparèren eth materiau d'acampada tamb airines, ua tenda de campanha e minjar. Ja èren prèsti tà anar a rescatar ara tortuga.

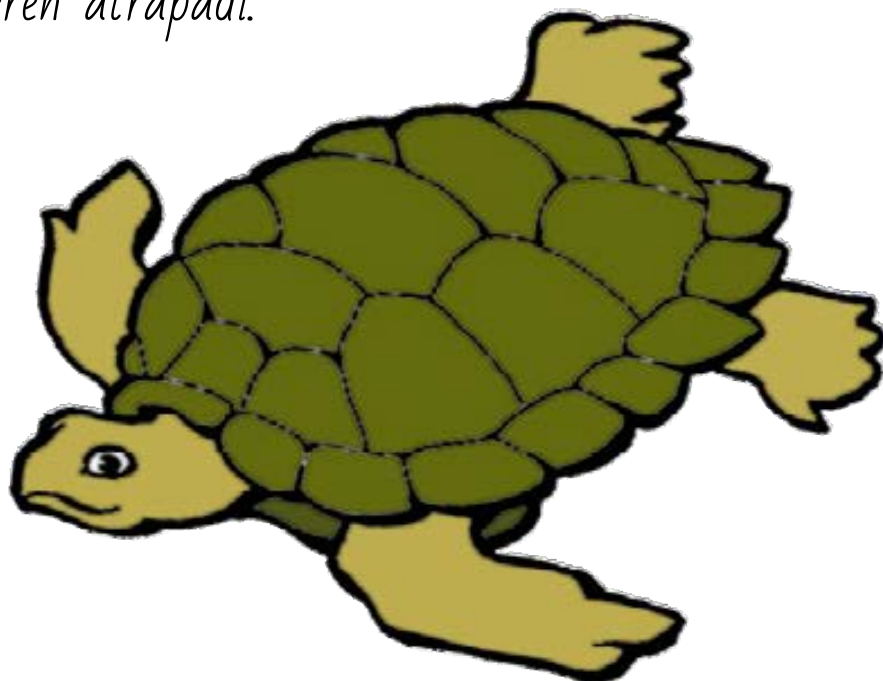
Aventures enes isles Galàpagos

Un còp aqui, agarrèren ua còrda a anèren baishant d'un en un enquiath hons dera còva. Quan toti èren baish, se guièren pes crits dera tortuga, e ara fin la trapèren.

-Gràcies per vier a rescatar-me, se non auesse estat per vosati, non sabi s'auria suberviscut- diquec era tortuga.

Agarrèren ara tortuga e se n'anèren, mès quan èren ena gessuda queigueren un pilèr de pèires e barrèren era còva. Demorèren atrapadi.

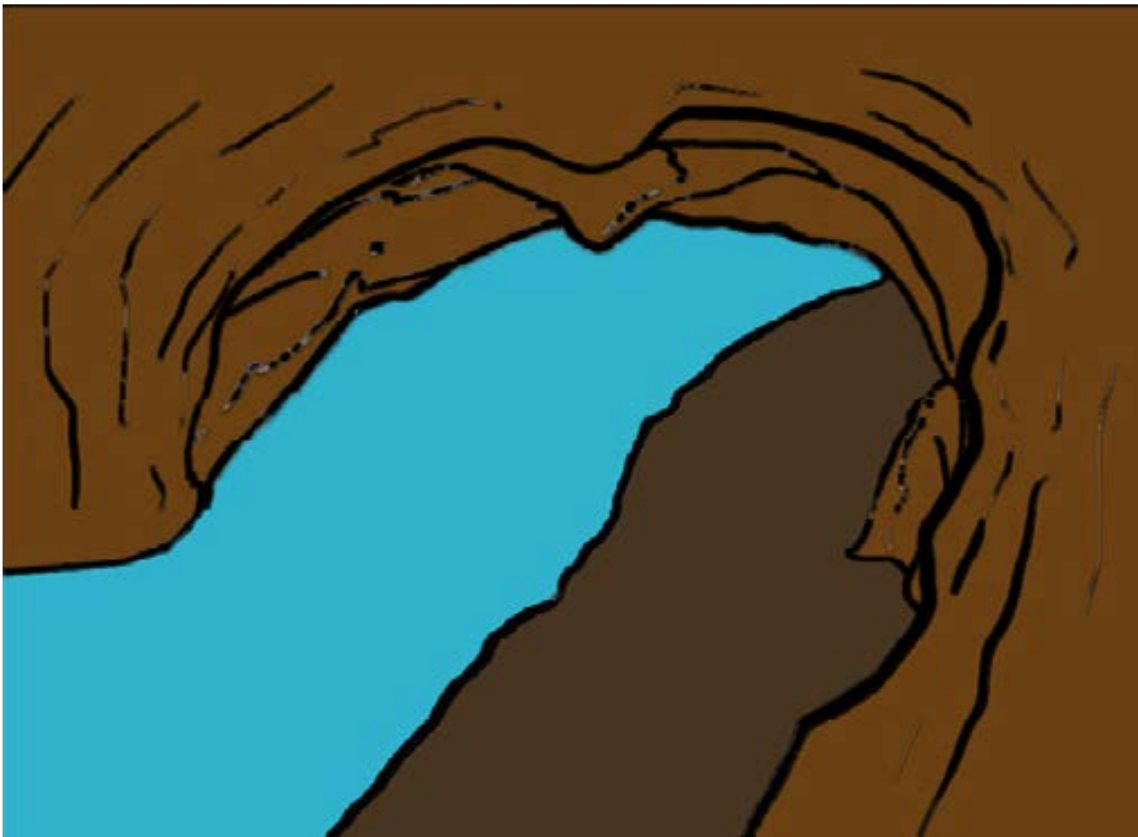
Aventures enes isles Galàpagos

Un des amics auec ua idèa: caminar enquiath hons entà campar se i auie bèra gessuda que non sigue caperada.

Comencèren a caminar, e caminar, e caminar e ara fin arribèren en un lòc a on i auie dus camins diferenti. Entre toti decidiren qu'era mitat anarie per un camin e era auta mitat anarie per un aute.

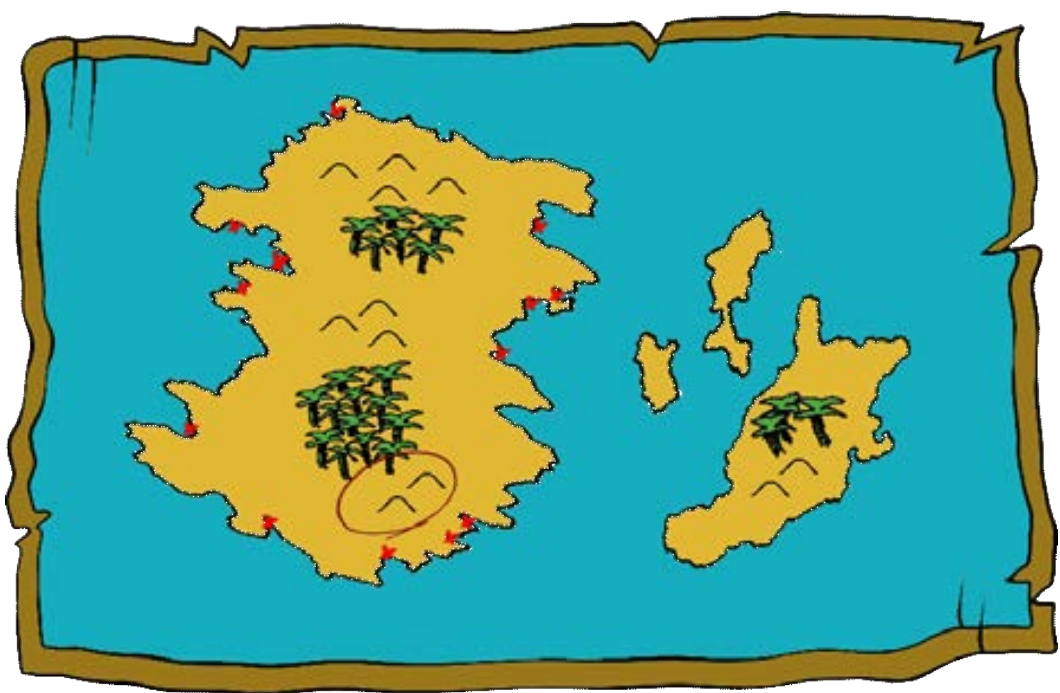
È atau siguec, es amics se separèren e comencèren a caminar per un des dus camins qu'auien trigat, mès sonque un grop poderie arribar ena gessuda. Un grop auec d'anar per ues zònes fòrça terrorifiques e dificiles de passar. Èr aute grop anèc ath costat dera aigua que baishaue des cascades. Èra tortuga anèc peth camin que passaue peth costat deth riu que baishaue des cascades pr'amor que, coma qu'es tortuges gigantes des Galàpagos èren marines, non podien víuer en lòcs sequi.

Aventures enes isles Galàpagos

En arribar ara fin des camins sonque gessec un grop, eth grop dera tortuga, e per desgràcia er aute grop se quedèc atrapat ena còva.

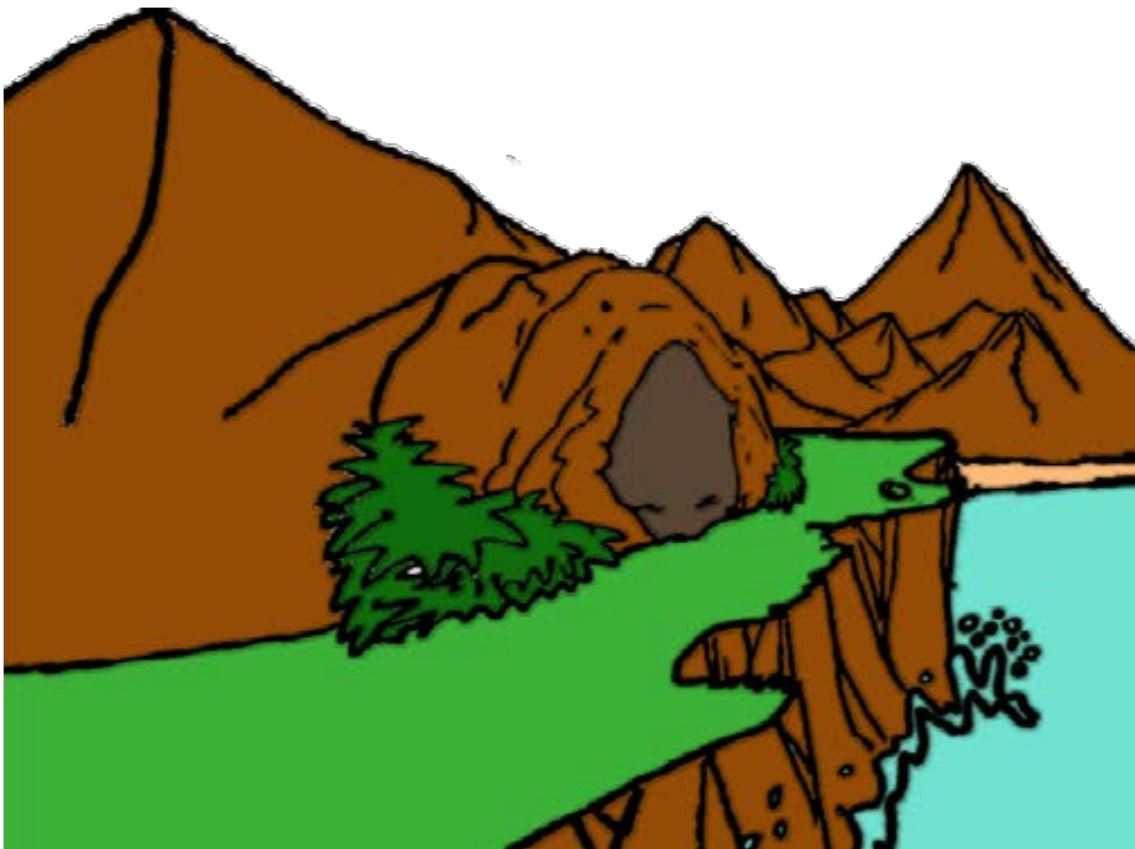
Portèren ara tortuga entara mar e aquiu la liurèren, e era tortuga arregraida les didec:

-Es vòsti amics òc que pòden gèsser dera còva, sonque an de baishar entath hons e i a ua auta gessuda, qu'ei orientada tath sud. Sonque auetz d'anar entàth bòsc deth sud e enes montanhes deth costat dera mar, aquiu i a ua còva. Ei aquera era gessuda -diguec era tortuga.

Aventures enes isles Galàpagos

E era tortuga arregràida se n'anèc mar tà laguens, e non la tornèren a veir mè. Anèren tath bòsc deth sud e aquiù ère era còva, just a on diguec era tortuga, e se quederen demorant a qu'es sòns amics gessessen.

Mentre tant es sòns amics anauen caminant, enquia qu'arribèren en un barranc e non sabien se qué hèr. Un des amics veiguec un camin que baishaue encara fòrça mè hons, e comencèren a caminar entà baish sense pòur.

Aventures enes isles Galàpagos

En tot baishar, un des amics quasi què entà baish, mès gràcies a que un aute amic lo poguèc agarrar, non queiguèc. A mitat de barranc i auie ua gessuda e decidiren de calar-se ena madeisha pr'amor que serie fòrça mès segur, e s'i meteren.

Caminant peth
camin començaue a
escotar-se eth son
dera mar, e cada
còp fòrça mès fòrt.

Cada mètre
qu'anauen
auançant se
metien fòrça
mès nerviosi.

Aventures enes isles Galàpagos

Quan arribèren ena gessuda, es sòns amics les demorauen nerviosi, pensant que non saberien gèsser. Coma èren fòrça ardots poderen gèsser sense problèmes.

En tornar tath pòble, anèren tara sua cramba e se heren ua fòto de rebremebe d'aqueres vacances d'aventura tant emocionantes qu'auien viscut.

Coma encara les mancaven quate dies de vacances, profitèren tà anar tara plaja e visitar aquera tan beròia isla.

Aventures enes isles Galàpagos

Un dia, tamb ua des excursions qu'organizaue er otèl, anèren entara mar a veir as tortugas e aqui se trapaue era sua amiga, era tortuga que demorèc atrapada ena còva. Estèren tot eth maitin jogant tamb era e les expliquèc que non ère ua tortuga coma es autes, ère ua tortuga capabla de parlar tamb es umans e que quedèc atrapada pr'amor qu'en tot jogar tamb es sòns frairs se metec en bòsc e coma ère umit hec un torn e aqui ei quan queiguec.

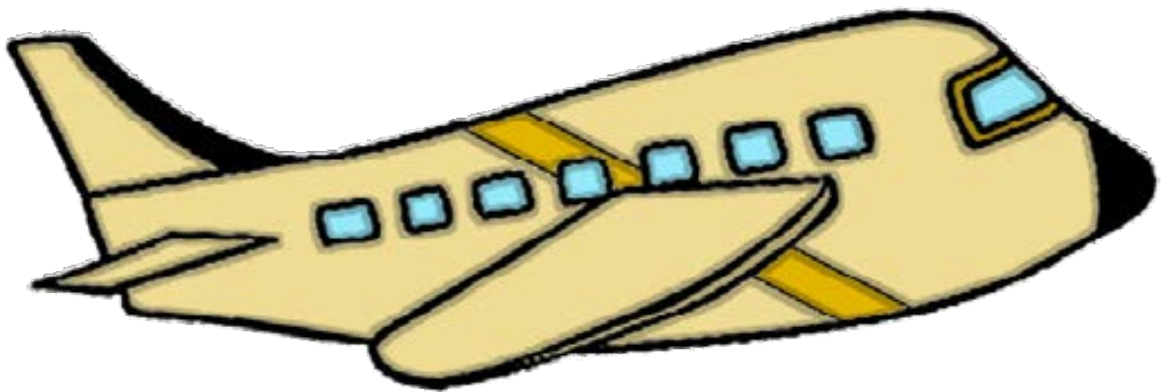

Quan tornèren tara isla se n'anèren a sopar e a dromir. Aqueth auie estat un des melhors dies des vacances, possiblement eth melhor.

Aventures enes isles Galàpagos

Londeman se reposèren e ja sonque les mancaue un dia. Quan arribèc era ora d'anar-s'è'n, agarrèren es sues causes e pugèren en avion e, campant pera hièstra, vederen ara tortuga que les didie adiu tamb toti es sòns frairs.

En arribar cadun en casa sua, ac digueren as sòns amics, familhaus... mès non les credien. A eri non les importaue pas pr'amor que sabien qu'ère vertat e que non aurièn ues vacances tant emocionantes e fascinantes coma es qu'auien agut, tamb aventura, un animau, ua isla exotica e tamb es sòns amics.

Aventures enes isles Galàpagos

Es amics anauen quedant tà anar de vacances mès, dempús des vacances enes isles Galàpagos, èren fòrça mès unidi e decidiren crear ua associacion, era APAAPE (Associacion de Persones qu'Ajuden a Animaus en Perilh d'Extincion). Gràcies ad aquera asociacion, era sua amiga tortuga non tornarie a demorar atrapada com se quedèc en aqueres vacances. Era gent ajudaue as animaus e poderen convíuer toti amassa en un madeish mon.

Alejandro Monge Ortega

A TRAUÈS DES SÒNS

Non hè guaire temps, en ua grana ciutat ath cant de Londres, i viuie ua hemna d'uns trenta ans que se didie Margaret. Ère ua hemna joena, non guaire nauta e “prima com un fidèu”. Auie eth peu castanh e frisat coma ua espirau.

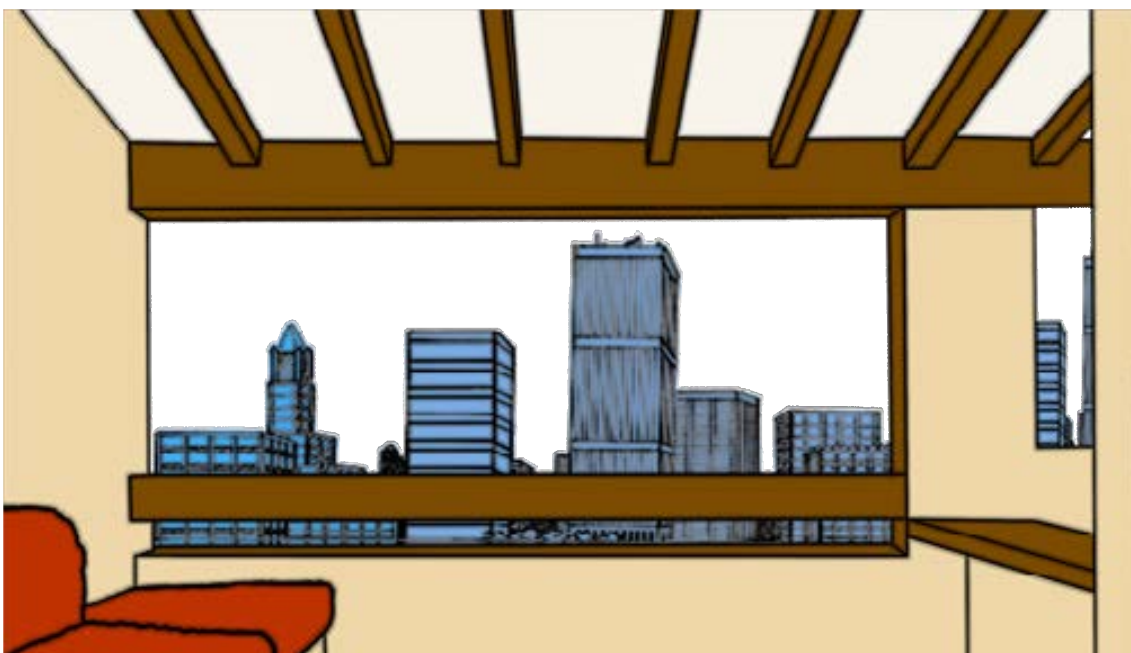

Es sòns uelhs eren preciosi, d'un color blu coma era mar e grani coma dues iranges. Ath cant deth nas auie fòrça piquetes petites, coma ues taques minuscules sus era pèth. Es sues gantes eren redonetes, sustot quan se n'arrie.

A trauès des sòns

Ère ua hemna fòrça simpatica e auie ua veu plan agradabla e doça entara audida. Fòrça viatges, aqueres gautes qu'auie se tornauen de color vermelh, ja qu' ère ua hemna plan vergonhosa. A part de tot açò, auie fòrça valentia e ère plan hardida.

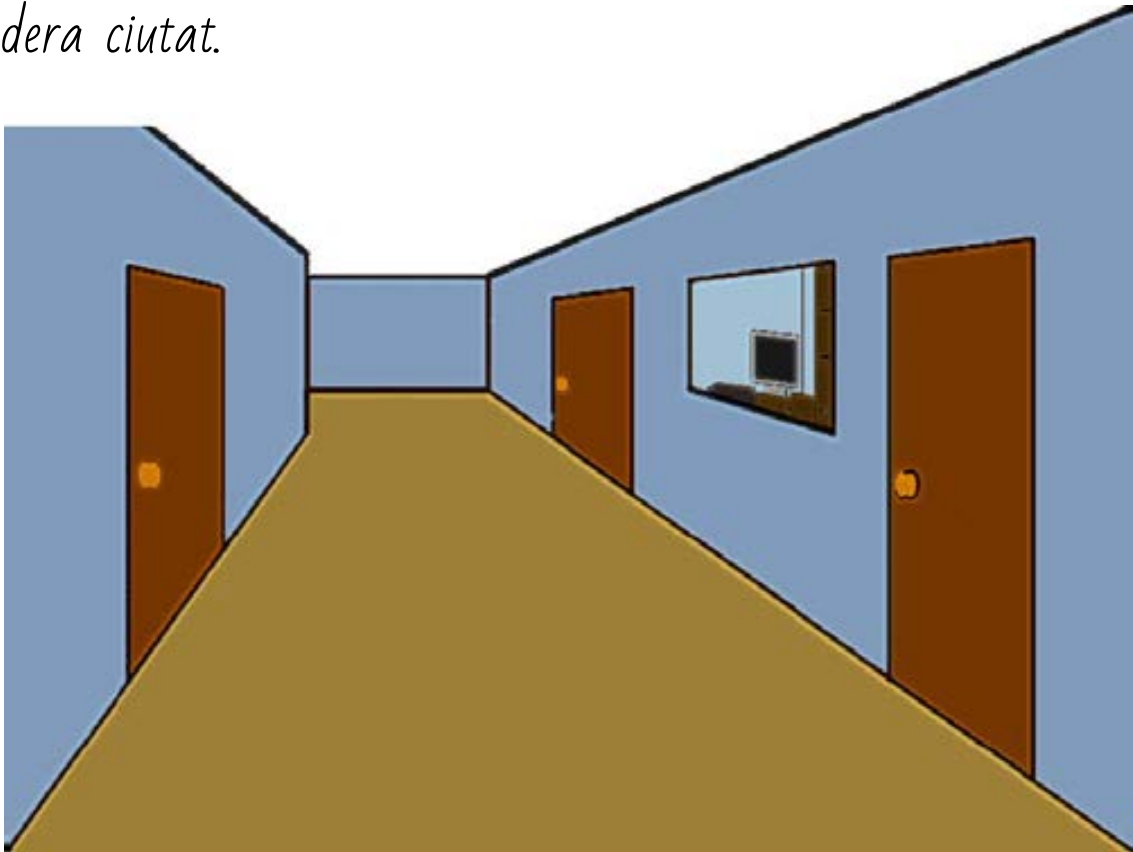
Viue en un apartament non guaire gran en centre dera ciutat. Ère plaçat ath costat de fòrça restaurants e des botiques mès importantes. Auie ues granes vistes, ja que viuie en un detzau pis, e sonque ère a cinc minutes caminant dera sua empresa.

A trauès des sòn

Trabalhaue en un bufet d'avocats, e cada empresari auie eth sòn propi burèu. Eth sòn ère eth numèro onze.

Toti èren de color gris e es mòbles èren neri. I auie uns grani hiestraus, a trauès des quaus se vedie grana part dera ciutat.

Eth sòn cap ère un òme d'ua edat aproximativament ara sua. Se didie Tom e ère un joen plan atractiu. Ère gran e fòrt, auie eth peu nère com eth carbon e es uelhs verdi coma era esmerauda. Ère fòrça divertit e tostep artenhie tot çò que se proposaue.

A través des sòns

Margaret e Tom se coneishien desde hège ja uns ans, desde era universitat.

Era ère enamorada de Tom, mès aquest non volie arren damb era ja que pensaue que poirie causar problèmes en trabalh e perjudicar era sua amistat.

Un dia, en sòn burèu, Margaret queiguec renduda dempús de dues ores intenses de trabalh sense parar, tres reünions en un dia e dus casi entà deféner. Se quedèc dromida e entrèc en un prigond sòn.

A través des sòns

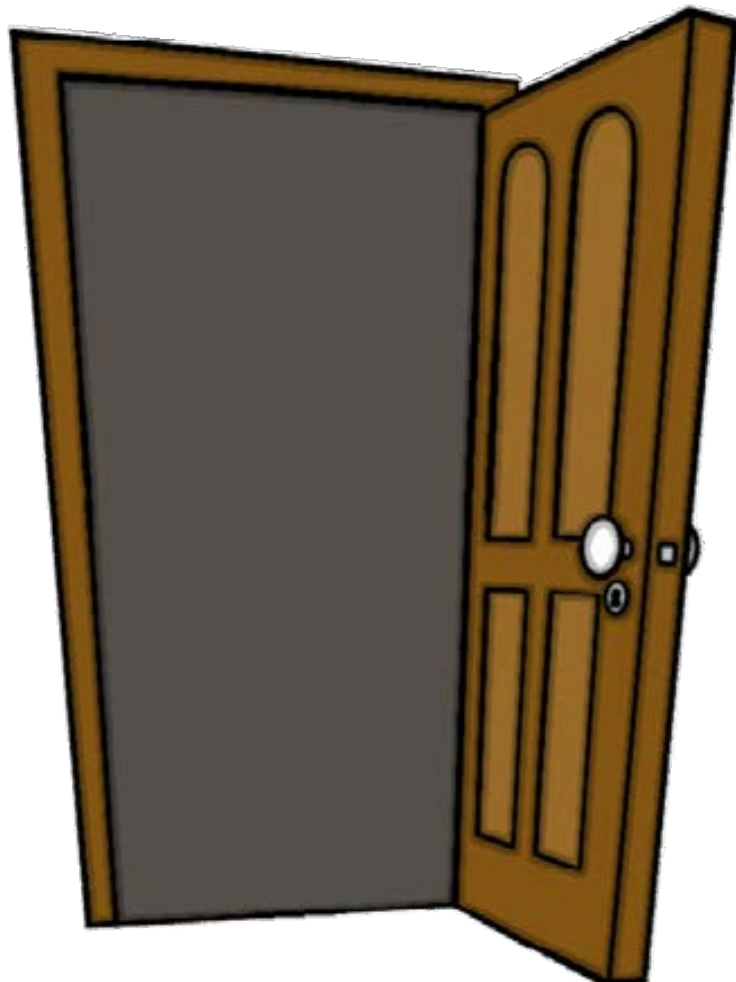
Subitament se desvelhèc en ua sala grana ueda, sense cap de mòble, sonque i auie ua vielha senhora damb ua ròba ben estranha. Portaue un pelhòt long e ua camisa trincada. Es sues sabates èren petites e auien era sòla gastada. Auie poc de pèu e entà que non se le vedesse, portaue un gran mocador en cap.

Margaret s'espantèc fòrça en veder-la. S'apropèc a era e la saludèc. Era senhora l'arresponec e era gojata li demanèc qu'a on ère e qué ère aquera sala tant estranha. Aquera vielha hemna li didec que tot ère un sòn e que sonque podie gèsser d'aquiu se la desvelhauen des deth mon reau.

A trauès des sòns

Non ère tan facil, diguéssem qu'ère coma ua espècia de "jòc virtuaü" en qué auie d'anar passant "diuèrsi nivèus". Quan li didec açò, Margaret demorèc plan estonada e pensèc que non poirie gèsser, pr'amor que s'auie embarrat damb clau en sòn burèu entà que non la molestèse arrés mentre trabalhaue e preparaue es casi tà deféner londeman. Era senhora s'apropèc a Margaret e li didec qu'ena pòrta deth hons començauè eth jòc.

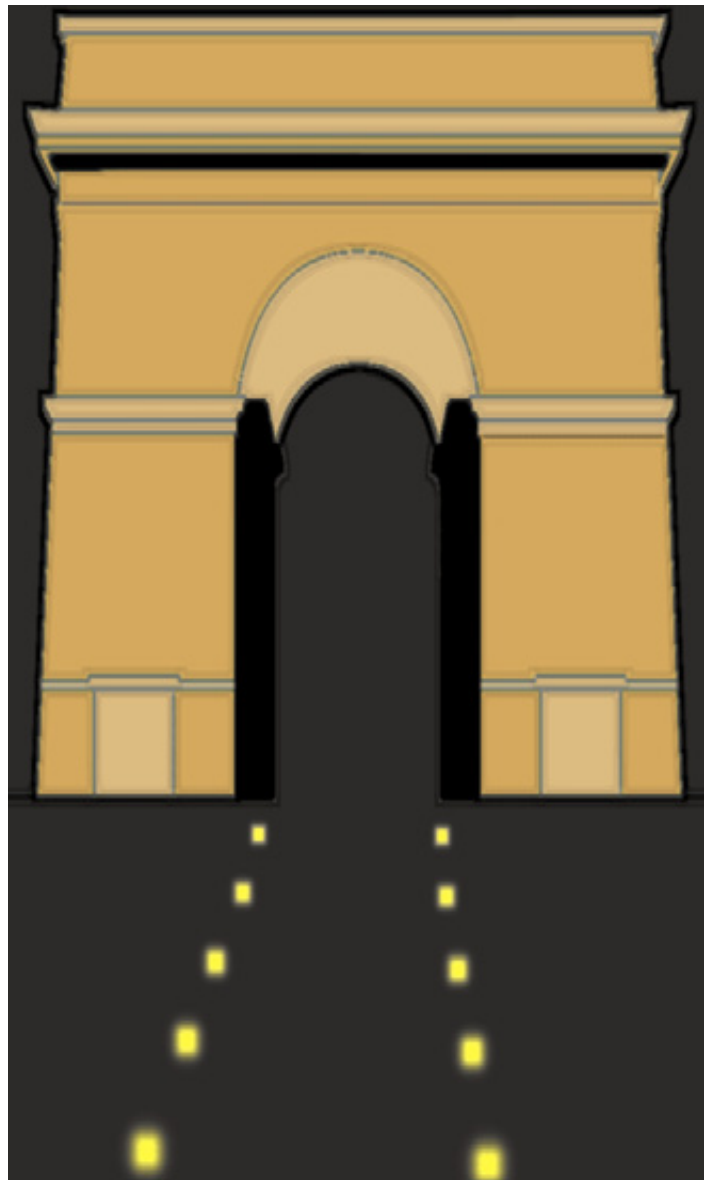

A través des sòns

Margaret caminèc tota decidida enquiara pòrta, la dauric damb tota era sua fòrça e entrèc tà laguens. Tot ère escur, non se vedie arren. De patac sentec un corrent d'aire e eth son dera aigua en tot mòir-se que venguie dera prigondor.

En tèrra se vedien lums de color blanc qu'indicauen un camin enquiath hons. Margaret les seguic e arribèc enquia un arc gigantesc.

Tot d'un còp, se dauric era lum.

A trauès des sòns

Era gojata apareishec en un bòsc umid e damb arbes fòrça nauti. Eth cèu ère gris e eth tèrra plen de huelhes. Se metec a plòir e apareisheren cinc arians en cèu. Comencèren a volar per dessus de Margaret en tot hèr cercles.

Aguesta s'espantèc e comencèc a córrer. Es bèsties voladores la comencèren a seguir. Margaret se trobèc un aute camin e le seguic. Aguest arribaue enquia ua grana esplanada a on i auie troncs petiti tot formant ues escales. Era gojata non sabie se qué hèr, e pugèc pes escales.

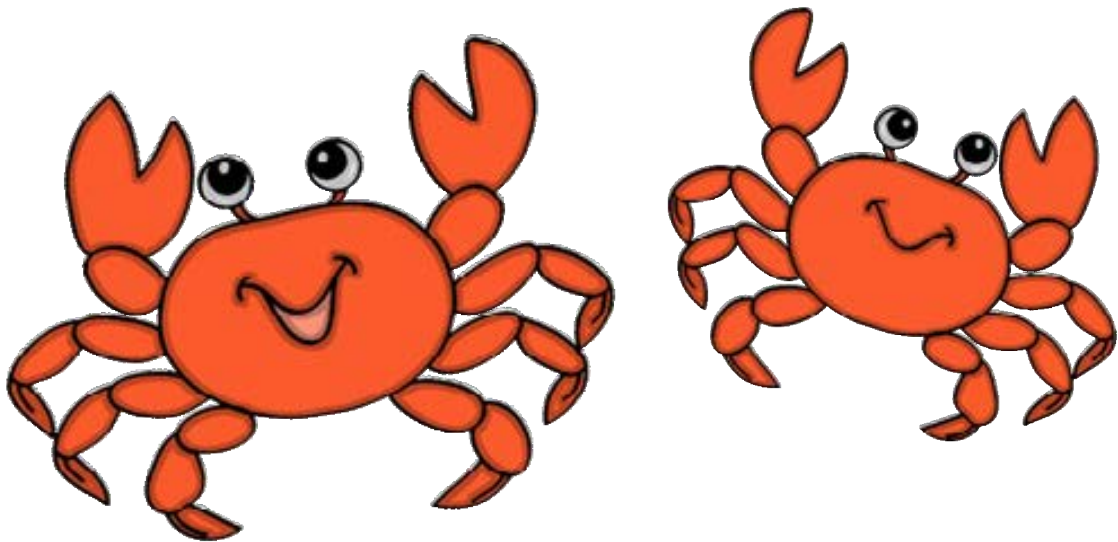
A través des sòns

Quan arribèc enquiara fin, ua grana pòrta se dauric. Ua lum brillhèc e l'enluèc es uelhs. Margaret entrèc per aqueth enòrme horat e se vedec en ua petita barca laguens der enorme ocean.

Ère soleta, plan espantada, non i auie arrés, non se vedie arren, sonque ua petita isla fòrça aluenhada. Margaret non sabie qué hèr e comencèc a remar en direccion ara isla. Quan arribèc sonque vedec ues granes ròques e quate palmèrs petits.

A través des sòns

Era gojata comencèc a caminar enquiath hons e se trapèc damb dus crancs. Aquesti animals comencèren a caminar tà ua direccion e Margaret les seguic. La portèren enquia era palmeièa mès grana que i auie en aquera isla. Ua porta se dauric e Margaret passèc per aqui.

En entrar, queiguec per un horat e anèc a parar en un tunèu nere, fòrça heired.

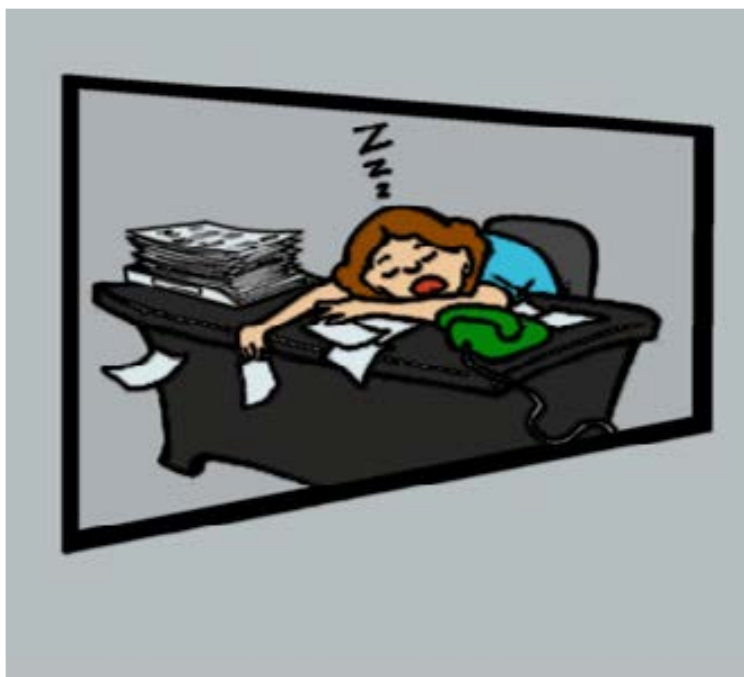

A través des sòns

Mentre tant, ena realitat tot segueie normau. Toti es sòns companhs de trabalh èren enes sòns burèus hèn eth sòn trabalh. Tom s'anèc passejant per toti es burèus des emplegats, e quan arribèc en burèu de trabalh numèro onze, se quedèc plan estonat.

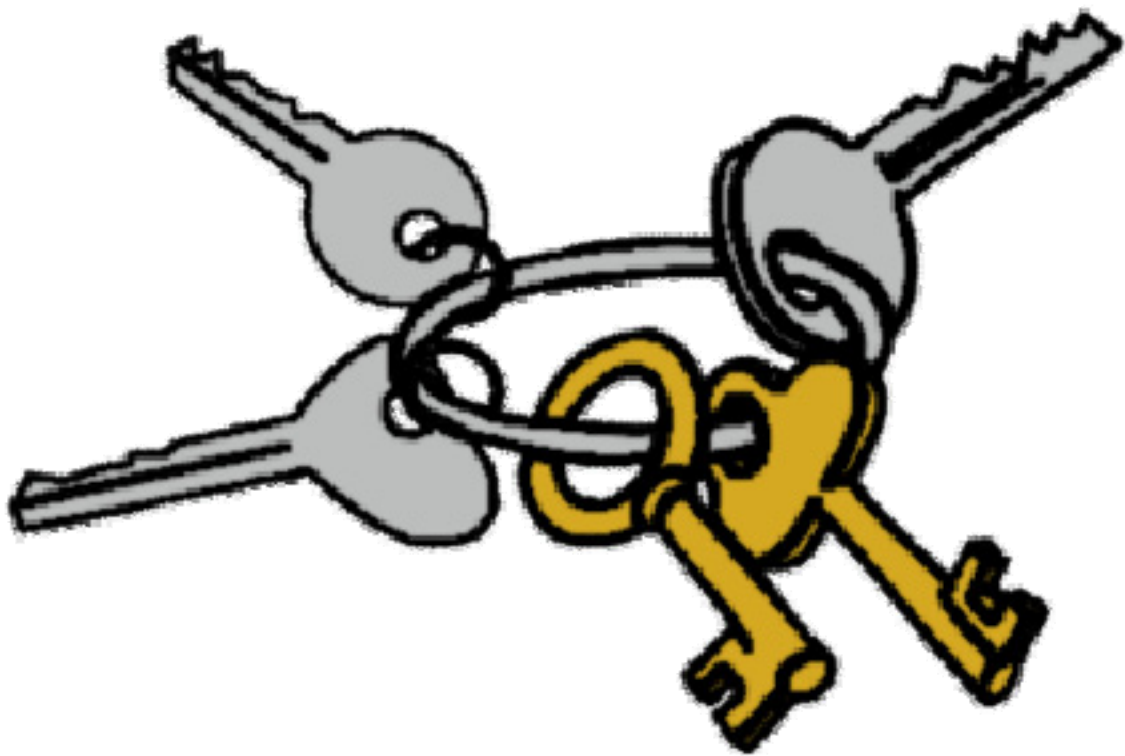
Veiguec a Margaret damb eth cap dessus dera taula, dromida. L'estonèc fòrça, pr'amor que tostemp auie estat ua plan bona avocada e jamès auie fautat tath trebalh, ne s'auie quedat dromida. Tostemp auie estat ua empresària fòrça bona e ua companha plan treballadora.

A trauès des sòns

Eth cap deth bufet, Tom, anèc a daurir era pòrta mès non podie, ère barrada damb clau e per mès qu'ac sagèsse non poirie daurir-la jamès.

Aguest auie de parlar damb Margaret sus un cas fòrça important. Atau que comencèc a demanar a toti es companhs dera gojata s'a on ère eth portèr der edifici entà que li dèsse es claus des burèus, ja que les auie totes sauvades en ua casèrna mès non sabien a on ère.

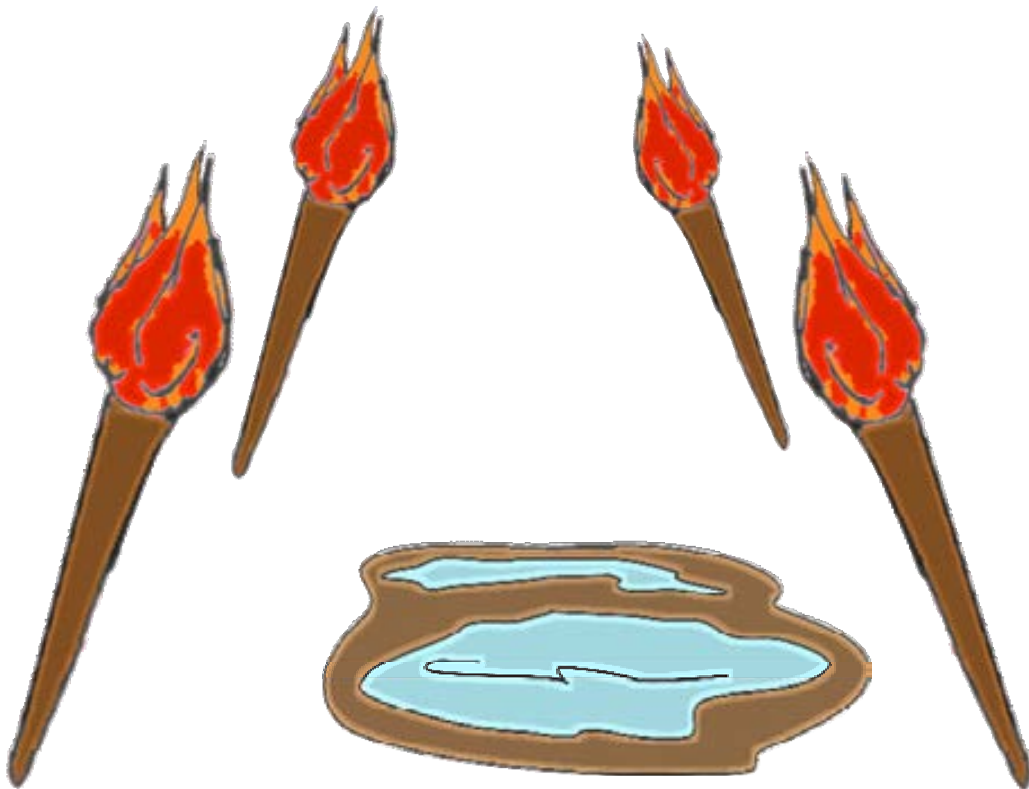

A través des sòns

Toti se comencèren a preocupar per se i'auie passat bèra causa ara sua companha.

Mentre es sòns companhs èren preocupats pr'amor que non sabien arren de Margaret, aquesta seguie laguens deth tunèu sense saber a on ère pr'amor que no se vedie arren.

En tet i auie telaranhes damb aranhas penjant e peth tèrra se vedien arrats en tot córrer e basses plees de hanga e d'aigua.

A trauès des sòns

Margaret caminèc pòc a pòc pr'amor que non se volie tacar era ròba. Cada còp eth camin ère mès ample e heired e es halhes s'anauen amortant menuta a menuta.

Dempús de mieja ora caminant, Margaret non podie mès e se seiguec en tèrra en tot posar doçament era esquia ena paret.

Se treiguec es sabates e les deishèc ath sòn cant. Ua bohada d'aire le botgèc eth peu e se metec a pensar.

A través des sòns

Pensèc qu'auie de seguir entà deuant se volie gèsser d'aqueth estranh sòn. Margaret caminèc entà deuant e a mesura qu'anaue passant, es halhes s'anauen alugant cada còp mès. Era gojata ère fòrça cansada e non sabie per a on caminaue.

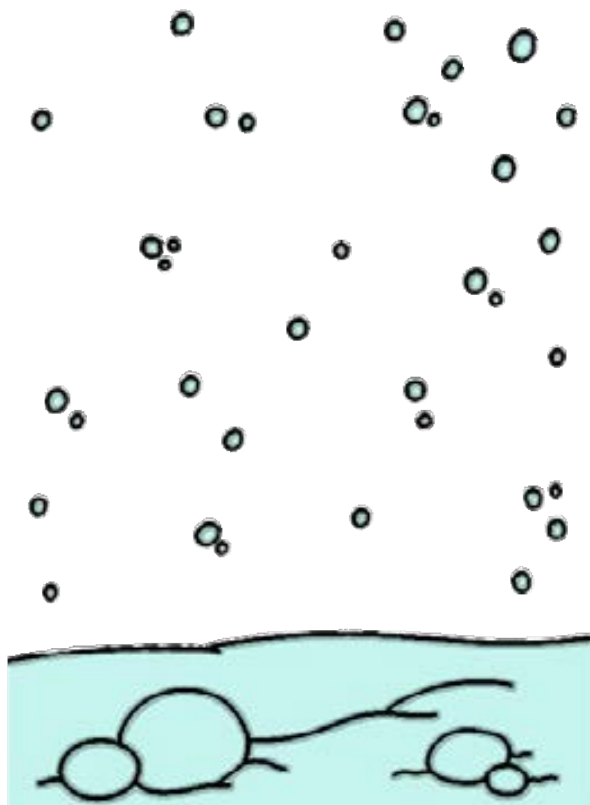
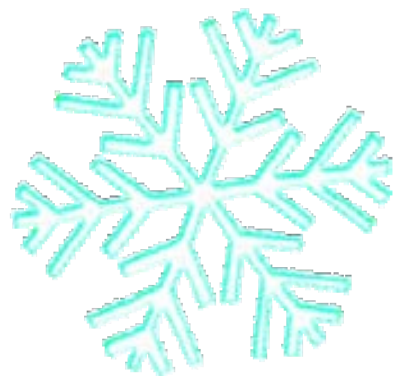

Dues minutes mès tard, metec eth pè en un horat e se queiguéc per aquieu. Tot cambièc. Eth cèu s'aclaric e en tèrra comencèren a aparéisher quauqui flòcs de nhèu.

A trauès des sòns

Eth paisatge passèc d'èster nere a acabar d'un color blanquinós. Eth solei brilhaue coma jamès ac auie hèt, mès hège fòrça heired. Era gojata entenec uns sons fòrça estranhi. Cada còp s'entenien mès e mès fòrti.

Margaret se virèc e vedec coma era nhèu anaue queiguent pòc a pòc.

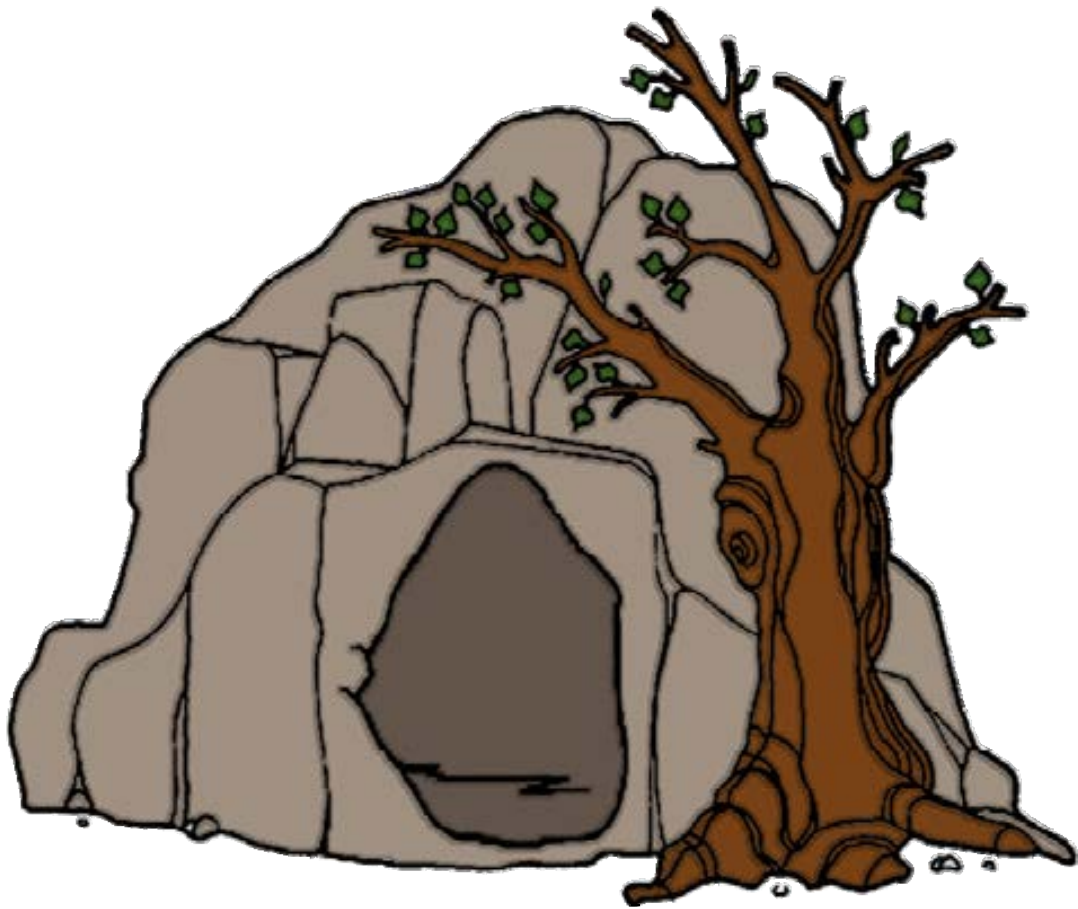
Non i auie cap de gessuda e decidic córrer enquia trapar ua gessuda.

Cada còp era nhèu anaue queiguent mès rapid e cada viatge n'i auie mès.

A trauès des sòns

Quan era nhèu ère a punt de tocar-li es talons trapèc ua gessuda ara sua dreita, seguic per aqueth camin e le portèc enquia ues tutes. Ja ère dehòra de perilh. Tot d'un còp, eth temps cambièc, eth cèu se metec de color nere e comencèc a èer mès heired deth que dejà hège.

Damb era aigua en còth, Margaret emprenec eth camin que mercauen es tutes. Aqueth camin le portaue enquia ua petita casa, a on i viuie ua hemna vielha damb un gat vielh a punt de morir.

A trauès des sòns

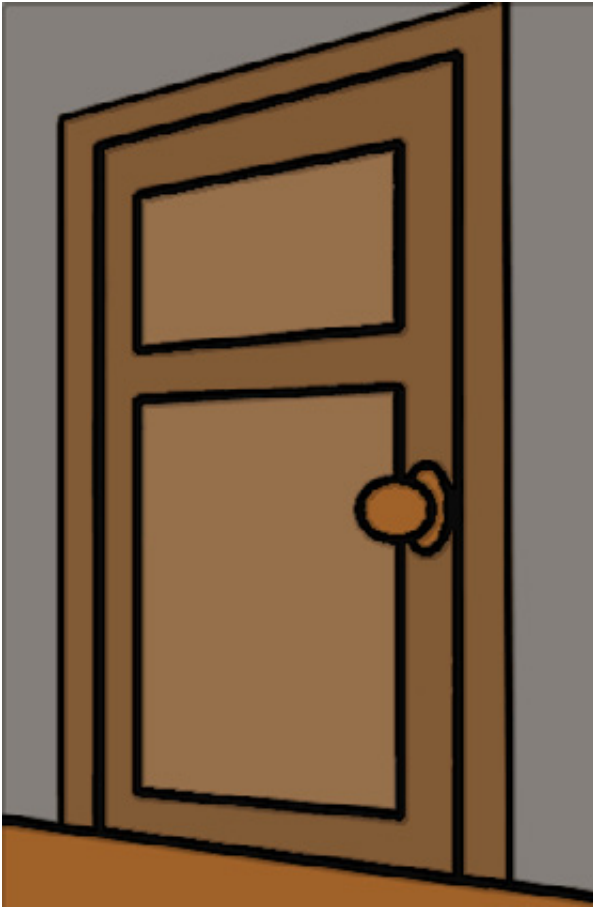
Damb grana precaucion dauric era pòrta e passèc per aqueth ample corredor. Era husta deth solèr ère desgastada e lheuada. Es parets èren de color blanquinós, a punt de quèir. I auie un tapís vielh plen de peus de gat ath miei deth corredor, e per lampa i auie ua ampola a punt de honer-se.

Quan s'apropèc ara pòrta deth minjador veiguec ara hemna seiguda ena cagira damb ua escopeta ena man campant pera hièstra.

Era vielha li didec que se n'anesse sense campar-li era cara.

A través des sòns

De còp e patac era
pòrta se barrèc.

Era joenòta correc
enquiara pòrta entà
daurir-la, mès ère
impossible, non se
podie daurir de cap de
manèra.

Margaret viuie en ua grana ciutat, e non ère acostumada a víuer tantes aventures en tan pòc de temps. Era gojatòta li supliquèc coma podie gèsser d'aquera casa e era vielha li didec que non se podie e s'auie de quedar aqui damb era. Alavetz passèc entath minjador e se seiguec ath costat dera senhora, e comencèren a parlar.

A trauès des sòns

Era vielha solitària li condèc tota era sua istòria. Quan sonque auie quaranta ans auciren ath sòn òme sense cap de motiu. Eth sòn òme non auie hèt arren dolent mès acabèren damb era sua vida sense saber perqué.

Margaret non entenie arren. Encara non sabie com anaue a gèsser d'aqueth sòn ne qué hège era hemna damb era escopeta.

Alavetz ac demanèc e era vielha li didec que portaue trenta ans sense gèsser de casa ne botjar-se dera cagira.

A través des sòns

Demoraue que i anèssen un aute còp es òmes qu'auciren ath sòn òme entà dar-les aquerò que meritauen per hèr çò que heren.

E tornant tara realitat... Tom ja auie trapat es claus, anèc en tot córrer enquiath burèu e dauric era pòrta pòc a pòc. Entrèc e se metec ath sòn costat.

Doçament la desvelhèc e en casa era vielha de còp apareishec un tornado en miei deth minjador e s'emportèc per deuant a Margaret enquiath mon reau.

A trauès des sòns

De patac, dauric es uelhs e Tom se tranquillizèc. Toti es sòns companhs le demanèren qué auie passat e era les didec qu'auie auut un sòn fòrça estranh, mès que non volie parlar mès d'aquerò. Toti l'abracèren e fin finau gesserèn pera pòrta, darrèr dera companha mès aventurèra qu'auien auut jamès, Margaret.

Ainoha Vivancos López

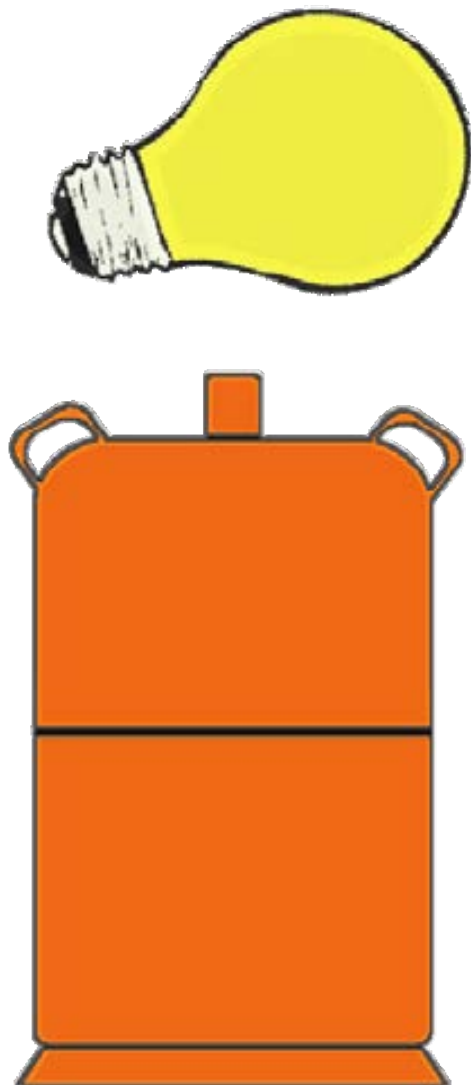

ERA ERÉNCIA

Era mia enfança a estat totemp entornejada de moments e rebrembes que m'aurie agradat evitar, mès eth hèt d'auer ua família ei motiu de gelosia de fòrça gent, per aquesta rason pensi qu'ei de besonh apreciar çò qu'as.

Damb era adolésencia, era situacion economica des mèns pairs anèc empitjorant. Eri se passauen tot eth dia embarradi en casa, demorant qu'es bancs non venguessen entà amortar-mos era lum o entà trèir eth gas.

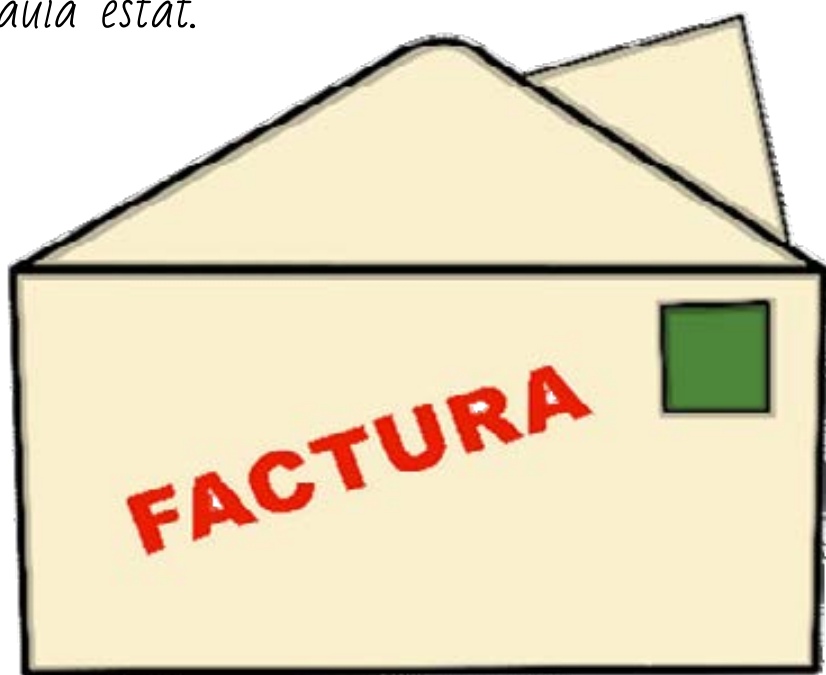

Era erència

Pòc a pòc deishè er estudi e cerquè trabalh per tot eth pòble. Viuia en un petit lòc d'entre es montanhes deth Pirenèu, ère tan petit qu'ara gent non li costaue bric trobar trebalh, més a jo... òc.

Arrés me volie dar trabalh, didien qu'anaria sonque a panar. Non entenia eth perquè d'aguestes paraules, mès me les englotia e contunhaua entà deuant.

Un dia era mia sòrt cambièc. En un moment qu'èra fòrça deprimida pr'amor des factures qu'arribauen en casa e non podíem pagar, me dirigí per un endret a on jamés auia estat.

Trobè ua casa fòrça polida, hèta de husta, era pòrta ère plan grana orizontauments. Se pòt d'ider que i caberie un lhet individuau facilaments. M'apropè lentaments coma se demorèssa que quauquarrés gessesse pera pòrta damb ua escopeta.

E çò que jo demoraua atentaments se hec realitat. Era pòrta se dauric pòc a pòc, gessec un òme en ua cagira d'arròdes e de luenh se podie veir qu'ère de nacionalitat asiatica, mès non sabia d'ider d'a on ère.

Se podien apreciar peades en tèrra, cò que didie que bèth un auie anat anterioraments entad aquest lòc, seguraments peth minjar. Era casa ère lheuada de tèrra damb ues escales que portauen enquia on demoraue eth vielh mès non podie baishar.

En un moment de coratge, gessí de darrèr der arbe a on m'auia amagat e auancè quauqui passi enquia arturar-me, m'encuedè de qu'er òme parlaue un fantastic espanhòu.

-Qui ès? - demanèc eth vielh damb era man dessús dera baranda.

-Jo?... Me digui Laura... en tot cercar trabalh è acabat aciu, perdon...

-Trabalh? Non n'i a en pòble?

-E a mès non me vòlen.

Er òme auancèc un shinhau, era cagira ère ath cant des escales. Quan me n'encuedè, èra deuant dera cagira en tot empedir era queiguda.

Era erència

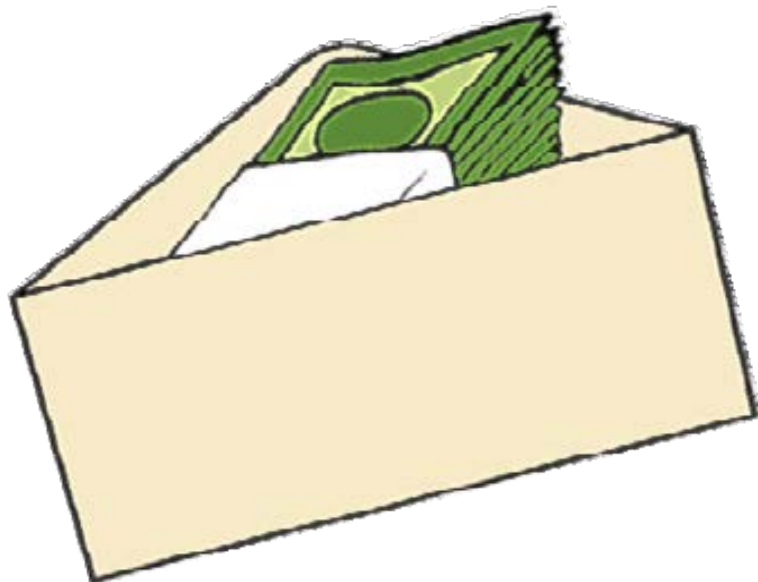
-Ès rapida - diguie eth vielh mentre virauè damb fòrça abilitat - Pòrta-me entà laguens que hè heired.

-Jo...

-Hè lèu.

Agarrè era cagira e comprení perquè era pòrta ère tan grana. I cabie perfectaments. En tot èster laguens, campè enta toti es cornèrs. Ère ben neta e endreçada e era aulor ère deliciosa. Eth vielh m'apropèc ua envolòpa e la daurí curiosaments. Laguens i auie dinèrs, dinèrs e mès dinèrs!

Non m'ac podia creir, ère possible que i auesse mès de mil euros.

-Vòs trabalhar? Aquesta serà era tua paga setmanau.

-Trabalh... - èra suspresa, m'auien contractat -
SETMANAU!!??

Cada dia me lheuava entàs sies deth maitin e caminaua pendent ua ora enquia arribar ena casa deth vielh Yoo (Yu). Ena prumèra setmana es bromes auien caperat tot eth cèu e ploiquie fòrça toti es dies, mès açò non m'empedie anar-i.

Era eréncia

Yoo tostemp me recomanue e
aconselhaue pr'amor qu'ère
fôrça sabent.

Cada còp qu'arribaua en casa, eth vielh me didie que me
treiguessa es sabates, jamès m'embrembaua. Ath
començament pensaua qu'ère perque dehòra ploiguie, mès
quan es setmanes passèren e hège bon temps tanben m'ac
didie.

Descorbí fôrça causes d'eth: se didie Lee Yoo, provenguie
de Corea deth Sud, segontes expliquèc, per ahèrs de
negòcis e auie setanta ans quan lo coneishí, e auie
quedat invalid en un accident de coche.

Cada net me condaue istòries dera sua epòca de joenessa, com coneishec ara sua defunta hemna e guaire hilhs auie agut damb era. Mès d'un còp me condèc eth dia deth sòn maridatge, se podie opreciar qu'ère eth sòn rebrembe mès apreciat. L'auia vist fòrça còps admirant eth retrat qu'auie ath dessús dera humenèja, ère d'ua hemna fòrça polida, mès non ère pas era sua hemna.

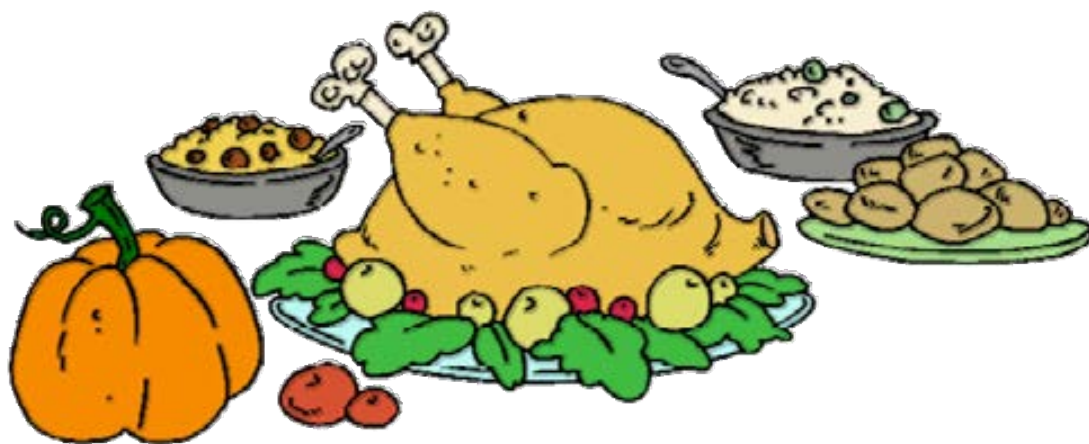

Passadi uns dus mesi era mia família gessec dera situacion economica ena quau viuíem. Paguèrem totes es factures pendentes e era mia mair comencèc a trabalhar un aute viatge.

Era erência

Ua tarde era mia mair m'expliquèc era arrrason de perqué non auie trabalhat en tot aqueth temps. Segontes era, s'auie cansat de trabalhar fòrça e non poder portar era familia endeuant.

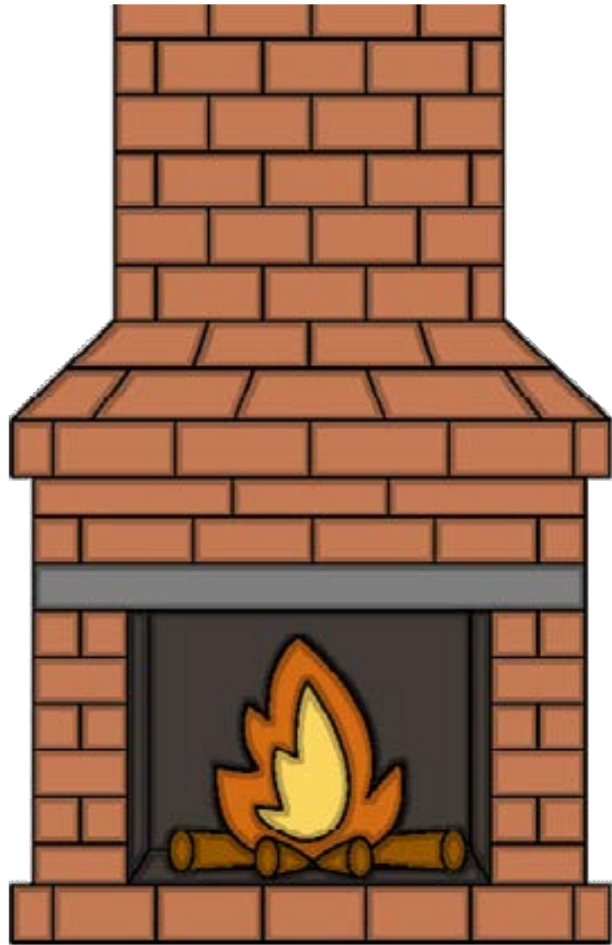
Ara qu'auiím un shinhau de dinèrs de mès, volie guanhar entà balhar-mos eth minjar e que jo tornèssa entar estudi, mès didí que non.

Non podia deishar solet ath mèn vielhet ja que l'apreciaua fòrça.

Era mia mair acceptèc era mia decision. Ac auie de compréner pr'amor que ja auia dètz-e-sèt ans e ne haria dètz-e-ueit en un mes.

Londeman anè entara
casa de Yoo. Ère setiat
ena sua cagira
campant eth huec que
pujaue pera humenèja.
Auie un papèr enes
mans, caminè enquia
eth e, damb paraules
força complicades entà
eth, me didec:

-È pòur - es uelhs se li començauen a amplir de lèrmes

- Vòs èster damb jo un temps?

-Yoo... ja sò damb tu.

-Voi díder, víuer damb jo quauqui dies.

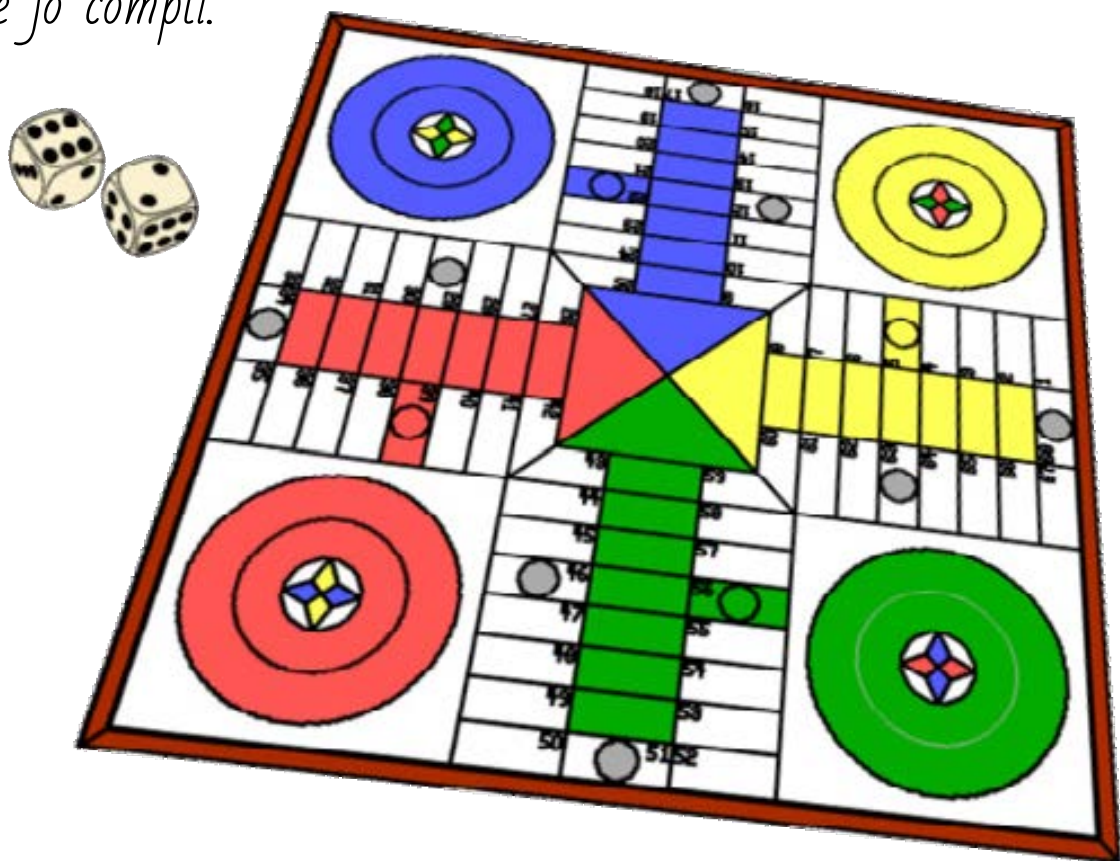
Non volec condar-me perquè auie pòur, mès acceptè.
Quauquarren me didie qu'açò ère de besonh, non sabia
s'entà eth o entà jo.

Era eréncia

Era mia cramba ère petita mès non auia de besonh arren mès, just un armari, un escritòri e un lhet individuau. Es parets èren de color ròsa clar e ua hièstra illuminaue tota era cramba.

Eth mèn prumèr dia coma residenta en aquera casa se pòt díder que non hi arren perque Yoo non volie. Joguèrem ath parchís, preparèrem amassa arròs damb polhastre e dempús mos ac mingèrem en salon. Eth vielh me demanèc ua causa fòrça dificila entà jo, mès insistic e jo complí.

Damb persisténcia e damb fòrça suenh, baishè pòc a pòc era cagira de Yoo pes escales e eth s'agarraue dera baranda. Quan arribèrem, eth vielh guardèc eth cèu, respirèc prigondaments e estenec es sues mans coma se volguesse agarrar er aire.

Un aute còp pòc a pòc pugèrem es escales. Yoo ère fòrça cansat e se n'anèc entara sua cramba.

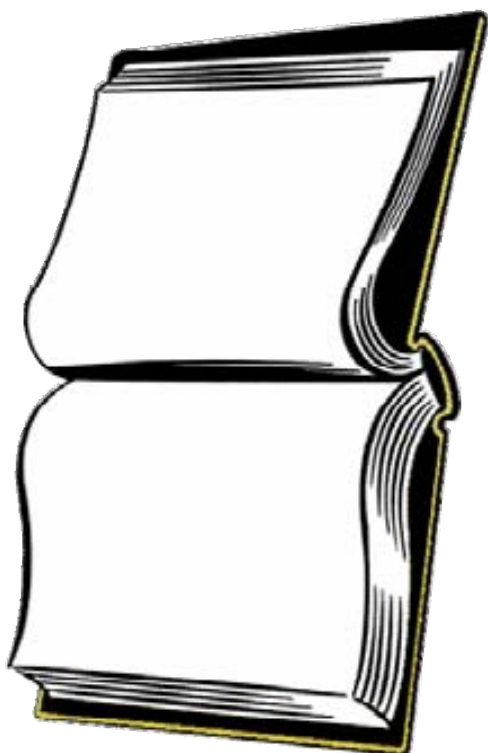
-Adiu - me didec punant-me eth cap.

Jamès pensè qu'un adiu poguesse èster tan malenconiós.

Era eréncia

Londeman me lheuè fòrça rapid. Yoo non m'auie cridat coma de costum e èren es dètz deth maitin, mès tot ère com eth dia anterior, non i auie arren dehòra de lòc.

Daurí era pòrta pòc a pòc, non volia qu'eth vielh se desvelhèsse, ère en setau sòn, e caminè uns quanti passi mès era mia sòrt entrèc en jòc.

Fòrça libres que i auie ath dessús d'ua tauleta queigueren en tèrra. Siguec en aquest precís moment quan m'encuedè que... eth vielh Yoo, non ère pas dromit.

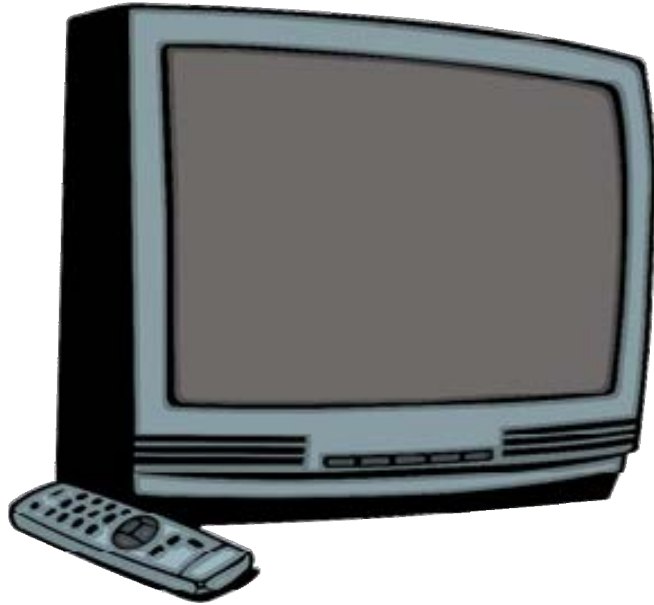
Era casa, totemp silenciosa, totemp amagada des estranhs, totemp ueda... en ues ores passèc d'èster un paradís a un lunfèrn.

Policies, mètges e enquia un jutge vengueren dempús d'ua simpla telefonada.

Es dies èren interminables, Yoo ère eth solet nòm qu'eth mèn cap podie compausar, mès dempús de dues setmanes eth madeish auie tornat, auie comprenut eth perqué d'aqueth adiu malenconiós.

En un d'aqueri dies que dedicaua a campar era television, eth telefòn comencèc a sonar. Me lheuè rapidaments deth fautulh e despengè er aparelh. Ère ua votz grèu e masculina:

-Laura? Òc, sò jo...

-Telefonaua entà saber s'acceptes eth testament de Lee Yoo, en cas contrari e se non accèptes, tot passarie tàs bancs

-Testament? -Suspresa, jo? - eth vielh Lee Yoo?

-Òc, eth senhor Lee Yoo a deishat per escrit eth sòn nòm en testament.

Es paraules s'apilerauen ena mia tèsta, mès... s'eth vielh Yoo m'auie deishat quauquarren, i auie d'auer bèth motiu. Acceptè.

Cinc milions d'euros e tres cases que me demorauen en Corea, ua d'eres compartida. Eth vielh Yoo auie viscut fòrça ben era sua vida e ara volie que jo la viuessa tanben.

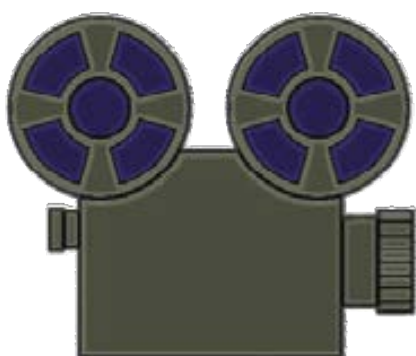
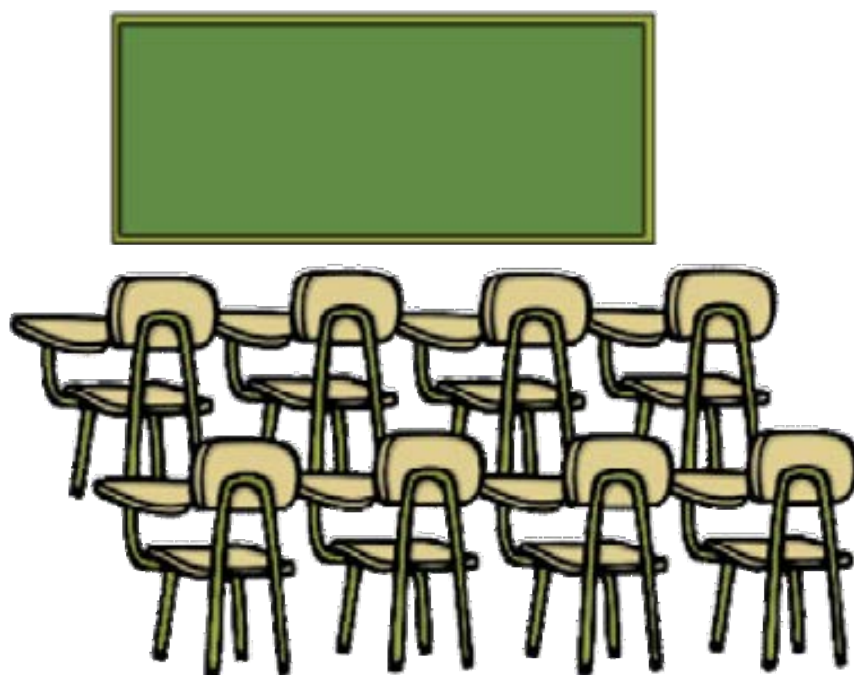
Es dinèrs? Es mèns pairs heren un bon us d'eri. Heren a bastir un locau a on meteren un negòci de libres. Era rèsta l'estauvièren e ua petita part servic tath mèn viatge, sonque d'anada, enquia Corea deth Sud.

Era erència

Aciu, en Corea, coneishí ath arrèrhilh deth vielh Yoo, Lee Jonghyun. Auie dètz-e-nau ans quan lo coneishí, ère er òme damb qui auria de compartir era casa. Jo i volia víuer, ère preciosa e tot me rebrembaue a Lee Yoo, tot.

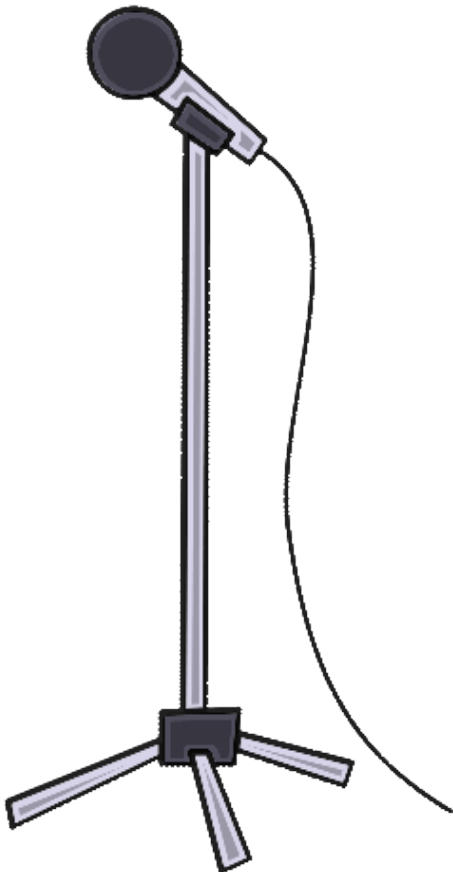
Es classes intensiues de corean heren efècte, pòc a pòc aqueth idiòma ère eth solet damb eth quau pensaua e parlaua, tot aquerò restacat damb aquest país m'agradaue, era musica, es pellicules, es costums, era gent...

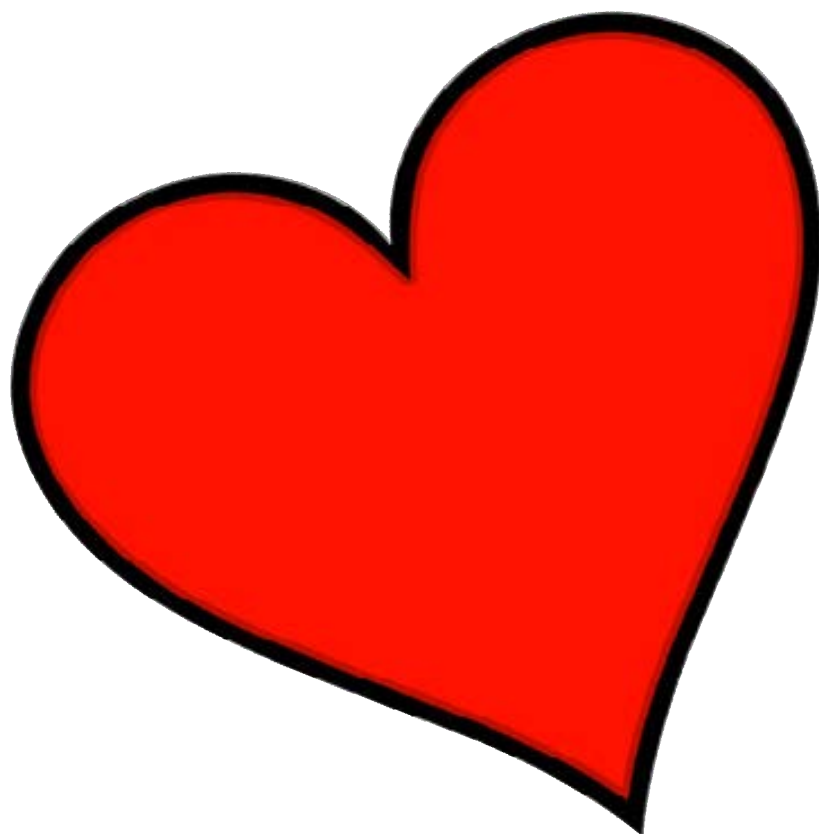
Era erència

Pòc a pòc, Jonghyun e jo mos hérem fòrça amics, anàuem amassa tà toti es lòcs, cantàuem enes karaokes e viuíem ena madeisha casa. Aquesta darrèra creigui qu'ei era arrason mès fòrta dera nòsta amistat. Mès era amistat s'anèc transformant en un aute sentiment.

Jo en aqueth moment auia pòur de que non corresponesse es mèns sentiments, mès damb fòrça valor declarè eth mèn amor, podí describir qu'eth sentie çò de madeish per jo.

Qui ac diderie. Gràcies a Lee Yoo e pogut conéisher ar amor dera mia vida e ath pair des mèns hilhs, ua erència que non cambiaria per arren deth mon.

Laia Terradas Castellote

